II

(Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2015/454,

annettu 9 päivänä heinäkuuta 2014,

valtiontuesta SA.34823 (2012/C), SA.36004 (2013/NN), SA.37965 (2013/N), SA.37966 (2013/N), SA.37967 (2013/N), jonka Kreikka on myöntänyt Alpha Bank -konsernille liittyen

— **Alpha Bank -konsernin pääomapohjan vahvistamiseen ja rakenneuudistukseen;**

— **Cooperative Bank of Western Macedonian kriisinratkaisuun siirtomääräyksellä Alpha Bank SA:lle;**

— **Evia Cooperative Bankin kriisinratkaisuun siirtomääräyksellä Alpha Bank SA:lle;**

— **Cooperative Bank of Dodecanesen kriisinratkaisuun siirtomääräyksellä Alpha Bank SA:lle**

(tiedoksiannettu numerolla C(2014) 4662)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut jäsenvaltioita ja muita asianomaisia esittämään huomautuksensa,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

1.1 ALPHA BANKIIN LIITTYVÄ MENETTELY

(1) Marraskuun 19 päivänä 2008 tekemällään päätöksellä komissio hyväksyi ohjelman ”Kreikan luottolaitoksille suunnatut tukitoimenpiteet”, jäljempänä ’Kreikan pankkien tukiohjelma’, jolla pyrittiin varmistamaan Kreikan rahoitusjärjestelmän vakaus. Kreikan pankkien tukiohjelmassa tukea voidaan myöntää sen muodostavista kolmesta toimenpiteestä, jotka ovat pääomapohjan vahvistamistoimenpide, takaustoimenpide ja valtion joukkovelkakirjojen lainaustoimenpide ([1]). Toukokuussa 2009 Kreikka vahvisti Alpha Bank -konsernin, jäljempänä ’Alpha Bank’ tai ’pankki’, pääomapohjaa pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä.

(2) Marraskuun 19 päivänä 2008 tehdyn päätöksen johdanto-osan 14 kappaleessa todettiin, että rakenneuudistussuunnitelma ilmoitettaisiin komissiolle pääomapohjan vahvistamistoimenpiteen tuensaajien osalta.

(3) Elokuun 2 päivänä 2010 Kreikan viranomaiset toimittivat pankkia koskevan rakenneuudistussuunnitelman komissiolle. Komissio rekisteröi tämän suunnitelman ja sen myöhemmät päivitykset sekä Kreikan viranomaisten toimittamat lisätiedot asianumerolla SA.30342 (PN 26/2010) ja tämän jälkeen asianumerolla SA.32786 (2011/PN).

([1]) Komission päätös, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, valtiontuesta N 560/2008 ”Kreikan luottolaitoksille suunnatut tukitoimenpiteet” (EUVL C 125, 5.6.2009, s. 6). Sille annettiin numero SA.26678 (N 560/2008). Tätä ohjelmaa jatkettiin ja muutettiin myöhemmin alaviitteessä 2 kuvatulla tavalla.

(4) Pankki on toistuvasti saanut Kreikan pankkien tukiohjelmasta myönnettyjä valtiontakauksia velkainstrumenteille ja valtion joukkovelkakirjoja lainaksi ([2]). Se on myös saanut valtion takaamaa hätärahoituksena annettua maksuvalmiusapua, jäljempänä 'valtion takaama maksuvalmiusapu'.

(5) Huhtikuun 20 päivänä 2012 Kreikan rahoitusvakausrahasto lähetti pankille kirjeen, jossa se sitoutui osallistumaan pankin osakepääoman korottamiseen. Toukokuun 28 päivänä 2012 Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi pankille 1 900 miljoonaa euroa väliaikaisrahoitusta, jäljempänä 'ensimmäinen väliaikaisrahoitus'.

(6) Toukokuussa 2012 Kreikan viranomaiset ilmoittivat komissiolle Kreikan rahoitusvakausrahaston pankille toimittamasta sitoumuskirjeestä. Komissio rekisteröi sen ilmoittamattomana tukena (asianumero SA.34823 (2012/NN)), koska toimenpide oli jo toteutettu.

(7) Komissio aloitti 27 päivänä heinäkuuta 2012 antamallaan päätöksellä muodollisen tutkintamenettelyn ensimmäisestä väliaikaisrahoituksesta, jäljempänä 'Alphaa koskevan menettelyn aloittamispäätös' ([3]).

(8) Kreikan rahoitusvakausrahasto antoi 12 päivänä lokakuuta 2012 pankille luvan ostaa Emporiki Bankin Crédit Agricole SA:lta, jäljempänä 'Crédit Agricole'. Crédit Agricole ja pankki allekirjoittivat 16 päivänä lokakuuta 2012 osakkeidenostosopimuksen.

(9) Ennen sitä Kreikan viranomaiset olivat ilmoittaneet komission yksiköille prosessin arvioinnista ja Emporiki Bankin mahdollisen ostamisen ehdoista.

(10) Komission yksiköt lähettivät 23 päivänä marraskuuta 2012 Kreikan viranomaisille kirjeen, jossa oli niiden alustava arvio ostosta.

(11) Joulukuussa 2012 Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi pankille 1 042 miljoonaa euroa väliaikaisrahoitusta, jäljempänä 'toinen väliaikaisrahoitus'. Kreikan rahoitusvakausrahasto lähetti lisäksi 21 päivänä joulukuuta 2012 pankille sitoumuskirjeen osallistumisesta pankin osakepääoman korottamiseen ja liikkeeseen laskettaviin vaihdettaviin pääomainstrumentteihin yhteensä enintään 1 629 miljoonalla eurolla ([4]). Kreikan viranomaiset ilmoittivat näistä toimenpiteistä komissiolle 27 päivänä joulukuuta 2012 ([5]).

([2]) Syyskuun 2 päivänä 2009 Kreikka ilmoitti useista tukitoimenpiteiden muutoksista ja niiden jatkamisesta 31 päivään joulukuuta 2009 asti. Ilmoitetut toimenpiteet hyväksyttiin 18 päivänä syyskuuta 2009 (ks. komission päätös, annettu 18 päivänä syyskuuta 2009, valtiontuesta N 504/2009 "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden jatkaminen ja muuttaminen" (EUVL C 264, 6.11.2009, s. 5)). Tammikuun 25 päivänä 2010 komissio hyväksyi tukitoimenpiteiden toisen jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2010 asti (ks. komission päätös, annettu 25 päivänä tammikuuta 2010, valtiontuesta N 690/2009 "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden jatkaminen" (EUVL C 57, 9.3.2010, s. 6)). Kesäkuun 30 päivänä 2010 komissio hyväksyi joukon tarkistuksia tukitoimenpiteisiin ja tukitoimenpiteiden jatkamisen 31 päivään joulukuuta 2010 asti (ks. komission päätös, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2010, valtiontuesta N 260/2010 "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden jatkaminen ja muuttaminen" (EUVL C 238, 3.9.2010, s. 3)). Joulukuun 21 päivänä 2010 komissio hyväksyi tukitoimenpiteiden jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2010 asti (ks. komission päätös, annettu 21 päivänä joulukuuta 2010, valtiontuesta SA.31998 (2010/N) "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden neljäs jatkaminen" (EUVL C 53, 19.2.2011, s. 2)). Huhtikuun 4 päivänä 2011 komissio hyväksyi muutoksen (ks. komission päätös, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2011, valtiontuesta SA.32767 (2011/N)"Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden muuttaminen" (EUVL C 164, 2.6.2011, s. 8)). Kesäkuun 27 päivänä 2011 komissio hyväksyi tukitoimenpiteiden jatkamisen 31 päivään joulukuuta 2011 asti (ks. komission päätös, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2011, valtiontuesta SA.33153 (2011/N) "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden viides jatkaminen" (EUVL C 274, 17.9.2011, s. 6)). Helmikuun 6 päivänä 2012 komissio hyväksyi tukitoimenpiteiden jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2012 asti (ks. komission päätös, annettu 6 päivänä helmikuuta 2012, valtiontuesta SA.34149 (2011/N) "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden kuudes jatkaminen" (EUVL C 101, 4.4.2012, s. 2)). Heinäkuun 6 päivänä 2012 komissio hyväksyi tukitoimenpiteiden jatkamisen 31 päivään joulukuuta 2012 asti (ks. komission päätös, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2012, valtiontuesta SA.35002 (2012/N) – Kreikka "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden jatkaminen" (EUVL C 77, 15.3.2013, s. 14)). Tammikuun 22 päivänä 2013 komissio hyväksyi takuujärjestelyn ja joukkovelkakirjajärjestelyn jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2013 asti (ks. komission päätös, annettu 22 päivänä tammikuuta 2013, valtiontuesta SA.35999 (2012/N) – Kreikka "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen takuujärjestelyn ja joukkovelkakirjajärjestelyn jatkaminen" (EUVL C 162, 7.6.2013, s. 6)). Heinäkuun 25 päivänä 2013 komissio hyväksyi takuujärjestelyn ja joukkovelkakirjajärjestelyn jatkamisen 31 päivään joulukuuta 2013 asti (ks. komission päätös, annettu 25 päivänä heinäkuuta 2013, valtiontuesta SA.36956 (2013/N) – Kreikka "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen takuujärjestelyn ja joukkovelkakirjajärjestelyn jatkaminen" (EUVL C 141, 9.5.2014, s. 3)). Tammikuun 14 päivänä 2014 komissio hyväksyi takuujärjestelyn ja joukkovelkakirjajärjestelyn jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2014 asti (ks. komission päätös, annettu 14 päivänä tammikuuta 2014, valtiontuesta SA.37958 (2013/N) – Kreikka "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen takuujärjestelyn ja joukkovelkakirjajärjestelyn jatkaminen", ei vielä julkaistu.)

([3]) Ks. komission päätös, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2012, valtiontuesta SA.34823 (2012/C) (ex 2012 NN), "pääomapohjan vahvistaminen Kreikan rahoitusvakausrahastosta" (EUVL C 357, 20.11.2012, s. 36).

([4]) Kreikan rahoitusvakausrahaston lehdistötiedote, 24 päivänä joulukuuta 2012, saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf

([5]) Komissio rekisteröi nämä toimenpiteet asianumerolla SA.36004 (2013/NN).

(12) Toukokuussa 2013 pankki ilmoitti 457,1 miljoonan euron uusannin onnistumisesta ja kaikkien tarjottujen osakkeiden merkitsemisestä 92,9 miljoonan euron suunnatussa osakeannissa. Kreikan rahoitusvakausrahasto muunsi 3 päivänä kesäkuuta 2013 ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen omaksi pääomaksi ja sijoitti lisäksi 1 079 miljoonaa euroa pääomaa pankkiin, jäljempänä 'kevään 2013 pääomapohjan vahvistaminen'.

(13) Kreikan viranomaiset toimittivat 19 päivänä joulukuuta 2013 komissiolle tietoja kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen ehdoista.

(14) Kesäkuun 12 päivänä 2014 Kreikan viranomaiset toimittivat komissiolle pankkia koskevan lopullisen rakenneuudistussuunnitelman, jäljempänä 'rakenneuudistussuunnitelma'. Samana päivänä ne toimittivat tietoja valtion takaamasta maksuvalmiusavusta. Ne ilmoittivat aikovansa antaa edelleen pankille tällaista maksuvalmiustukea sekä valtiontakuita velkainstrumenteille ja valtion joukkovelkakirjalainoille Kreikan pankkien tukiohjelman mukaisesti ([6]).

(15) Komissio oli järjestänyt lukuisia kokouksia ja etäneuvotteluja ja käynyt kirjeenvaihtoa sähköpostitse Kreikan viranomaisten ja pankin kanssa.

(16) Kreikka hyväksyy, että tämä päätös annetaan poikkeuksellisesti vain englannin kielellä.

1.2 KOLMELLE OSUUSPANKILLE MYÖNNETTYYN VALTIONTUKEEN LIITTYVÄ MENETTELY

(17) Joulukuun 3 päivänä 2013 Kreikka ilmoitti komissiolle kolmen osuuspankin, jäljempänä 'kolme osuuspankkia', nimittäin Co-operative Bank of Dodecanesen, jäljempänä 'Dodecanese Bank', Co-operative Bank of Evian, jäljempänä 'Evia Bank', ja Co-operative Bank of Western Macedonian, jäljempänä 'Western Macedonia Bank', ennakoidusta kriisinratkaisusta.

(18) Joulukuun 4 päivänä 2013 komission yksiköt pyysivät Kreikkaa toimittamaan tietoja kolmen osuuspankin ennakoidusta kriisinratkaisusta.

(19) Kreikka toimitti pyydetyt tiedot komission yksiköille 5 päivänä joulukuuta 2013.

(20) Joulukuun 8 päivänä 2013 Kreikan keskuspankki aloitti kolmen osuuspankin kriisinratkaisun ja kolmen osuuspankin tiettyjen velkojen siirtämisen pankille.

(21) Joulukuun 17 päivänä 2013 Kreikka ilmoitti valtiontuesta, jota annettiin kolmen osuuspankin kriisinratkaisuun liittyen.

2. **KUVAUS**

2.1 PANKKI JA SEN VAIKEUDET

2.1.1 **Kreikan pankkialan yleinen toimintaympäristö**

(22) Kreikan reaalinen bruttokansantuote (BKT) laski 20 prosenttia vuosina 2008–2012, kuten taulukko 1 osoittaa. Tämän seurauksena Kreikan pankit kärsivät kreikkalaisille kotitalouksille ja yrityksille myönnettyjen lainojen maksuhäiriöiden nopeasta lisääntymisestä ([7]). Tämä kehitys on haitannut Kreikan pankkien varojen tuottoa ja aiheuttanut pääoman tarvetta.

Taulukko 1

Kreikan BKT:n reaalikasvu 2008–2013

Kreikka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
BKT:n reaalikasvu, %	– 0,2	– 3,1	– 4,9	– 7,1	– 7,0	– 3,9

Lähde: Eurostat, saatavilla verkko-osoitteessa: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115

([6]) Ilmoitus rekisteröitiin asianumerolla SA.34823 (ex 2012/NN).

([7]) Euroopan komissio – Talouden ja rahoituksen pääosasto. *The Second Economic Adjustment Programme for Greece* – maaliskuu 2012, s. 17, saatavilla verkko-osoitteessa: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf

(23) Lisäksi helmikuussa 2012 Kreikka toteutti yksityissektorin velkakirjojen vaihdon, jota kutsuttiin yksityissektorin osallistumiseksi, jäljempänä 'yksityissektorin osallistumisohjelma'. Kreikan pankit osallistuivat yksityissektorin osallistumisohjelmaan, jossa Kreikan hallitus tarjosi yksityisille velkakirjojen haltijoille uusia arvopapereita (muun muassa uusia Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoja), BKT:hen kytkettyjä arvopapereita sekä Euroopan rahoitusvakausvälineen (ERVV) liikkeeseen laskemia yksityissektorin osallistumisohjelman velkasitoumuksia silloisia Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoja vastaan 53,5 prosentin nimellisalennuksella ja pidemmillä erääntymisajoilla ([8]). Kreikan viranomaiset ilmoittivat tämän velkakirjojen vaihdon tulokset 9 päivänä maaliskuuta 2012 ([9]). Vaihto aiheutti velkakirjojen haltijoille huomattavia tappioita (Kreikan pankeille Kreikan keskuspankin arvion mukaan keskimäärin 78 prosenttia vanhojen Kreikan valtion joukkovelkakirjalainojen nimellisarvosta) ja pääomatarpeita, jotka kirjattiin takautuvasti Kreikan pankkien vuoden 2011 tilinpäätöksiin.

Taulukko 2

Yksityissektorin osallistumisen Kreikan suurimmille pankeille aiheuttamat kokonaistappiot (miljoonaa euroa)

Pankit	Kreikan valtion joukkovelkakirjojen nimellisarvo (1)	Valtion omistamille tai takaamille yhteisöille annettujen lainojen nimellisarvo (2)	Kokonaisnimellisarvo (3)=(1)+(2)	Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat tappiot Kreikan valtion joukkovelkakirjalainojen osalta (4)	Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat tappiot valtion omistamille tai takaamille yhtiöille annettujen lainojen osalta (5)	Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat bruttotappiot yhteensä (6)=(4)+(5)	Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat bruttotappiot yhteensä / rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus ([1]) (joulukuu 2011) (%)	Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat bruttotappiot yhteensä / kokonaisvarat (joulukuu 2011) (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Emporiki	351	415	766	270	320	590	40,3	2,7

Lähde: Kreikan keskuspankki, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector*, joulukuu 2012, s. 14.
([1]) Pankin rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus on yksi lakisääteisistä tunnusluvuista, joita valvontaviranomainen seuraa vakavaraisuusdirektiivin puitteissa.

(24) Koska Kreikan pankeille syntyi huomattavia pääoma-alijäämiä yksityissektorin osallistumisohjelman ja jatkuvan taantuman seurauksena, 11 päivänä maaliskuuta 2012 päivätyssä Kreikkaa koskevaan toiseen sopeutusohjelmaan liitetyssä Kreikan hallituksen, Euroopan unionin ja Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja Euroopan keskuspankin (EKP) välisessä talous- ja finanssipolitiikasta tehdyssä yhteisymmärryspöytäkirjassa myönnettiin varoja näiden pankkien pääomapohjan vahvistamiseen. Kreikan viranomaiset arvioivat, että kaikki tästä ohjelmasta rahoitettavat pankkien pääomitustarpeet ja kriisinratkaisukustannukset olivat 50 miljardia euroa ([10]). Tähän määrään päädyttiin laskelmilla, jotka perustuivat Kreikan keskuspankin joulukuusta 2011 joulukuuhun 2014 ulottuvalta ajanjaksolta tekemään stressitestiin, jäljempänä 'vuoden 2012 stressitesti', joka pohjautui Blackrockin tekemään lainatappioennusteeseen ([11]). Varat Kreikan pankkien pääomapohjan vahvistamiseen myöntää Kreikan rahoitusvakausrahasto. Taulukko 3 sisältää yhteenvedon Kreikan suurimpien pankkien pääomatarpeita koskevista laskelmista vuoden 2012 stressitestin perusteella.

([8]) Ks. luku II "The restructuring of the Greek Sovereign Debt" raportissa *Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector*, Kreikan keskuspankki, joulukuu 2012, saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf
([9]) Kreikan valtiovarainministeriön lehdistötiedote 9 päivänä maaliskuuta 2012, saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf
([10]) Ks. alaviite 7, s. 106.
([11]) Ks. alaviite 8.

Taulukko 3

Vuoden 2012 stressitesti: Kreikan suurimpien pankkien pääomatarpeet (miljoonaa euroa)

Pankit	Rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen viiteosuus (joulukuu 2011) (1)	Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat bruttotappiot yhteensä (joulukuu 2011) (2)	Yksityissektorin osallistumiseen liittyvät varaukset (kesäkuu 2011) (3)	Kumulatiivinen bruttotappio Luottoriskiä koskevat ennusteet (4)	Luottotappiovaraukset (joulukuu 2011) (5)	Sisäisen tulon tuottaminen (6)	Rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen tavoiteosuus (joulukuu 2014) (7)	Pääomatarpeet (8)=(7)-[(1)+(2)+(3)+(4)+(5)+(6)]
NBG	7 287	– 11 735	1 646	– 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	– 5 781	830	– 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	– 4 786	673	– 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Piraeus	2 615	– 5 911	1 005	– 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Emporiki	1 462	– 590	71	– 6 351	3 969	114	1 151	2 475
Postbank (TT Bank)	557	– 3 444	566	– 1 482	1 284	– 315	903	3 737

Lähde: Kreikan keskuspankki, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector*, joulukuu 2012, s. 8.

(25) Talous- ja finanssipolitiikasta tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan mukaan pankeille, jotka toimittavat toteuttamiskelpoisia pääoman hankkimista koskevia suunnitelmia, annetaan mahdollisuus hakea ja saada julkista tukea siten, että samalla säilytetään yksityissektorin kannustimet sijoittaa pääomaa ja minimoidaan näin veronmaksajille koituva taakka ([12]). Kreikan keskuspankki katsoi, että vain neljä suurinta pankkia (Eurobank, National Bank of Greece, Piraeus Bank ja Alpha Bank) toimitti toteuttamiskelpoisia pääoman hankkimista koskevia suunnitelmia ([13]). Ne saivat ensimmäisen väliaikaisrahoituksen Kreikan rahoitusvakausrahastosta toukokuussa 2012.

(26) Kotimaiset talletukset Kreikan pankkeihin vähenivät yhteensä 37 prosenttia vuoden 2009 lopusta kesäkuuhun 2012 taantuman ja poliittisen epävarmuuden vuoksi. Näiden pankkien oli maksettava korkeampia korkoja yrittääkseen säilyttää talletukset. Talletusten kustannukset nousivat, mikä laski pankkien nettokorkomarginaalia. Koska Kreikan pankit suljettiin pois tukkurahoitusmarkkinoilta, niistä tuli täysin riippuvaisia eurojärjestelmän rahoituksesta ([14]), josta yhä suurempi osa myönnettiin Kreikan keskuspankin antaman valtion takaaman maksuvalmiusavun muodossa.

(27) Kreikka käynnisti 3 päivänä joulukuuta 2012 sijoittajien yksityissektorin osallistumisohjelman puitteissa saamien uusien Kreikan valtion joukkovelkakirjalainojen takaisinosto-ohjelman, jossa hinnat vaihtelivat 30,2 prosentista 40,1 prosenttiin niiden nimellisarvosta ([15]). Kreikan pankit osallistuivat tähän takaisinosto-ohjelmaan, joka aiheutti lisää tappioita niiden taseeseen, koska suurimmasta osasta yksityissektorin osallistumisohjelman aikana näiden uusien joukkovelkakirjalainojen vuoksi kirjatusta kirjanpidollisesta tappiosta (joka muodostui markkina- ja nimellisarvon erosta) tuli lopullista ja peruuttamatonta ([16]).

(28) Joulukuussa 2012 Kreikan neljä suurinta pankkia saivat Kreikan rahoitusvakausrahastolta toisen väliaikaisrahoituksen.

(29) Keväällä 2013 näiden neljän pankin väliaikaisrahoitus muunnettiin kantaosakkein toteutetuksi pysyväksi pääoman vahvistamiseksi niin, että Kreikan rahoitusvakausrahasto omistaa yli 80 prosenttia kunkin neljän pankin osakkeista. Kreikan rahoitusvakausrahasto sai äänioikeudettomia osakkeita neljältä pankilta, jotka onnistuivat houkuttelemaan ennalta määritellyn määrän yksityistä pääomaa (pankki, Piraeus Bank SA ja National Bank of Greece SA), ja yksityisille sijoittajille annettiin Kreikan rahoitusvakausrahaston osakkeisiin kytkettyjä warrantteja.

([12]) Ks. alaviite 7, s. 104.
([13]) Ks. alaviite 8.
([14]) Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit muodostavat yhdessä eurojärjestelmän eli euroalueen keskuspankkijärjestelmän.
([15]) Kreikan valtiovarainministeriön lehdistötiedote 3 päivänä joulukuuta 2012, saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf
Tämä oman velan takaisinosto paljon nimellisarvoa alemmalla hinnalla vähensi huomattavasti Kreikan velkaa.
([16]) Ilman tällaista takaisinostoa näiden uusien joukkovelkakirjojen markkina-arvo olisi voinut nousta sen mukaan, miten korkojen ja Kreikan valtion maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kaltaiset markkinamuuttujat kehittyvät.

(30) Heinäkuussa 2013 Kreikan keskuspankki antoi neuvonantajan tehtäväksi tehdä diagnostinen tutkimus kaikkien Kreikan pankkien lainasalkuista. Kyseinen neuvonantaja teki luottotappioennusteet Kreikan pankkien kaikista kotimaisista lainasalkuista sekä ulkomailla olevien sivuliikkeiden ja tytäryhtiöiden lainasalkuista, joihin liittyi Kreikan tilanteen muodostama riski, kolmen ja puolen vuoden aikavälille sekä lainojen kuoletusajaksi. Analyysissa tuotetut luottotappioennusteet perustuivat kahteen makrotaloudelliseen skenaarioon: perusskenaarioon ja epäedulliseen skenaarioon. Ulkomaisten lainasalkkujen luottotappioennusteet teki Kreikan keskuspankki käyttäen jonkin verran neuvonantajan apua.

(31) Syksyllä 2013 Kreikan keskuspankki käynnisti neuvonantajan arvioinnin perusteella toisen stressitestin, jäljempänä 'vuoden 2013 stressitesti', arvioidakseen Kreikan pankkien pääomatilanteen vakautta sekä perusskenaariossa että epäedullisessa skenaariossa. Kreikan keskuspankki suoritti pääomatarpeiden arvioinnin, jossa se sai teknistä tukea eräältä toiselta neuvonantajalta.

(32) Vuoden 2013 stressitestin puitteissa tehdyn pääomatarpeiden arvioinnin keskeiset osatekijät olivat i) luottotappioennusteet ([17]) pankkien lainasalkuista yhdistetyn Kreikkaan liittyvän riskin ja ulkomaisen riskin perusteella vähennettynä silloisilla luottotappiovarauksilla sekä ii) pankkien toiminnan arvioitu kannattavuus kesäkuusta 2013 joulukuuhun 2016 Kreikan keskuspankille vuoden 2013 neljännellä vuosineljänneksellä toimitettujen rakenneuudistussuunnitelmien varovaisen mukautuksen perusteella. Taulukko 4 sisältää yhteenvedon Kreikan suurimpien pankkien yhteenlaskettuja pääomatarpeita koskevista, vuoden 2013 stressitestin perusskenaarion mukaisista laskelmista.

Taulukko 4

Vuoden 2013 stressitesti: Kreikan pankkien yhteenlasketut pääomatarpeet perusskenaariossa (miljoonaa euroa)

Pankit	Rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen viiteosuus (kesäkuu 2013) (1)	Luottotappiovaraukset (kesäkuu 2013) (2)	Kreikkaan liittyvää riskiä koskevat luottotappioennusteet (3)	Ulkomaista riskiä koskevat luottotappioennusteet ([1]) (4)	Sisäisen tulon tuottaminen (5)	Stressitestin rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus (joulukuu 2016) (6)	Pääomatarpeet (7) = (6)–(1)–(2)–(3)–(4)–(5)
NBG ([2])	4 821	8 134	– 8 745	– 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ([3])	2 228	7 000	– 9 519	– 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	– 14 720	– 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	– 16 132	– 2 342	2 658	5 265	425
Attica	225	403	– 888	0	106	243	397
Panellinia	61	66	– 237	0	– 26	31	169

Lähde: Kreikan keskuspankki, *2013 Stress Test of the Greek Banking Sector*, maaliskuu 2014, s. 42.

([1]) Ulkomaista riskiä koskevien luottotappioennusteiden vaikutus laskettiin ulkomailla perittävän veron jälkeen ja ottaen huomioon kilpailupolitiikasta vastaavan pääosaston tuolloin saamat myyntejä koskevat sitoumukset.

([2]) NBG:n luottotappiovarausta koskevat tiedot ovat 30 päivältä kesäkuuta 2013 pro forma -tietoina, jotka kattavat First Business Bankin ja Probankin.

([3]) Eurobankin luottotappiovarausta koskevat tiedot ovat 30 päivältä kesäkuuta 2013 pro forma -tietoina, jotka kattavat New Hellenic Postbankin ja New Proton Bankin, jotka ostettiin elokuussa 2013.

(33) Kreikan keskuspankki julkisti vuoden 2013 stressitestin tulokset 6 päivänä maaliskuuta 2014 ja pyysi pankkeja toimittamaan pääoman hankkimista koskevat suunnitelmansa huhtikuun 2014 puoliväliin mennessä perusskenaarion mukaisten pääomatarpeiden kattamiseksi.

(34) Pankit aloittivat pääoman korotukset maaliskuun 2013 ja toukokuun alun 2014 välisenä aikana.

([17]) Tähän sisältyvät Kreikan alulle panemista uusista lainoista kesäkuun 2013 ja joulukuun 2016 välisenä aikana odotetut tappiot.

2.1.2 **Tuensaaja**

(35) Alpha Bank -konserni tarjoaa yleispankkipalveluja lähinnä Kreikassa ja Kaakkois-Euroopassa (Kypros, Romania, Bulgaria, Serbia, Albania ja Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia) sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Se tarjoaa täyden valikoiman pankki- ja rahoitustuotteita ja -palveluja kotitalouksille ja yrityksille. Sen toiminta kattaa vähittäispankkitoiminnan, yritys- ja yksityisasiakastoiminnan, omaisuudenhoidon, treasury-toiminnan ja investointipankkitoiminnan. Pankin kotipaikka on Kreikassa, ja sen osakkeet on listattu Ateenan arvopaperipörssissä. Pankilla oli 30 päivänä syyskuuta 2012 yhteensä 17 119 työntekijää, joista noin kolmasosa työskenteli Kaakkois-Euroopassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja loput kaksi kolmasosaa Kreikassa ([18]).

(36) Pankki osallistui yksityissektorin osallistumisohjelmaan ja vaihtoi Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoja ja valtion omistamille tai takaamille yhtiöille annettuja lainoja 6 043 miljoonan euron nimellisarvosta. Yhteensä sen yksityissektorin osallistumiseen liittyvä tappio oli noin 4 786 miljoonaa euroa ennen veroja, ja se kirjattiin kokonaisuudessaan pankin vuoden 2011 tilinpäätökseen ([19]). Joulukuun 2012 takaisinosto-ohjelman aikana pankki myi yksityissektorin osallistumisohjelman puitteissa saamansa uudet Kreikan valtion joukkovelkakirjalainat huomattavasti nimellisarvoa alemmalla hinnalla. Uusista Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoista aiheutuneet tappiot realisoituivat tämän myynnin seurauksena.

(37) Taulukossa 5 esitetään pankin keskeiset tunnusluvut joulukuulta 2010, joulukuulta 2011, joulukuulta 2012 ja joulukuulta 2013 (konsolidoidut tiedot).

Taulukko 5

Alpha Bankin keskeiset tunnusluvut 2010, 2011, 2012 ja 2013

Voitot ja tappiot (miljoonaa euroa)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (sis. Emporikin)	2013 (sis. Emporikin)
Korkokate	1 819	1 784	1 397	1 755	1 658
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	2 249	2 283	1 506	1 826	2 344
Liiketoiminnan kulut yhteensä	– 1 148	– 1 096	– 1 179	– 1 746	– 1 426
Tuotto ennen varauksia	1 101	1 187	327	80	918
Arvonalentumistappiot luottoriskin kattamiseksi	– 885	– 1 130	– 1 669	– 2 802	– 1 923
Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoista aiheutuneet arvonalentumistappiot ja yksityissektorin osallistumisohjelmaan oikeutetut lainat	—	– 4 789	—	—	—
Negatiivinen liikearvo					3 283
Nettovoitto/nettotappio	86	– 3 810	– 1 086	tietoja ei saatavilla	2 922
Valikoidut volyymiluvut (milj. euroa)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (sis. Emporikin)	2013 (sis. Emporikin)
Luotot ja ennakkomaksut asiakkaille yhteensä (netto)	49 305	44 876	40 495	55 459	51 678
Talletukset	38 293	29 399	28 451	41 348	42 485
Varat yhteensä	66 798	59 148	58 357	76 518	73 697

([18]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_Q3_2013_en.pdf
([19]) Ks. taulukko 2.

Valikoidut volyymiluvut (milj. euroa)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (sis. Emporikin)	2013 (sis. Emporikin)
Oma pääoma yhteensä ([1])	5 784	1 966	773	3 423	8 312

Lähteet: 2013: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20140310EN.pdf
Pro forma 2012: Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 24.
2012 ja 2011: Taloudellinen tulos 2012 – konsolidoidut tilinpäätökset: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2012_en.pdf
2010: Taloudellinen tulos 2011 – konsolidoidut tilinpäätökset: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2011_en.pdf

([1]) Näihin oman pääoman määriin sisältyy vuosien 2010, 2011 ja 2012 osalta 940 miljoonaa euroa Kreikan vuonna 2009 myöntämiä etuoikeutettuja osakkeita; vuoden 2012 määriin eivät sisälly pankin vuonna 2012 saamat kaksi väliaikaisrahoitusta, joiden määrä oli 2 942 miljoonaa euroa. Oman pääoman määrään sisältyvät vuonna 2013 Kreikan rahoitusvakausrahaston sekä yksityisten sijoittajien pääomasijoitukset, joiden yhteismäärä oli 4 571 miljoonaa euroa vuonna 2012 ja 2013.

(38) Taulukosta 5 ilmenee, että niiden valtavien tappioiden lisäksi, jotka pankki kirjasi vuonna 2011 yksityissektorin osallistumisohjelman vuoksi (4 786 miljoonaa euroa ([20])), se kärsi tuottojen vähenemisestä (mikä johtui muun muassa talletusten korkeammista kustannuksista) sekä kreikkalaisten ja ulkomaisten lainasalkkujensa suurista ja kasvavista arvonalennustappioista. Pankin likviditeettiasema kärsi pahasti talletusten ulosvirtauksesta, ja sen lainojen suhde talletuksiin oli 152 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 2011 ([21]) ja 34 prosenttia sen taseesta oli eurojärjestelmän rahoittamaa tuona päivänä ([22]).

(39) Vuoden 2013 stressitestissä Kreikan keskuspankki arvioi, että pankin pääomatarve oli perusskenaarion mukaan 262 miljoonaa euroa.

(40) Maaliskuussa 2014 pankki korotti pääomaansa 1,2 miljardilla eurolla kattaakseen johdanto-osan 39 kappaleessa mainitun pääomatarpeen ja lunastaakseen takaisin Kreikan hallussa olevat 940 miljoonalla euron arvoiset etuoikeutetut osakkeet ([23]). Toisin kuin Eurobankin pääoman korotuksessa huhtikuussa 2014 Kreikan rahoitusvakausrahasto ei sitoutunut sijoittamaan pääomaa pankin pääomakorotukseen siinä tapauksessa, että yksityistä kysyntää ei olisi riittävästi. Viimeksi mainitun pääomakorotus tehtiin osakeantina ilman merkintäetuoikeuksia (eli pääomakorotuksena, jossa osakkeenomistajien merkintäetuoikeudet on peruutettu) kansainvälisille sijoittajille ja yleisenä osakeantina Kreikassa. Merkintähinta oli 0,66 euroa osakkeelta.

(41) Pääomakorotuksen jälkeen pankki ilmoitti 17 päivänä huhtikuuta 2014 lunastaneensa etuoikeutetut osakkeet Kreikalta yhteensä 940 miljoonalla eurolla.

2.2 PANKIN SUORITTAMAT KREIKAN PANKKITOIMINNAN OSTOT

2.2.1 **Emporiki Bankin osto**

(42) Emporiki Bank perustettiin vuonna 1882.

(43) Vuonna 2000 Crédit Agricole -konserni osti ensimmäisen kerran 6,7 prosentin osuuden Emporiki Bankista. Määräysvallan tuovan omistusosuuden ostamisen jälkeen Emporiki Bankista tuli vuonna 2006 Crédit Agricolen tytäryhtiö. Crédit Agricolen omistusosuus Emporiki Bankista nousi tuolloin 94,99 prosenttiin.

(44) Emporiki Bank harjoitti kaikkea pankkitoimintaa (vähittäispankkitoimintaa sekä yritys- ja yksityisasiakastoimintaa) sekä investointipankkitoimintaa, omaisuudenhoitoa, salkunhoitoa ja yleisiä rahoituspalveluja. Se tarjosi palvelujaan Kreikassa 323 konttorin verkoston kautta ja ulkomailla Kyproksessa sijaitsevan konttorinsa sekä Kyproksessa, Bulgariassa, Albaniassa ja Romaniassa toimivien tytäryhtiöidensä kautta ([24]). Sillä oli 31 päivänä joulukuuta 2012 yhteensä 4 230 työntekijää.

(45) Pankki osallistui yksityissektorin osallistumisohjelmaan ja vaihtoi Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoja sekä muita hyväksyttyjä arvopapereita 766 miljoonan euron nimellisarvosta. Kuten taulukossa 2 esitetään, sen yksityissektorin osallistumiseen liittyvä tappio oli yhteensä noin 590 miljoonaa euroa ennen veroja, ja se kirjattiin kokonaisuudessaan pankin vuoden 2011 kirjanpitoon. Kuten taulukossa 3 esitetään, Emporiki Bankin pääomatarpeiden arvioitiin Kreikan keskuspankin vuonna 2012 tekemän stressitestin laskelmien mukaan olevan 31 päivän joulukuuta 2011 ja 31 päivän joulukuuta 2014 välisenä aikana 2 475 miljoonaa euroa, mikä perustui Blackrockin tekemään luottotappioennusteeseen.

([20]) Ks. taulukko 2.
([21]) Alpha Bankin komissiolle 25 päivänä kesäkuuta 2013 antamat tiedot.
([22]) Vuoden 2011 tilinpäätös, http://www.alpha.gr/files/investorrelations/GROUP_IAS_FY_2011_en1.pdf
([23]) Ks. kohta 2.3.1.2 Pääoman vahvistamistoimenpiteestä myönnetty valtion pääomasijoitus.
([24]) Emporiki Bankin konsolidoitu tilinpäätös 31 päivänä joulukuuta 2011, s. 9.

(46) Lokakuun 12 päivänä 2012 Kreikan rahoitusvakausrahasto antoi pankille luvan ostaa Emporiki Bankin Crédit Agricolelta.

(47) Lokakuun 16 päivänä 2012 Crédit Agricole ja pankki allekirjoittivat Crédit Agricole SA:n ja Alpha Bank SA:n välisen osakkeidenostosopimuksen Emporiki Bank of Greece SA:n ostamisesta ja myymisestä. Talouden due diligence -tarkastuksen jälkeen Crédit Agricole sijoitti 2 893 miljoonan euron kokonaispääoman ja merkitsi samanaikaisesti koko pankin liikkeeseen laskeman 150 miljoonaan euron vaihtovelkakirjalainan ([25]). Sen jälkeen pankki osti kokonaan uudelleen pääomitetun Emporiki Bankin yhdellä eurolla. Osakkeidenostosopimuksen mukaan pankki ei ostanut Emporiki Bankin ulkomaisia tytäryhtiöitä, jotka jäivät Crédit Agricolelle, lukuun ottamatta Emporiki Bankin Kyproksen konttoria, jonka varat olivat 0,5 miljardia euroa ja joka kuului pankin ostamaan osuuteen.

(48) Crédit Agricolen pääomapohjan vahvistamisen jälkeen 31 päivänä joulukuuta 2012 Emporiki Bankin vakavaraisuussuhde oli 17,6 prosenttia ja rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus 13,5 prosenttia.

(49) Helmikuun 1 päivänä 2013 pankki ilmoitti, että Emporiki Bankin koko osakepääoma on siirretty pankille ([26]).

(50) Taulukossa 6 esitetään Emporiki Bankin keskeiset tunnusluvut joulukuulta 2010, joulukuulta 2011, joulukuulta 2012 ja tammikuulta 2013.

Taulukko 6

Emporiki Bankin keskeiset tunnusluvut 2010, 2011, 2012 ja tammikuu 2013

Miljardia euroa	31. joulukuuta 2010 (konsolidoitu)	31. joulukuuta 2011 (konsolidoitu)	Joulukuu 2012 (pankin ostama osuus)	Tammikuu 2013 (pankin ostama osuus)
Varat yhteensä	26,78	21,7	19,5	18,2
Bruttolainat ja ennakkomaksut asiakkaille yhteensä	24	23,48	19,85	19,8
Varaukset	2,8	4,4	5	5
Velat asiakkaille	12,2	11,3	12,68	12,9
Eurojärjestelmän rahoitus	0,3	1,77	1,2	1,2
Oma pääoma yhteensä	0,9	0,9	1,73	2,3
Tappio verojen jälkeen	– 0,87	– 1,76	– 1,5	
Lainojen nettosuhde talletuksiin	173,8 %	169,1 %	117,2 %	114,1 %

Lähteet: Tammikuu 2013: Alpha Bank, tilikauden 2012 tulos, esitetty 27 päivänä maaliskuuta 2013 (saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/2012_FY_Financial_Report1.pdf).
Joulukuu 2012: Alpha Bankin ja Emporiki Bankin tunnusluvut, saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.alpha.gr/page/default.asp?id=9&la=2
2011 ja 2010: Emporiki Bankin konsolidoitu tilinpäätös 31 päivänä joulukuuta 2011.

2.2.2 **Kolmen osuuspankin tiettyjen velkojen ostaminen**

(51) Kreikan keskuspankki päätti 8 päivänä joulukuuta 2013 aloittaa kolmen osuuspankin, Dodecanese Bankin, Evia Bankin ja Western Macedonia Bankin, kriisinratkaisun.

([25]) Kreikan rahoitusvakausrahasto, Annual Financial report for the period from 1 January 2012 to 31 December 2012, s. 8, saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2012_en.pdf
([26]) http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/Deltio_Typou_20130201EN.pdf

(52) Kreikan keskuspankki käynnisti osto- ja sulautumismenettelyn ([27]), jossa ostajalle siirretään kaikki talletukset, myös pankkienväliset talletukset, sekä saamiset ja velat Kreikan talletus- ja investointitakausrahastolle, mutta ei lainoja. Kreikan keskuspankki otti yhteyttä neljään kreikkalaiseen järjestelmän kannalta merkittävään pankkiin, koska keskuspankin mukaan talletukset olisi siirrettävä laitoksille, jotka on pääomitettu kokonaan uudelleen. Vain Alpha Bank ja Eurobank tekivät sitovat tarjoukset 5 päivänä joulukuuta 2013. Kreikan keskuspankki piti pankin tarjouksen parhaana. Alpha Bank tarjosi vastikkeeksi summaa, joka vastasi 2,1:tä prosenttia siirretyistä talletuksista.

2.2.2.1 *Dodecanese Bank*

(53) Dodecanese Bank perustettiin vuonna 1994.

(54) Kreikan pankki vaati 22 päivänä heinäkuuta 2013 Dodecanese Bankia palauttamaan rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuutensa entiselleen. Dodecanese Bank aloitti pääoman korotuksen järjestämällä osuuskunnan osuuksien yleisöannin. Tarjousesitteen mukaan Dodecanese Bankin 30 päivän kesäkuuta 2013 rahoitustietojen perusteella lasketun rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuuden arvioitiin olevan 3,5 prosenttia, mikä alitti Kreikan keskuspankin vakavaraisuudelle asettamat vähimmäisvaatimukset. Pääoman hankinnalla ei kuitenkaan onnistuttu houkuttelemaan riittävästi sijoittajia.

(55) Siksi Kreikan keskuspankki aloitti 8 päivänä joulukuuta 2013 Dodecanese Bankin kriisinratkaisun. Dodecanese Bankin toimilupa peruutettiin, ja pankki asetettiin selvitystilaan ([28]). Dodecanese Bankin tietyt velat siirrettiin pankille ([29]). Kreikan keskuspankin mukaan ([30]) siirrettyjen varojen käypä arvo oli noin 6 miljoonaa euroa ja siirrettyjen velkojen käypä arvo 255 miljoonaa euroa, joten rahoitusvaje ([31]) oli 249 miljoonaa euroa. Kreikan rahoitusvakausrahasto kattoi rahoitusvajeen lain 3601/2007 63 D §:n 13 momentin nojalla. Joulukuussa 2013 Kreikan rahoitusvakausrahasto maksoi kaksi kolmasosaa kokonaisrahoitusvajeesta eli 166 miljoonaa euroa ERVV:n velkakirjoina ja sitoutui maksamaan loput 83 miljoonaa euroa sitten, kun rahoitusvaje on määritetty lopullisesti. Kesäkuun 16 päivänä 2014 Kreikan keskuspankki määritteli, että Dodecanese Bankin lopullinen rahoitusvaje oli 258,5 miljoonaa euroa. Kreikan rahoitusvakausrahasto kattaa maksamattoman osan rahoitusvajeesta.

(56) Dodecanese Bankilla oli 30 päivänä syyskuuta 2013 yhteensä 132 työntekijää ja 11 konttoria. Kriisinratkaisun yhteydessä pankki ei ottanut haltuunsa yhtään Dodecanese Bankin konttoria vaan ilmoitti säilyttävänsä fyysisen läsnäolonsa alueilla, joilla verkostot eivät ole päällekkäisiä (neljällä saarella, joilla ei ole vaihtoehtoista pankkitoimintaa), vuokraamalla neljä pientä konttoria, joita johtaa selvittäjä. Dodecanese Bankin työntekijät irtisanottiin, ja pankki palkkasi heistä osan takaisin.

2.2.2.2 *Evia Bank*

(57) Evia Bank perustettiin vuonna 1995.

(58) Kreikan pankki vaati 22 päivänä heinäkuuta 2013 Evia Bankia palauttamaan rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuutensa entiselleen. Evia Bank aloitti pääoman korotuksen järjestämällä osuuskunnan osuuksien yleisöannin. Tarjousesitteen mukaan Evia Bankin 30 päivän kesäkuuta 2013 rahoitustietojen perusteella lasketun rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuuden arvioitiin olevan 1,8 prosenttia, mikä alitti Kreikan keskuspankin vakavaraisuudelle asettamat vähimmäisvaatimukset. Pääoman hankinnalla ei kuitenkaan onnistuttu houkuttelemaan riittävästi sijoittajia.

(59) Siksi Kreikan keskuspankki aloitti 8 päivänä joulukuuta 2013 Evia Bankin kriisinratkaisun. Evia Bankin toimilupa peruutettiin, ja Evia Bank asetettiin selvitystilaan ([32]). Evia Bankin tietyt velat siirrettiin pankille ([33]). Kreikan keskuspankin mukaan ([34]) siirrettyjen varojen käypä arvo oli 2 miljoonaa euroa ja siirrettyjen velkojen käypä arvo 98 miljoonaa euroa, joten rahoitusvaje oli 96 miljoonaa euroa. Kreikan rahoitusvakausrahasto kattoi rahoitusvajeen lain 3601/2007 63 D §:n 13 momentin nojalla. Joulukuussa 2013 Kreikan rahoitusvakausrahasto maksoi kaksi

([27]) Osto- ja sulautumismenettely on kriisinratkaisumenettely, johon kuuluu selvitystilassa olevan oikeushenkilön korkealaatuisten varojen ja velkojen määrittely ja niiden myyminen huutokaupalla, jotta ne voidaan siirtää elinkelpoiselle yritykselle.
([28]) Ks. Kreikan keskuspankin luotto- ja vakuutusasioiden komitean päätös 97/3/8.2.2013.
([29]) Ks. Kreikan keskuspankin kriisinratkaisutoimenpidekomitean päätös 14/4/8.12.2013.
([30]) Ks. Kreikan keskuspankin kriisinratkaisutoimenpidekomitean päätös 14/5/8.12.2013.
([31]) Termi ”rahoitusvaje” voi näin ollen olla harhaanjohtava, koska se kuvaa pääomatukitoimenpidettä eikä maksuvalmiustukea.
([32]) Ks. Kreikan keskuspankin luotto- ja vakuutusasioiden komitean päätös 97/2/8.2.2013.
([33]) Ks. Kreikan keskuspankin kriisinratkaisutoimenpidekomitean päätös 14/1/8.12.2013.
([34]) Ks. Kreikan keskuspankin kriisinratkaisutoimenpidekomitean päätös 14/2/8.12.2013.

kolmasosaa kokonaisrahoitusvajeesta eli 64 miljoonaa euroa ERVV:n velkakirjoina ja sitoutui maksamaan loput 32 miljoonaa euroa sitten, kun rahoitusvaje on määritetty lopullisesti. Kreikan keskuspankki määritteli 16 päivänä kesäkuuta 2014, että Evia Bankin lopullinen rahoitusvaje oli 105 miljoonaa euroa. Kreikan rahoitusvakausrahasto kattaa maksamattoman osan rahoitusvajeesta.

Evia Bankilla oli 30 päivänä syyskuuta 2013 yhteensä 59 työntekijää ja 4 konttoria. Pankki ei ottanut haltuunsa yhtään Evia Bankin konttoria. Evia Bankin työntekijät irtisanottiin, ja pankki palkkasi heistä osan takaisin.

2.2.2.3 *Western Macedonia Bank*

(60) Development Credit Cooperative Society of Prefecture of Kozani perustettiin vuonna 1995. Osuuskunta toimi vuodesta 2008 lähtien uudella nimellä "Cooperative Bank of Western Macedonia".

(61) Kreikan pankki vaati 22 päivänä heinäkuuta 2013 Western Macedonia Bankia palauttamaan rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuutensa entiselleen. Western Macedonia Bank aloitti pääoman korotuksen järjestämällä osuuskunnan osuuksien yleisöannin. Tarjousesitteen mukaan Western Macedonia Bankin 30 päivän syyskuuta 2013 rahoitustietojen perusteella lasketun rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuuden arvioitiin olevan – 11 prosenttia, mikä alitti Kreikan keskuspankin vakavaraisuudelle asettamat vähimmäisvaatimukset. Pääoman hankinnalla ei kuitenkaan onnistuttu houkuttelemaan riittävästi sijoittajia.

(62) Siksi Kreikan keskuspankki aloitti 8 päivänä joulukuuta 2013 Western Macedonia Bankin kriisinratkaisun. Western Macedonia Bankin toimilupa peruutettiin, ja pankki asetettiin selvitystilaan ([35]). Western Macedonia Bankin tietyt velat siirrettiin pankille ([36]). Kreikan keskuspankin mukaan ([37]) siirrettyjen varojen käypä arvo oli 2 miljoonaa euroa ja siirrettyjen velkojen käypä arvo 84 miljoonaa euroa, joten rahoitusvaje oli 82 miljoonaa euroa. Kreikan rahoitusvakausrahasto kattoi rahoitusvajeen lain 3601/2007 63 D §:n 13 momentin nojalla. Joulukuussa 2013 Kreikan rahoitusvakausrahasto maksoi kaksi kolmasosaa kokonaisrahoitusvajeesta eli 55 miljoonaa euroa ERVV:n velkakirjoina ja sitoutui maksamaan loput 27 miljoonaa euroa, kun rahoitusvaje on määritetty lopullisesti.

(63) Western Macedonia Bankilla oli 30 päivänä syyskuuta 2013 yhteensä 36 työntekijää ja kolme konttoria. Pankki ei ottanut haltuunsa yhtään Western Macedonia Bankin konttoria. Western Macedonia Bankin työntekijät irtisanottiin, ja pankki palkkasi heistä osan takaisin.

(64) Taulukossa 7 esitetään kolmen osuuspankin keskeiset tunnusluvut.

Taulukko 7

Kolmen osuuspankin keskeiset tiedot (miljoonaa euroa)

	(A)	(B)	(C)	(D) = (B)-(A)	(E) = 2,1 % * (C)
	Siirrettyjen varojen käypä arvo	Siirrettyjen velkojen käypä arvo	*Joista siirrettyjä talletuksia*	Alkuperäinen rahoitusvaje	Vastike (2,1 % siirretyistä talletuksista)
Dodecanese Bank	6	255	*255*	249	5
Evia Bank	2	98	*95*	96	2
Western Macedonia Bank	2	84	*82*	82	2
Yhteensä				**427**	**9**

Lähteet: Kreikan keskuspankin luotto- ja vakuutusasioiden komitean 8 päivänä helmikuuta 2013 antamat päätökset 97/1, 97/2 ja 97/3.
Kreikan keskuspankin kriisinratkaisutoimenpidekomitean 8 päivänä joulukuuta 2013 antamat päätökset 14/1, 14/2, 14/3, 14/4, 14/5 14/6, 14/7 ja 14/8.

([35]) Ks. Kreikan keskuspankin luotto- ja vakuutusasioiden komitean päätös 97/1/8.2.2013.
([36]) Ks. Kreikan keskuspankin kriisinratkaisutoimenpidekomitean päätös 14/7/8.12.2013.
([37]) Ks. Kreikan keskuspankin kriisinratkaisutoimenpidekomitean päätös 14/8/8.12.2013.

2.2.3 **Citibank Greecen osto**

(65) Citibank International perustettiin vuonna 1812. Citibank perustettiin Kreikkaan vuonna 1964 ensisijaisesti vastaamaan merenkulku- ja yrityssektorien tarpeisiin. Vuonna 1980 Citibank Greece alkoi laajentaa toimintaansa vähittäispankkipalveluihin. Tällä hetkellä Citibank Greece toimii sekä kuluttaja- että yrityspankkina ja sillä on 20 eri puolilla maata sijaitsevan konttorin verkosto.

(66) Pankki pyysi 29 päivänä toukokuuta 2014 Kreikan rahoitusvakausrahastolta lupaa Citibank Greecen, mukaan lukien Diners Club Greecen, jäljempänä 'Diners' ([38]), ostamiseen.

(67) Pankki ilmaisi aikomuksensa ostaa Citibank Greecen toiminnot, joihin kuuluivat asiakkaiden lainat (nettoyhteissumma 442 miljoonaa euroa ja 1 115 miljoonaa euroa järjestämättömiä lainoja, jotka on kirjattu kokonaan tappioksi), asiakkaiden talletukset (yhteensä 1 067 miljoonaa euroa), hoidettavana olevat varat (1 186 miljoonaa euroa), vähittäispankkikonttorit, pankkiautomaattiverkosto ([39]) ja työntekijät ([40]). Lisäksi pankki ilmoitti aikomuksestaan ostaa 100 prosenttia Dinersin osakepääomasta.

(68) Hinnaksi on vahvistettu kaksi miljoonaa euroa.

(69) Kreikan rahoitusvakausrahasto antoi 5 päivänä kesäkuuta 2014 pankille luvan Citibank Greecen ostamiseen.

2.3 TUKITOIMENPITEET

2.3.1 **Kreikan pankkien tukiohjelmasta pankille myönnetyt tukitoimenpiteet (toimenpiteet L1 ja A)**

(70) Pankki on saanut monenlaista tukea Kreikan pankkien tukiohjelman pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä, takaustoimenpiteestä ja valtion joukkovelkakirjalainatoimenpiteestä.

2.3.1.1 *Takaustoimenpiteestä ja joukkovelkakirjojen lainaustoimenpiteestä myönnetty valtion maksuvalmiustuki (toimenpide L1)*

(71) Pankki on saanut ja saa edelleen tukea takaustoimenpiteestä ja joukkovelkakirjalainatoimenpiteestä. Tätä tukea nimitetään tässä päätöksessä "toimenpiteeksi L1". Pankille oli 30 päivänä marraskuuta 2011 myönnetty takauksia 14,0 miljardia euroa. Syyskuun 30 päivänä 2011 pankki oli saanut valtion joukkovelkakirjalainoja yhteensä 1,6 miljardin euron arvosta ([41]).

(72) Pankin rakenneuudistussuunnitelmassa, jonka Kreikan viranomaiset toimittivat komissiolle 12 päivänä kesäkuuta 2014, ne ilmoittivat aikovansa jatkaa takuiden myöntämistä ja valtion joukkovelkakirjojen lainaamista Kreikan pankkien tukiohjelman puitteissa rakenneuudistusvaiheen ajan.

2.3.1.2 *Pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä myönnetty valtion pääomasijoitus (toimenpide A)*

(73) Toukokuussa 2009 pankki sai 940 miljoonan euron pääomasijoituksen (toimenpide A) Kreikan pankkien tukiohjelman pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä. Tämä pääomasijoitus vastasi noin kahta prosenttia pankin tuolloisista riskipainotetuista omaisuuseristä ([42]).

(74) Pääomapohjan vahvistaminen toteutettiin Kreikan merkitsemillä etuoikeutetuilla osakkeilla, joiden korko oli 10 prosenttia ja erääntymisaika viisi vuotta.

(75) Pankki lunasti etuoikeutetut osakkeet 17 päivänä huhtikuuta 2014, kuten johdanto-osan 41 kappaleessa kuvattiin.

2.3.2 **Valtion takaama maksuvalmiusapu (toimenpide L2)**

(76) Maksuvalmiusapu on poikkeuksellinen toimenpide, jonka avulla maksukykyinen rahoituslaitos, jolla on väliaikaisia maksukykyongelmia, voi saada eurojärjestelmän rahoitusta ilman, että tällainen toimenpide on osa yhteistä rahapolitiikkaa. Rahoituslaitoksen maksuvalmiusavusta maksama korko on […] korkopistettä korkeampi kuin sen normaalista keskuspankin rahoituksesta maksama korko.

([38]) Diners Club International on luottokorttiyhtiö, joka perustettiin vuonna 1950 ja aloitti toiminnan Kreikassa vuonna 1959. Diners Club Greecen omistavat Citibank International ja Citibank Overseas Investment Corporation.
([39]) Pankkiautomaatti on pankin sähköinen toimipaikka, jossa asiakkaat voivat ilman pankkivirkailijan apua käyttää peruspankkipalveluja, kuten nostaa käteistä rahaa.
([40]) Kreikan viranomaisten 24 päivänä kesäkuuta 2014 antamat tiedot.
([41]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 64.
([42]) Termi 'riskipainotetut omaisuuserät' tarkoittaa erästä valvonnan tunnuslukua, jolla mitataan rahoituslaitoksen altistumista riskeille ja jota valvojat käyttävät rahoituslaitosten vakavaraisuuden seuraamiseen.

(77) Kreikan keskuspankki on vastuussa maksuvalmiusohjelmasta, mikä tarkoittaa, että se vastaa maksuvalmiusavun myöntämisestä johtuvista kustannuksista ja riskeistä. Kreikka myönsi Kreikan keskuspankille valtiontakauksen, jota sovelletaan Kreikan keskuspankin myöntämän maksuvalmiusavun kokonaismäärään ([43]). Hyväksymällä lain 3943/2011 50 §:n 7 momentti, jolla muutettiin lain 2362/1995 65 §:n 1 momenttia, annettiin Kreikan valtiovarainministeriölle mahdollisuus myöntää valtion puolesta takauksia Kreikan keskuspankille tämän luottolaitoksilta saatavien vaateiden suojaamiseksi. Maksuvalmiusapua saavien pankkien on maksettava valtiolle takausmaksu, joka on […] (*) korkopistettä.

(78) Pankki oli 31 päivänä joulukuuta 2011 saanut 6,7 miljardia euroa valtion takaamaa maksuvalmiusapua ([44]), ja 31 päivänä joulukuuta 2012 se oli saanut 23,6 miljardia euroa valtion takaamaa maksuvalmiusapua ([45]).

2.3.3 **Pankille taatut Kreikan rahoitusvakausrahaston kautta toteutettavat tukitoimenpiteet (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4)**

(79) Vuoden 2012 jälkeen pankki on saanut tukea useista Kreikan rahoitusvakausrahaston myöntämistä pääomatukitoimenpiteistä. Taulukossa 8 esitetään yleiskatsaus näistä tukitoimenpiteistä.

Taulukko 8

Pankille Kreikan rahoitusvakausrahaston kautta myönnetyt tukitoimenpiteet

	1. väliaikaisrahoitus – toukokuu 2012	2. väliaikaisrahoitus – joulukuu 2012	Sitoumuskirje – joulukuu 2012	Kreikan rahoitusvakausrahaston osallistuminen kevään 2013 pääoman vahvistamiseen – toukokuu 2013
Toimenpide	B1	B2	B3	B4
Määrä (miljoonaa euroa)	1 900	1 042	1 629	4 021

2.3.3.1 *Ensimmäinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B1)*

(80) Alphaa koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 14–32 kappaleessa ([46]) kuvattiin yksityiskohtaisesti toukokuussa 2012 toteutettu ensimmäinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B1). Tässä jaksossa esitetään kyseisen toimenpiteen tausta ja pääpiirteet.

(81) Kreikan rahoitusvakausrahasto lähetti 20 päivänä huhtikuuta 2012 pankille kirjeen, jolla se sitoutui osallistumaan pankin suunniteltuun osakepääoman korottamiseen jopa 1,9 miljardilla eurolla.

(82) Kreikan rahoitusvakausrahasto siirsi 28 päivänä toukokuuta 2012 toimenpiteessä B1 pankille 1,9 miljardin arvosta ERVV:n joukkovelkakirjoja Kreikan rahoitusvakausrahaston perustamisesta annetun lain, jäljempänä 'Kreikan rahoitusvakausrahastoa koskeva laki', 3864/2010 väliaikaisrahoitusta koskevien säännösten mukaisesti. Pankille siirretyt ERVV:n joukkovelkakirjat olivat ERVV:n vaihtuvakorkoisia velkakirjoja, joiden erääntymisaika oli kuusi ja kymmenen vuotta ja jotka oli laskettu liikkeeseen 19 päivänä huhtikuuta 2012. Komissio totesi Alphaa koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 48 kappaleessa, että 28 päivänä toukokuuta 2012 toteutetulla väliaikaisrahoituksella täytettiin sitoumuskirjeessä hyväksytty velvoite, joten väliaikaisrahoitus oli jatkoa samalle tuelle. Kreikan keskuspankki teki sekä sitoumuskirjeessä esitettyjä että ensimmäisessä väliaikaisrahoituksessa maksettuja määriä koskevat laskelmat varmistaakseen, että pankin kokonaispääomaosuus oli 8 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 2011, jolloin väliaikaisrahoitus kirjattiin takautuvasti pankin kirjanpitoon. Kuten taulukosta 3 voidaan nähdä, toimenpide B1 kattoi vain rajoitetun osan vuoden 2012 stressitestissä havaitusta yhteenlasketusta pääomatarpeesta. Pankin oli määrä hankkia lisää pääomaa tulevalla pääomakorotuksella, ja väliaikaisrahoituksen tarkoituksena oli vain säilyttää pankin kelpoisuus saada EKP:n rahoitusta, kunnes pääomakorotus oli toteutettu.

([43]) Kreikan keskuspankin 7 päivänä marraskuuta 2011 päivätyn kirjeen mukaan takaukset koskevat maksuvalmiusavun kokonaismäärää.
(*) Liikesalaisuus.
([44]) Kreikan keskuspankin 7 päivänä huhtikuuta 2014 toimittamat tiedot.
([45]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelman liitteenä olevat taloudelliset ennusteet, kesäkuu 2014.
([46]) Ks. alaviite 4.

(83) Pankin ja Kreikan rahoitusvakausrahaston välisessä ennakkomerkintäsopimuksessa vahvistettiin, että ensimmäisen väliaikaisrahoituksen päivämäärän ja sen päivämäärän, jona ensimmäinen väliaikaisrahoitus muunnettiin kantaosakkeiksi ja muiksi vaihdettaviksi rahoitusinstrumenteiksi, välisenä aikana pankki maksaisi Kreikan rahoitusvakausrahastolle vuosittaisena maksuna 1 prosentin ERVV:n joukkovelkakirjojen nimellisarvosta ja että kuponkimaksut ja ERVV:n joukkovelkakirjoille tältä ajalta kertynyt korko lasketaan Kreikan rahoitusvakausrahaston suorittamaksi lisäpääomasijoitukseksi ([47]).

2.3.3.2 *Toinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B2)*

(84) Pankki kirjasi lisätappioita vuoden 2012 syksyllä. Sen vuoksi sen pääoma pieneni jälleen alle vakavaraisuudelle asetettujen vähimmäisvaatimusten, joita EKP:n rahoituksen saaminen edellyttää.

(85) Tämän tuloksena tarvittiin toinen väliaikaisrahoitus. Kreikan rahoitusvakausrahasto toteutti 21 päivänä joulukuuta 2012 toisen, 1 042 miljoonan euron suuruisen väliaikaisrahoituksen (toimenpide B2), joka sekin maksettiin siirtämällä ERVV:n joukkovelkakirjoja pankille.

2.3.3.3 *Joulukuun 21 päivänä 2012 päivätty sitoumuskirje (toimenpide B3)*

(86) Toisen väliaikaisrahoituksen lisäksi Kreikan rahoitusvakausrahasto lähetti 21 päivänä joulukuuta 2012 pankille sitoumuskirjeen osallistumisestaan pankin osakepääoman korottamiseen ja liikkeeseen laskettaviin vaihdettaviin pääomainstrumentteihin yhteensä jopa 1 629 miljoonalla eurolla (toimenpide B3).

(87) Kaksi väliaikaisrahoitusta (toimenpiteet B1 ja B2) sekä joulukuussa 2012 sidottu lisämäärä (toimenpide 3) yhdessä merkitsivät, että Kreikan rahoitusvakausrahasto oli sitoutunut kattamaan vuoden 2012 stressitestissä havaitun pääomatarpeen (4 571 miljoonaa euroa ([48])) kokonaisuudessaan.

2.3.3.4 *Kreikan rahoitusvakausrahaston osallistuminen kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen (toimenpide B4)*

(88) Pankin yhtiökokous hyväksyi 16 päivänä huhtikuuta 2013 pankin osakepääoman korotuksen. Toukokuun ensimmäisenä päivänä 2013 pankki ilmoitti, että 457 miljoonan euron uusanti oli merkitty täysimääräisesti ja 93 miljoonan euron suunnattu osakeanti oli käynnistetty hintaan 0,44 euroa uutta osaketta kohti ([49]).

(89) Pankki ilmoitti, että uusanti ja suunnattu osakeanti oli saatu täysimääräisesti päätökseen 3 päivänä kesäkuuta 2013 ([50]). Yksityisten varojen osuus pankin osakepääoman korotuksesta oli siten yhteensä 550 miljoonaa euroa.

(90) Pankki ilmoitti samana päivänä, että Kreikan rahoitusvakausrahasto merkitsee 9 138 636 364 osaketta hintaan 0,44 euroa osakkeelta. Sen seurauksena Kreikan rahoitusvakausrahasto sijoitti kevään 2013 pääomapohjan vahvistuksen yhteydessä pankin pääomaan yhteensä 4 021 miljoonaa euroa kantaosakkeina (toimenpide B4). Määrä vastaa toimenpiteiden B1, B2 ja B3 yhteissummaa sen jälkeen, kun on vähennetty yksityisten sijoittajien osuus. Kreikan rahoitusvakausrahaston omistuksessa olevat osakkeet antavat sille rajoitetun äänivallan, koska yksityisten sijoittajien osuus pääoman korotuksesta oli 12 prosenttia. Kreikan rahoitusvakausrahastoa koskevan lain mukaan yksityiset sijoittajat säilyttäisivät määräysvallan pankissa, jos he sijoittaisivat yli 10 prosenttia pankin tarvitsemasta pääomasta. Keskeisissä yhtiötä koskevissa päätöksissä Kreikan rahoitusvakausrahasto kuitenkin säilytti täysimääräiset äänioikeudet.

(91) Kevään 2013 osakepääoman korottamisella (toimenpide B4) ensimmäinen ja toinen väliaikaisrahoitus (toimenpiteet B1 ja B2) muunnettiin pysyväksi pääomakorotukseksi ja sitoumus myöntää lisää pääomatukea (toimenpide B3) pantiin täytäntöön.

(92) Uusien osakkeiden hinnaksi asetettiin 50 prosenttia osakkeiden volyymipainotetusta keskihinnasta tarjoushinnan määrittelyä edeltävien 50 kaupankäyntipäivän aikana. Ylimääräinen yhtiökokous päätti 16 päivänä huhtikuuta 2012 ([51]) peruuttaa osakkeiden jakamisen ([52]), minkä tuloksena uusien osakkeiden hinnaksi asetettiin 0,44 euroa osakkeelta.

([47]) Ennakkomerkintäsopimuksessa määrättiin, että pankille maksettavaan todelliseen riskiin sisältyvät ERVV:n joukkovelkakirjat sekä kuponkimaksut että ERVV:n joukkovelkakirjoille kertynyt korko velkakirjojen liikkeeseenlaskusta siihen asti, että ennakkomaksu muunnetaan osakepääomaksi ja muiksi vaihdettaviksi rahoitusinstrumenteiksi sopimuksessa määrätyn mukaisesti.
([48]) Ks. taulukko 3.
([49]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/deltio_typou_20130501EN.pdf
([50]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20130603EN.pdf
([51]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20130416EN.pdf
([52]) Osakkeiden jakaminen on yrityksen toimi, jolla se jakaa olemassa olevat osakkeensa useammiksi osakkeiksi.

(93) Välittömästi kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen jälkeen Kreikan rahoitusvakausrahastosta tuli pankin suurin osakkeenomistaja, jonka omistusosuus oli 83,66 prosenttia ([53]). Kreikan rahoitusvakausrahasto laski liikkeeseen 1 233 503 482 warranttia ja antoi yksityisille sijoittajille yhden warrantin jokaista merkittyä osaketta kohti vastikkeetta ([54]). Kukin warrantti antaa oikeuden ostaa 7,40 Kreikan rahoitusvakausrahaston osaketta tietyin väliajoin ja toteutushinnoin. Ensimmäinen lunastuspäivä oli 10 päivä joulukuuta 2013, minkä jälkeen warrantteja voi lunastaa kaksi kertaa vuodessa 10 päivään joulukuuta 2017 asti. Lunastushinta on sama kuin 0,44 euron merkintähinta lisättynä vuotuisella korolla (4 prosenttia ensimmäisenä vuotena, 5 prosenttia toisena vuotena, 6 prosenttia kolmantena vuotena, 7 prosenttia neljäntenä vuotena ja sitten kuutena viimeisenä kuukautena 8 prosenttia vuotuistettuna) ([55]).

(94) Kreikan rahoitusvakausrahastoa koskevassa laissa, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2014, säädetään, että vain warranttien toteutushintoja voidaan muuttaa uusannin ajankohtana. Lisäksi tällaiset muutokset tehdään jälkikäteen ja vain Kreikan rahoitusvakausrahaston merkintäetuoikeuksien myynnistä saatujen tuottojen määrään. Muutosta ei voi tehdä, jos osakepääomaa korotetaan ilman warrantteja.

2.3.4 **Kolmeen osuuspankkiin kohdistetut valtiontukitoimenpiteet**

(95) Kuten 2.2.2. kohdassa jo mainittiin, Kreikan keskuspankki arvioi Dodecanese Bankin rahoitusvajeen olevan 249 miljoonaa euroa, Evia Bankin 96 miljoona euroa ja Western Macedonia Bankin 82 miljoonaa euroa. Näin ollen rahoitusvajeen yhteismäärän arvioitiin olevan 427 miljoonaa euroa. Sen kattoi Kreikan rahoitusvakausrahasto, joka myönsi pankille vastaavan summan edestä ERVV:n joukkovelkakirjoja.

2.4 RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA

(96) Kreikka toimitti 12 päivänä kesäkuuta 2014 pankin rakenneuudistussuunnitelman, jossa esitetään, miten pankki aikoo Emporiki Bankin ja kolmen osuuspankin talletusten seurauksena syntyneenä yhteisökokonaisuutena palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuutensa.

2.4.1 **Kotimaan toiminnot**

(97) Rakenneuudistussuunnitelmansa avulla pankki aikoo keskittyä ydinpankkitoimintaansa Kreikassa. Sen kansainvälisten toimintojen osuus kokonaisvaroista oli yli 20 prosenttia joulukuussa 2009 ja 15 prosenttia kesäkuussa 2013 ([56]), mutta tämä osuus pienenee noin […] prosenttiin vuoden 2018 loppuun mennessä ([57]).

(98) Pankin keskeisenä prioriteettina on tehdä sen Kreikassa harjoittamasta pankkitoiminnasta jälleen kannattavaa ja elinkelpoista. Tätä varten rakenneuudistussuunnitelma sisältää joukon toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan pankin toiminnan tehokkuutta ja sen nettokorkomarginaalia, sekä toimenpiteitä, joilla parannetaan sen pääomatilannetta ja taseen rakennetta.

(99) Toiminnan tehokkuuden osalta pankki oli jo aloittanut laajan rationalisointiohjelman selvästi ennen Emporiki Bankin ja kolmen osuuspankin ostoja. Pankki vähensi fyysistä läsnäoloaan Kreikassa joulukuun 31 päivästä 2010 syyskuun 30 päivään 2012. Sen konttoreiden määrä pieneni vuoden 2010 458 konttorista 426 konttoriin vuonna 2012 ([58]) ja myös sen henkilöstömäärä väheni samalla ajanjaksolla Kreikan pankkitoiminnoissa ja muissa kuin pankkitoiminnoissa usealla sadalla työntekijällä ([59]).

(100) Pankki suunnittelee konttorien määrän pienentämistä Kreikassa joulukuun 2012 ja joulukuun 2017 välisenä aikana edelleen 739 konttorista […] konttoriin. Henkilöstömäärä pankkitoiminnoissa ja muissa kuin pankkitoiminnoissa pienenee Kreikassa 11 435 työntekijästä […] työntekijään ([60]).

([53]) http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf
([54]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf
([55]) Ks. alaviite 38. Esimerkiksi 10 päivänä joulukuuta 2013 lunastushinta oli 0,4488 euroa, 10 päivänä kesäkuuta 2014 se on 0,4576 euroa, 10 päivänä joulukuuta 2014 se on 0,4686 euroa, 10 päivänä kesäkuuta 2015 se on 0,4796 euroa ja niin edelleen. Ks. Alpha Bankin 10 päivänä kesäkuuta 2013 antama ilmoitus "Final Terms of Listing and Characteristics of the Titles representing shares ownership rights (Warrants) that resulted from the concluded share capital increase", saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf
([56]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 22.
([57]) Pankki sitoutui rajoittamaan ulkomaisten omaisuuserien arvon […] miljardiin euroon, samalla kun pankin kokonaisvarat ovat taloudellisten ennusteiden mukaan […] miljardia euroa vuonna 2018.
([58]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 132, ennen Emporiki Bankin ostamista.
([59]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 129.
([60]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 102–103. Konttorien ja työntekijöiden määrän kasvu syyskuun 2012 ja joulukuun 2013 välisenä aikana johtuu Emporiki Bankin ostamisesta.

(101) Konttorien ja henkilöstön osalta parannettu tehokkuus auttaa pienentämään pankin Kreikassa harjoitettavien toimintojen kokonaiskustannuksia […] prosenttia 1 345 miljoonasta eurosta pro forma -arvon mukaisesti vuodessa vuonna 2012 […] miljoonaan euroon vuonna 2017 ([61]). Tämän tuloksena sen Kreikassa harjoittaman pankkitoiminnan odotettavissa oleva kulu/tuotto -suhde laskee alle […] prosentin rakenneuudistusvaiheen lopussa.

(102) Rakenneuudistussuunnitelmassa kuvaillaan myös, miten pankki aikoo vähentää rahoituskustannuksiaan, mikä on avaintekijä elinkelpoisuuden palauttamisessa. Pankki odottaa kykenevänsä maksamaan alempia korkoja talletuksilleen vakaamman toimintaympäristön ja etenkin Kreikan talouden ennustetun vakautuksen ja elpymisen ansiosta. Kreikan talouden odotetaan kasvavan jälleen vuodesta 2014 lähtien. Talletuksille maksettavan koron (määräaikaistalletusten, avistatalletusten ja talletuskorkojen keskiarvo) odotetaan laskevan Kreikassa. Tämä lasku on tarkoitus saavuttaa pääasiassa maksamalla paljon alempia korkoja määräaikaistalletuksista. Vastaavasti pankin turvautuminen valtion takaamaan maksuvalmiusapuun ja laajempaan eurojärjestelmän rahoitukseen vähenee 32 prosentista sen kokonaisvaroista vuonna 2012 vain […] prosenttiin vuonna 2017 ([62]).

(103) Rakenneuudistussuunnitelmassa ennakoidaan myös, että pankki vahvistaa tasettaan. Sen lainojen nettosuhde talletuksiin Kreikassa pienenee […] prosenttiin vuonna 2018 (kun se vuonna 2012 oli 131 prosenttia ([63])), kun taas sen vakavaraisuus paranee edelleen.

(104) Toinen pankin prioriteetti on järjestämättömien lainojen hallinta. Pankin luottoprosessit tehostuvat sekä lainojen alullepanon (paremmat vakuudet, alhaisemmat limiitit) että järjestämättömien lainojen hallinnan suhteen. Järjestämättömien lainojen osuus kasvaa […] prosenttiin vuonna 2014 ja alkaa sitten pienentyä niin, että sen odotetaan olevan rakenneuudistusvaiheen lopussa […] prosenttia ([64]). Riskikustannukset (arvonalentumiset) pienenevät vuoden 2012 pro forma -arvon mukaisista (eli Emporiki Bank mukaan lukien) 2 799 miljoonasta eurosta […] miljoonaan euroon vuonna 2018 ([65]) Kreikan talouden elpymisen ansiosta.

(105) Toiminnan tehokkuuden parantumisen sekä nettokorkomarginaalin suurenemisen ja riskikustannusten pienenemisen ansiosta pankki voi olla kannattava Kreikassa vuodesta 2015 lähtien. […] Sen pääoman tuotto on Kreikassa […] prosenttia vuonna 2018 ([66]).

2.4.2 **Kansainvälinen pankkitoiminta**

(106) Pankki on jo alkanut purkaa ja järjestellä uudelleen kansainvälistä verkostoaan. Se myi Ukrainan tytäryhtiönsä elokuussa 2013. Kaakkois-Euroopan konttorien määrää vähennettiin vuosien 2009 ja 2012 välisenä aikana 622 konttorista 488 konttoriin ([67]).

(107) Pankki aikoo jatkaa kansainvälisen verkostonsa uudelleenjärjestämistä ja purkamista. Pankki aikoo rajoittaa kansainvälisten omaisuuseriensä määrän […] miljardiin euroon. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki harkitsee kaikkia liiketoimintojen luovuttamisen ja salkkunsa purkamisen yhdistelmiä. Tämä pankin kansainvälisten varojen tavoitteena oleva koko vastaa ulkomaisten varojen pienentämistä […] prosentilla verrattuna 31 päivään joulukuuta 2012 […].

(108) Rakenneuudistussuunnitelmassa korostetaan tarvetta vähentää ulkomaisten tytäryhtiöiden tukeutumista kreikkalaiseen emoyhtiöönsä maksuvalmiustilanteen osalta. Ulkomaisten tytäryhtiöiden saama konsernin sisäinen rahoitus vähenee 4 172 miljoonasta eurosta […] miljoonaan euroon vuodesta 2013 vuoteen 2017 ([68]).

(109) Pankki suunnittelee ulkomaisten toimintojensa kannattavuuden parantamiseksi huomattavan kustannustenvähennysohjelman toteuttamista kansainvälisessä verkostossaan, mikä tarkoittaa konttoreiden ja työntekijöiden vähentämistä. Esimerkiksi […] suljetaan […] konttoria […] konttorista ja henkilöstöä vähennetään […] työntekijällä (-[…]) vuosina 2012–2018 ([69]).

(110) Sen seurauksena pääoman tuotto tulee olemaan […] ([70]).

([61]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 103.
([62]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelman liitteenä olevat taloudelliset ennusteet, kesäkuu 2014, luvut koskevat Alpha Bank Greeceä.
([63]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 105.
([64]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 96.
([65]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 96.
([66]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelman liitteenä olevat taloudelliset ennusteet, kesäkuu 2014, luvut koskevat Alpha Bank Greeceä.
([67]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 132.
([68]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelman liitteenä olevat taloudelliset ennusteet, kesäkuu 2014.
([69]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, kohta 5.4.2.
([70]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, kohta 5.4.2.

2.4.3 **Yksityisen pääoman hankinta ja nykyisten osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojien panos**

(111) Pankki onnistui hankkimaan huomattavia määriä pääomaa markkinoilta ja vähensi siten tarvitsemaansa valtiontuen määrää.

(112) Ensin pankki hankki vuonna 2009 yksityistä pääomaa 986 miljoonan euron uusannilla ([71]). Kuten johdanto-osan 89 kappaleessa mainitaan, pankki onnistui myös hankkimaan pääomaa yksityisiltä sijoittajilta kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen avulla. Kevään 2013 pääomapohjan vahvistaminen heikensi myös huomattavasti aiempien osakkeenomistajien osakkeiden arvoa, sillä Kreikan rahoitusvakausrahasto sai sen jälkeen 83,66 prosenttia pankin osakkeista ja heille jäi vain 4,9 prosentin osuus. Osinkoa ei ole maksettu käteissuorituksina vuoden 2008 jälkeen.

(113) Pankki hankki maaliskuussa 2014 markkinoilta 1,2 miljardia euroa pääomaa täyttääkseen lisäpääomatarpeensa ja maksaakseen takaisin Kreikan hallussa olleet etuoikeutetut osakkeet. Näiden uusien osakkeiden hinta osakkeelta oli korkeampi kuin mitä Kreikan rahoitusvakausrahasto maksoi kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä.

(114) Huhtikuun 20 päivänä 2012 pankki tarjoutui ostamaan käteisellä takaisin Tier 1 -arvopaperit 40 prosentilla, Upper Tier 2 -arvopaperit 60 prosentilla ja Lower Tier 2 -arvopaperit 60 prosentilla niiden nimellisarvosta. Takaisinostohinta määritettiin instrumenttien markkina-arvon perusteella, ja se sisälsi enintään kymmenen prosenttiyksikön preemion, joka lisättiin sijoittajien kannustamiseksi osallistumaan takaisinostoon. Toukokuun 7 päivänä 2012 pankki ilmoitti takaisinoston tulokset ([72]). Osallistumisprosentti oli kaikkiaan 66, ja pääomavoitto oli yhteensä 333 miljoonaa euroa. Huhtikuun 19 päivänä 2013 pankki ilmoitti toisesta velkojen hallintatoimesta, jonka nimellismäärä oli 316 miljoonaa euroa. Pankki tarjoutui ostamaan käteisellä takaisin Tier 1 -arvopaperit 35 prosentilla, Upper Tier 2 -arvopaperit 55 prosentilla ja Lower Tier 2 -arvopaperit 55 prosentilla niiden nimellisarvosta. Takaisinostohinta määritettiin instrumenttien markkina-arvon perusteella, ja se sisälsi enintään kymmenen prosenttiyksikön preemion, joka lisättiin sijoittajien kannustamiseksi osallistumaan takaisinostoon. Tarjouksen hyväksymisaste oli 58 prosenttia, ja pääomavoitto oli 103 miljoonaa euroa.

(115) Näiden kahden takaisinoston tuloksena huonommassa etuoikeusasemassa oleva velan ja hybridivelan määrä pieneni 985 miljoonasta 134 miljoonaan euroon.

2.5 KREIKAN VIRANOMAISTEN SITOUMUKSET

(116) Kreikka antoi 12 päivänä kesäkuuta 2014 sitoumuksen siitä, että pankki ja sen sidosyritykset toteuttavat samana päivänä toimitetun rakenneuudistussuunnitelman sekä muita rakennerahaston toteuttamista koskevia sitoumuksia. Tässä jaksossa esitetään yhteenveto näistä muista sitoumuksista, jotka luetellaan liitteessä.

(117) Ensinnäkin Kreikka antoi sitoumuksen siitä, että pankki järjestää uudelleen kaupalliset toimintonsa Kreikassa, ja asettanut konttoreille ja työntekijöille samoin kuin kokonaiskustannuksille enimmäismäärät, jotka on saavutettava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2017 ([73]).

(118) Kreikka antoi myös sitoumuksen siitä, että pankki vähentää Kreikassa tehtyjen talletusten kustannuksia ja noudattaa nettolainojen ja talletusten suhteelle määrättyä enimmäisarvoa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2017 ([74]).

(119) Pankin ulkomaisten tytäryhtiöiden osalta Kreikka antoi sitoumuksen, jonka mukaan pankki ei myönnä niille lisää pääomatukea, elleivät ennakolta määritetyt ehdot täyty. Kreikka antoi myös sitoumuksen siitä, että pankki luopuu huomattavissa määrin kansainvälisistä omaisuuseristään viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2018 ([75]).

(120) Kreikka antoi sitoumuksen siitä, että pankki myy joukon arvopapereita ja pienentää pääomasijoitussalkkuaan. Lisäksi pankki ei – tietyin rajoitetuin poikkeuksin – osta sijoituskelvottomia arvopapereita ([76]).

([71]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20091130EN.pdf
([72]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20120507EN.pdf
([73]) Ks. liitteen II luku.
([74]) Ks. liitteen II luku.
([75]) Ks. liitteen II luku.
([76]) Ks. liitteen II luku.

(121) Kreikka antoi joukon pankin yrityshallintoa koskevia sitoumuksia. Se sitoutui rajoittamaan pankin työntekijöiden ja johtajien palkkioita, saamaan pankin noudattamaan hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevaa Kreikan lainsäädäntöä sekä luomaan tehokkaan ja asianmukaisen organisaatiorakenteen ([77]).

(122) Kreikka sitoutui myös siihen, että pankki harjoittaa korkeatasoista luottopolitiikkaa, jotta varmistetaan, että lainojen myöntämistä ja uudelleenjärjestelyä koskevilla päätöksillä pyritään maksimoimaan pankin elinkelpoisuus ja kannattavuus. Kreikka antoi sitoumuksen siitä, että pankki noudattaa luottoriskin seurantaa sekä lainojen uudelleenjärjestelyä koskevia tiukkoja vaatimuksia ([78]).

(123) Useat sitoumukset koskevat pankin toimia pankin kanssa etuyhteydessä olevien lainanottajien kanssa. Näillä sitoumuksilla pyritään varmistamaan, että pankki noudattaa varovaisia pankkikäytäntöjä myöntäessään lainoja työntekijöilleen, johtajilleen ja osakkeenomistajilleen sekä julkisille elimille, poliittisille puolueille tai media-alan yrityksille tai järjestäessään niitä uudelleen ([79]).

(124) Lopuksi Kreikka antoi sitoumuksensa siitä, että pankki noudattaa joitakin toimintaan liittyviä rajoituksia, kuten kuponkikorko-, osingonjako- ja ostokieltoa sekä valtiontuen mainostamiskieltoa ([80]).

(125) Toimitsijamies seuraa näitä sitoumuksia 31 päivään joulukuuta 2018 asti.

(126) Kreikka on ilmoittanut erikseen hakevansa komissiolta hyväksynnän, ennen kuin pankki tai jokin muu valtion elin, kuten Kreikan rahoitusvakausrahasto, ostaa warrantteja takaisin ([81]).

3. SYYT ENSIMMÄISTÄ VÄLIAIKAISRAHOITUSTA KOSKEVAN MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISEEN

(127) Komissio aloitti 27 päivänä heinäkuuta 2012 muodollisen tutkintamenettelyn todetakseen, täyttyivätkö vuoden 2008 pankkitiedonannon ([82]) vaatimukset Kreikan rahoitusvakausrahaston pankin hyväksi myöntämän ensimmäisen väliaikaisrahoituksen (toimenpide B1) asianmukaisuuden, tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden osalta.

(128) Koska tuki annettiin edeltävän pääomapohjan vahvistamisen ja maksuvalmiustuen jälkeen ja pelastamiskausi oli pitkä, komissio ilmaisi toimenpiteen asianmukaisuuden osalta epäilynsä sen suhteen, oliko pankki tehnyt kaiken voitavansa välttääkseen tuen tarvetta tulevaisuudessa ([83]). Lisäksi komission mielestä ei ollut selvyyttä siitä, kenen määräysvallassa pankki olisi sen jälkeen, kun väliaikaisrahoitus on korvattu pysyvällä pääomarakenteen vahvistamisella ([84]), sillä pankki voisi joutua joko valtion tai yksityisten vähemmistöosakkaiden määräysvaltaan. Komissio totesi haluavansa molemmissa tapauksissa varmistaa, että pankin johtamisen ja erityisesti sen lainanantoprosessin laatu ei heikkene.

(129) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen tarpeellisuuden osalta komissio kyseenalaisti Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 66 kappaleessa, oliko kaikki mahdolliset toimenpiteet toteutettu, jotta pankki ei tarvitsisi uudelleen tukea tulevaisuudessa. Koska väliaikaisrahoituksen kesto oli epäselvä, komissio ei myöskään voinut arvioida, oliko se riittävä ja valtiontukisääntöjen korvaus- ja vastuunjakoperiaatteiden mukainen. Lisäksi ehdot, joilla ensimmäisen väliaikaisrahoituksen muunnettiin pysyväksi pääomarakenteen vahvistamiseksi, eivät olleet tiedossa silloin, kun Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätös hyväksyttiin, ja tästä syystä komissio ei voinut arvioida niitä.

([77]) Ks. liitteen III luvun A jakso.
([78]) Ks. liitteen III luvun A jakso.
([79]) Ks. liitteen III luvun A jakso.
([80]) Ks. liitteen III luvun C jakso.
([81]) Kreikan mukaan se katsoo, että Kreikan rahoitusvakausrahaston liikkeeseen laskemien warranttien suhteen on selvennettävä, että Helleenien tasavalta hakee Euroopan komissiolta hyväksynnän, ennen kuin Alpha Bank tai jokin muu valtion elin (mukaan lukien Kreikan rahoitusvakausrahasto) ostaa warrantteja takaisin, jotta Euroopan komissio voi varmentaa, että suunniteltu takaisinosto ei ole valtiontukisääntöjen mukaisten valtion korvauksia koskevien vaatimusten vastainen.
([82]) Komission tiedonanto – Valtiontukisääntöjen soveltaminen maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin (EUVL C 270, 25.10.2008, s. 2).
([83]) Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 59 kappale.
([84]) Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 63 kappale.

(130) Toimenpiteen oikeasuhteisuuden osalta komissio ilmaisi epäilyksensä siitä olivatko suojakeinot (valtiontuen mainostamiskielto, kuponkikorko- ja osingonjakokielto, osto-oikeuksien hyödyntämiskielto ja takaisinostokielto, jotka kuvataan Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 71 kappaleessa) riittäviä suhteessa ensimmäiseen väliaikaisrahoitukseen. Lisäksi Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 72 kappaleessa komissio totesi, että kilpailun vääristymät saattoivat johtua sellaisten sääntöjen puutteesta, jotka estivät Kreikan rahoitusvakausrahastoa koordinoimasta Kreikan neljää suurinta pankkia (jotka olivat pankki, Eurobank, National Bank of Greece ja Piraeus Bank), sekä sellaisten riittävien suojakeinojen puutteesta, joilla olisi estetty niitä jakamasta kaupallisesti arkaluontoisia tietoja. Tästä syystä komissio ehdotti, että nimitettäisiin toimitsijamies, joka olisi fyysisesti läsnä pankissa.

4. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET ENSIMMÄISTÄ VÄLIAIKAISRAHOITUSTA KOSKEVASTA MUODOLLISESTA TUTKINTAMENETTELYSTÄ

4.1 PANKIN HUOMAUTUKSET

(131) Komissio sai 30 päivänä elokuuta 2012 Alpha pankin huomautukset sitä koskevan menettelyn aloittamispäätöksestä.

(132) Liittyen tämän toimenpiteen asianmukaisuuteen pankki totesi, että se on järjestelmän kannalta merkittävä sekä Kreikassa että pankkimarkkinoilla, joilla pankki toimii. Pankki lisäsi myös, että sen liiketoimintamalli on elinkelpoinen, mikä on käynyt ilmi sen pitkän menestyksekkään historian aikana.

(133) Pankki huomautti myös, että kumpikin pääomapohjan vahvistuskierros oli vakavasti heikentyneen taloudellisen toimintaympäristön sivutuote ja lisätukitoimenpiteet olivat syvenevän rahoituskriisin seurausta. Se totesi, että se on saanut tähän mennessä Kreikan pankeista suhteessa vähiten valtiontukea. Pankki huomautti, että sen selvittämiseksi, oliko toteutettu välittömästi kaikki mahdolliset toimenpiteet pankin lisätukitarpeiden välttämiseksi tulevaisuudessa, rakenneuudistussuunnitelmassa on tarkat tiedot jo toteutetuista, kesken olevista ja suunnitelluista vastuunjakoon liittyvistä toimenpiteistä. Lisäksi pankki huomautti, että näillä toimenpiteillä varmistettiin, että kaikki sidosryhmät oli otettu huomioon. Ne varmistaisivat yhdessä olemassa olevan vahvan liiketoimintaperustan ja pääoman vakauden arviointiprosessin kanssa sen, että pankilla on riittävästi pääomaa, minkä seurauksena se on jälleen elinkelpoinen eikä tarvitse enää valtiontukea.

(134) Pankki oli myös tyytyväinen pysyvän pääomapohjan vahvistamisen selviin ehtoihin, joiden pitäisi sen näkemyksen mukaan vastata täysin syitä, joiden perusteella se tarvitsi valtiontukea. Se myös totesi, että pääomapohjan vahvistaminen kohdistuu pääoman menetykseen, mikä johtuu sen osallistumisesta yksityissektorin osallistumisohjelmaan, joka oli hyvin poikkeuksellinen ja ennakoimaton tapahtuma. Se tuki näkemystä siitä, että se ei ollut ottanut liikaa riskejä ottaessaan valtionvelkaa Kreikan ja eurooppalaisia vaatimuksia noudattaen. Se totesi, että ilman yksityissektorin osallistumisohjelmaa sillä ei olisi ollut tarvetta pääomapohjan vahvistamiseen vuonna 2012 ja se olisi pystynyt hyvin maksamaan takaisin etuoikeutetut osakkeet niiden sopimusehtojen mukaisesti. Lisäksi pankki huomautti, että senkin jälkeen, kun se menetti yksityissektorin osallistumisohjelmaan osallistumisen seurauksena huomattavasti pääomaa, sen nettovarallisuusarvo oli yhä positiivinen.

(135) Pankki lisäsi, että sen toimintaperusta on hyvin vahva ja se on toteuttanut erittäin ennakoivasti täytäntöönpanotoimenpiteitä selvitäkseen menestyksellä vaikeasta stressivaiheesta. Se huomautti, että se ei kriisin alusta lähtien osallistunut mihinkään aggressiiviseen kauppapolitiikkaan tai epätarkoituksenmukaiseen riskinottoon vaan keskittyi luottoriskien hallintaan, se puuttui rahoitusprofiiliensa epätasapainoon hallitulla velkavivun purkamisella ja se piti kustannusperustansa aktiivisesti hallinnassa rationalisoimalla toiminta-alustaa ja optimoimalla hankintamenoja.

(136) Lisäksi se painotti huomattavaa vastuunjakoa sidosryhmien välillä. Se viittasi myös siihen, että julkisella sektorilla on käytettävissä huomattavia suojatoimenpiteitä, joilla voidaan estää pääomapohjansa vahvistaneiden pankkien liiallinen riskinotto ja seurata tiiviisti rakenneuudistussuunnitelmien asianmukaista toteuttamista, kuten valtiovarainministeriön ja Kreikan rahoitusvakausrahaston edustajien nimeäminen pankin hallitukseen ja vastaaviin komiteoihin. Se korosti myös, että Kreikan rahoitusvakausrahasto seuraa rakenneuudistussuunnitelman toteutumista ja että Kreikan rahoitusvakausrahaston äänioikeuksien pidättäminen kumotaan, jos paljastuu huomattavia laiminlyöntejä.

(137) Näistä syistä pankki uskoi, että pysyvän pääomapohjan vahvistamisen arkkitehtuuri ja ehdot toimisivat voimakkaina kannustimina sille, että olemassa olevat ja uudet osakkeenomistajat osallistuisivat tuleviin pääoman korotuksiin.

(138) Tukitoimenpiteen välttämättömyydestä pankki totesi, että se kohdistui yksityissektorin osallistumisohjelman aiheuttamaan pääomavajeeseen niin, että pankki täytti Kreikan keskuspankin asettamat vakavaraisuussuhteen vähimmäisvaatimukset, sai edelleen käyttää EKP:n rahoitusoperaatioita ja pystyi tukemaan asiakkaitaan ja Kreikan taloutta vaikeassa vaiheessa.

(139) Toimenpiteen oikeasuhteisuuden suhteen pankki ilmoitti, että sen ei ole tarkoitus vääristää kilpailua tukensa avulla. Se korosti myös, että se ei ollut harjoittanut aggressiivista kauppapolitiikkaa valtiontuen saamisen jälkeen. Lisäksi se totesi, että koska kaikki Kreikan suuret pankit saivat tukea ja ulkomaisten toimijoiden kiinnostus Kreikan markkinoilla Kreikan riskiä kohtaan oli vähenemässä, tuensaajat eivät pystyneet vääristämään kilpailua niin, että siitä olisi ollut haittaa ilman tukea toimiville.

4.2 TOISEN KREIKKALAISEN PANKIN HUOMAUTUKSET

(140) Komissio vastaanotti 3 päivänä tammikuuta 2013 erään kreikkalaisen pankin huomautukset Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksestä. Kyseinen kreikkalainen pankki huomautti, että Kreikan pankkien pääomapohjan vahvistaminen Kreikan rahoitusvakausrahastosta oli periaatteessa tervetullut askel kohti terveempää ja elinkelpoisempaa pankkijärjestelmää, eikä vastustanut Alpha Bankin pääomapohjan vahvistamista.

(141) Vaikka kyseinen kreikkalaispankki ilmaisi täyden tukensa periaatteelle vahvistaa Kreikan pankkien pääomapohjaa Kreikan rahoitusvakausrahastosta, se huomautti kuitenkin, että kilpailun vääristymisen minimoimiseksi ja syrjinnän välttämiseksi se edellytti, että kaikkien Kreikassa toimivien pankkien on mahdollista saada Kreikan rahoitusvakausrahaston pääomasijoituksia samoin ehdoin.

5. KREIKAN HUOMAUTUKSET ENSIMMÄISTÄ VÄLIAIKAISRAHOITUSTA KOSKEVASTA MUODOLLISESTA TUTKINTAMENETTELYSTÄ

(142) Kreikka toimitti 5 päivänä syyskuuta 2012 Kreikan keskuspankin ja Kreikan rahoitusvakausrahaston laatimia huomautuksia Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksestä.

5.1 KREIKAN KESKUSPANKIN HUOMAUTUKSET

(143) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen asianmukaisuuteen liittyen Kreikan keskuspankki huomautti, että se oli väliaikaista edellyttäen, että pääomapohjan vahvistamisprosessi saatettaisiin päätökseen neljän asianomaisen pankin osakepääoman korotuksilla.

(144) Kreikan keskuspankki totesi myös, että Kreikan suurimpien pankkien pääomapohjan vahvistaminen on osa Kreikan pankkisektorin pidemmän aikavälin rakenneuudistusta. Se huomautti, että pankin pysyessä yksityisomistuksessa johto todennäköisesti säilyy samana, mutta jos pankki siirtyisi valtion (eli Kreikan rahoitusvakausrahaston) omistukseen, Kreikan rahoitusvakausrahasto voisi nimittää uuden johdon, jonka Kreikan keskuspankki joka tapauksessa arvioisi. Kreikan keskuspankki huomautti, että se arvioi jokaisen pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää, johtamistavan asianmukaisuutta ja riskiprofiilia jatkuvasti varmistaakseen, että liiallisia riskejä ei oteta. Se korosti myös, että Kreikan rahoitusvakausrahasto oli jo nimittänyt edustajia pääomasijoituksia saaneiden pankkien hallituksiin.

(145) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen tarpeellisuuden osalta Kreikan keskuspankki huomautti, että pankin pääomapohjan vahvistaminen oli rajoitettu sen varmistamiseen, että sovellettavat vähimmäispääomavaatimukset (8 prosenttia) täyttyivät. Se totesi myös, että pääomasijoituksia edeltänyt pitkä aika johtui Kreikan toimintaympäristön jyrkästä huononemisesta ja yksityissektorin osallistumisohjelman vaikutuksesta, koko hankkeen monitahoisuudesta sekä tarpeesta maksimoida yksityisten sijoittajien osallistuminen osakepääoman korotuksiin.

(146) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen oikeasuhteisuuden osalta Kreikan keskuspankki huomautti, että komissiolle toimitetun rakenneuudistussuunnitelman täysmittainen täytäntöönpano olisi turvattu, jos Kreikan rahoitusvakausrahaston äänioikeudet poistettaisiin siinä tapauksessa, että rakenneuudistussuunnitelmaa rikottaisiin merkittävästi. Kreikan keskuspankki totesi myös, että pankin vaikeudet eivät johtuneet siitä, että pankin johto olisi aliarvioinut riskit, eikä kaupallisesti aggressiivisista toimista.

5.2 KREIKAN RAHOITUSVAKAUSRAHASTON HUOMAUTUKSET

(147) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen asianmukaisuuden osalta sen suhteen, onko kyse valtion puuttumisesta, jos valtio antaa suuria määriä valtiontukea Kreikan rahoitusvakausrahaston kautta ja Kreikan rahoitusvakausrahastolla

on täysimääräiset äänioikeudet, Kreikan rahoitusvakausrahasto totesi, että sen rahoittamia pankkeja ei katsota julkisiksi eikä valtio-omisteisiksi yhteisöiksi ja että ne eivät ole valtion määräysvallassa sen jälkeen, kun Kreikan rahoitusvakausrahasto on pysyvästi vahvistanut niiden pääomapohjaa. Kreikan rahoitusvakausrahasto huomautti, että se on täysin riippumaton yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, jolla on itsenäinen päätösvalta. Se ei ole julkishallinnon valvonnassa Kreikan rahoitusvakausrahastosta annetun lain 16 C §:n 2 momentin nojalla. Tämän säännöksen mukaan luottolaitokset, joille Kreikan rahoitusvakausrahasto on antanut pääomatukea, eivät kuulu laajempaan julkissektoriin. Se viittasi myös Kreikan rahoitusvakausrahaston hallintorakenteeseen.

(148) Kreikan rahoitusvakausrahaston puuttumisesta pankin johtamiseen Kreikan rahoitusvakausrahasto huomautti, että se kunnioittaisi pankin itsemääräämisoikeutta eikä puuttuisi sen päivittäiseen johtamiseen, sillä sen rooli rajoittuu siihen, mitä Kreikan rahoitusvakausrahastosta annetussa laissa säädetään. Se totesi, että mitään valtion puuttumista tai koordinointia ei tapahdu ja että pankin lainanantoprosessia (muun muassa vakuuksia, hinnoittelua ja lainanottajien maksukykyä) koskevat päätökset tehtäisiin kaupallisin perustein.

(149) Kreikan rahoitusvakausrahasto huomautti, että Kreikan rahoitusvakausrahastosta annetussa laissa ja ennakkomerkintäsopimuksessa vahvistetaan tarvittavat suojakeinot, joilla estetään nykyisiä yksityisiä osakkeenomistajia ottamasta liiallisia riskejä. Se viittasi muun muassa siihen, että i) Kreikan rahoitusvakausrahaston edustajat nimitetään riippumattomiksi toimivaan johtoon kuulumattomiksi pankin hallituksen jäseniksi ja he osallistuvat komiteoiden kokouksiin, ii) Kreikan rahoitusvakausrahasto suorittaa asianmukaiset tarkastukset pankissa ja iii) lopullisen pääomapohjan vahvistamisen jälkeen sen äänioikeuksia rajoitetaan vain niin kauan kuin pankki noudattaa rakenneuudistussuunnitelman ehtoja.

(150) Kreikan rahoitusvakausrahasto totesi, että on toteutettu riittävät toimenpiteet sen varmistamiseksi, että pankit, joihin Kreikan rahoitusvakausrahasto osallistuu, eivät jaa keskenään kaupallisesti arkaluonteisia tietoja. Niitä ovat muun muassa Kreikan rahoitusvakausrahaston erilaisten edustajien nimittäminen kyseisiin pankkeihin, näille edustajille annetut toimeksiannot, joilla nimenomaisesti estetään tietojen virtaus edustajalta toiselle, sekä kyseisille edustajille annetut selvät sisäiset määräykset olla välittämättä pankkien kaupallisesti arkaluonteisia tietoja. Lisäksi Kreikan rahoitusvakausrahasto totesi, että se ei käytä pankkeihin liittyviä oikeuksiaan tavalla, joka voisi ehkäistä, rajoittaa, vääristää tai merkittävästi vähentää tai estää tehokasta kilpailua. Lopuksi Kreikan rahoitusvakausrahasto huomautti, että sen hallituksen jäsenet ja työntekijät ovat tiukkojen luottamuksellisuussääntöjen ja luottamusvelvollisuuksien alaisia ja sen asioita koskevien ammattisalaisuusmääräysten sitomia.

6. KOLMEN OSUUSPANKIN TIETTYJEN VELKOJEN OSTAMISEEN LIITTYVÄN VALTIONTUEN ARVIOIMINEN

(151) Komission on ensin arvioitava, onko kolmen osuuspankin kriisinratkaisuun liittyvä valtiontuki (mikä tarkoittaa rahoitusvajeiden rahoitusta, joka mahdollisti talletusten siirron, mukaan lukien pankkien väliset velat, sekä saamisia Kreikan talletus- ja investointitakausrahastolta ja velkoja sille) perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Kyseisen kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä, on valtiontukea siltä osin, kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(152) Komissio arvioi ensin, ovatko seuraavat mahdolliset tuensaajat saaneet etua vai eivät: i) osuuspankit ja mahdolliset pankille siirretyt ”toiminnot” ja ii) pankki.

i) Tuen olemassaolo osuuspankeille ja pankille mahdollisesti siirrettävät ”toiminnot”

(153) Osuuspankkien osalta komissio toteaa, että Dodecanese Bank, Evia Bank ja Western Macedonia Bank on asetettu selvitystilaan ja niiden pankkiluvat on peruutettu. Siksi ne eivät enää harjoita taloudellista toimintaa pankkimarkkinoilla.

(154) Valtiontuki eli rahoitusvajeen rahoittaminen olisi perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua siirrettyihin saamisiin ja velkoihin annettavaa valtiontukea vain, jos ne muodostaisivat yhdessä yrityksen. Yrityksen käsite kattaa kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan tietyillä markkinoilla. Näin ollen on arvioitava, tarkoittaako saamisten ja velkojen siirtäminen taloudellisen toiminnan siirtämistä, jotta voidaan päätellä, onko kyse yritykselle annettavasta valtiontuesta.

(155) Kuten 2.2.2 kohdassa mainittiin, osuuspankkien kriisinratkaisun jälkeen pankille siirrettiin vain talletukset, pankkien väliset velat sekä saamiset Kreikan talletus- ja investointitakausrahastolta ja velat sille. Kolmella osuuspankilla oli yhteensä 227 työntekijää ja 18 konttoria. On syytä huomata, että konttoreita, työsopimuksia tai lainoja ei siirretty automaattisesti osuuspankeilta pankille. Näin ollen siitä, että lainoja ei ole siirretty pankille vaan ne jäävät kolmelle selvitystilassa olevalle osuuspankille, että yhtään konttoria ei ole siirretty ja että työsopimuksia ei ole siirretty automaattisesti ([85]), voidaan päätellä, että taloudellista toimintaa ei ole siirretty. Siirrettyjen velkojen (eli talletusten) ei voida katsoa olevan valtiontuen tuensaaja, koska ne eivät muodosta ”yritystä”.

(156) Yhteenvetona voidaan todeta, että kolme olemassa olevaa oikeushenkilöä on asetettu selvitystilaan eivätkä ne enää harjoita mitään pankkitoimintaa. Siirretyt varat ja velat eivät myöskään ole taloudellista toimintaa.

(157) Siksi voidaan päätellä, että Kreikan rahoitusvakausrahaston ERVV:n joukkovelkakirjojen myöntäminen pankille kolmen osuuspankin ostettujen varojen ja velkojen rahoitusvajeen kattamiseksi ei mahdollista viimeksi mainittujen taloudellisen toiminnan jatkamista. Siksi Kreikan rahoitusvakausrahaston tuki ei ole tukea selvitystilassa oleville oikeushenkilöille eikä siirretyille varoille ja veloille.

ii) Tuen olemassaolo pankille

(158) Sen suhteen, onko kolmen osuuspankin varojen ja velkojen myynti valtiontukea pankille, komission on arvioitava, täyttyvätkö tietyt vaatimukset ja erityisesti i) onko myyntiprosessi avoin, rajoitukseton ja syrjimätön, ii) toteutetaanko myynti markkinaehdoin ja iii) maksimoiko valtio kaupan kohteena olevien varojen ja velkojen myyntihinnan ([86]).

(159) Kuten johdanto-osan 52 kappaleessa todetaan, Kreikan keskuspankki otti yhteyttä vain neljään järjestelmän kannalta merkittävään kreikkalaiseen pankkiin kolmen osuuspankin tiettyjen varojen ja velkojen myymiseksi huutokaupalla, koska sen mukaan talletukset olisi siirrettävä rahoituslaitoksille, jotka on pääomitettu kokonaan uudelleen. Vain Alpha Bank ja Eurobank tekivät sitovat tarjoukset. Alpha Bankin tarjous valittiin parhaaksi tarjoukseksi kriisinratkaisuviranomaisen järjestämässä tarjouskilpailussa, jossa otettiin huomioon ehdotettu hinta ja kyky ottaa vastuulleen ja integroida ostetut talletukset saumattomasti ja nopeasti.

(160) Myytävänä olleeseen pakettiin kuului vain talletuksia eikä lainkaan infrastruktuuria. Ostajan täytyi siksi olla pankki, jolla on infrastruktuuri ja konttoriverkosto Kreikassa tallettajia palvelemista varten.

(161) Koska komissiolla ei ole mitään syytä epäillä, että myynti ei olisi toteutunut markkinaehdoin, se toteaa vuoden 2013 pankkitiedonannon 80 kohdan, rakenneuudistustiedonannon 20 kohdan ja komission päätöskäytännön nojalla, että tuki pankille voidaan sulkea pois ([87]).

iii) Päätelmä tuen olemassaolosta

(162) Kolmen osuuspankin myymiseen liittyvällä valtiontuella ei suosita mitään taloudellista toimintaa tai yritystä. Siksi toimenpide ei ole perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

7. **PANKILLE MYÖNNETYN TUEN ARVIOINTI**

7.1 TUEN OLEMASSAOLO JA MÄÄRÄ

(163) Komission on todettava perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun pankille myönnetyn valtiontuen olemassaolo.

([85]) Ks. komission 12 päivänä marraskuuta 2008 valtiontuesta SA. 510/2008 – Italia ”Vendita dei beni della compagnia aerea ALITALIA” antaman päätöksen johdanto-osan 146 kappale (EUVL C 46, 25.2.2009, s. 6).

([86]) Komission 1 päivänä elokuuta 2013 antaman tiedonannon 80 kohta – Valtiontukisääntöjen soveltaminen maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin, jäljempänä ’vuoden 2013 pankkitiedonanto’ (EUVL C 216, 30.7.2013, s. 1).

([87]) Ks. komission 25 päivänä tammikuuta 2010 antama päätös valtiontukiasiassa NN 19/2009, Restructuring aid to Dunfermline Building Society, johdanto-osan 47 kappale; komission 25 päivänä lokakuuta 2010 antama päätös valtiontukiasiassa N 560/2009 – Aid for the liquidation of Fionia bank, johdanto-osan 55 kappale; komission 8 päivänä marraskuuta 2010 antama päätös valtiontukiasiassa N 392/2010 – Restructuring of CajaSur, johdanto-osan 52 kappale.

7.1.1 **Tuen olemassaolo Kreikan pankkien tukiohjelmasta myönnetyissä toimenpiteissä (toimenpiteet L1 ja A)**

7.1.1.1 *Takaustoimenpiteestä ja joukkovelkakirjojen lainaustoimenpiteestä myönnetty valtion maksuvalmiustuki (toimenpide L1)*

(164) Komissio on Kreikan pankkien tukiohjelman hyväksymistä ja jatkamista koskevissa päätöksissään ([88]) jo todennut, että ohjelmasta myönnetty maksuvalmiustuki on valtiontukea. Ohjelmasta tulevaisuudessa myönnettävä maksuvalmiustuki olisi myös valtiontukea.

7.1.1.2 *Pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä myönnetty valtion pääomasijoitus (toimenpide A)*

(165) Jo marraskuun 19 päivänä 2008 antamassaan päätöksessä Kreikan pankkien tukiohjelmasta komissio totesi, että sen pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä myönnettävät pääomasijoitukset ovat valtiontukea. Pankki sai 940 miljoonaa euroa etuoikeutettuina osakkeina, mikä määrä on 2 prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä kyseisenä päivänä.

7.1.2 **Tuen olemassaolo valtion takaamassa maksuvalmiusavussa (toimenpide L2)**

(166) Komissio selvensi vuoden 2008 pankkitiedonannon 51 kohdassa, että keskuspankkien varoista rahoituslaitoksille myönnetty tuki ei ole valtiontukea, mikäli neljä kumulatiivista ehtoa täyttyy. Ne koskevat rahoituslaitoksen vakavaraisuutta, järjestelylle asetettua vakuutta, rahoituslaitokselta perittävää korkoa sekä valtion vastatakauksen puuttumista. Koska pankille myönnetty valtion takaama maksuvalmiusapu ei täytä näitä neljää kumulatiivista ehtoa erityisesti siksi, että se on valtion takaama ja myönnettiin yhdessä muiden tukitoimenpiteiden kanssa, se on valtiontukea.

(167) Valtion takaama maksuvalmiusapu täyttää perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset. Ensinnäkin kyseinen toimenpide sisältää valtiontakauksen Kreikan keskuspankin hyväksi, ja siksi valtio vastaa mahdollisista tappioista. Näin ollen toimenpiteeseen liittyy valtion varoja. Maksuvalmiusavun avulla pankit voivat saada rahoitusta aikana, jolloin ne on suljettu tukkurahoitusmarkkinoiden ja eurojärjestelmän säännönmukaisten rahoitustoimien ulkopuolelle. Näin ollen valtion takaama maksuvalmiustuki antaa pankille edun. Koska maksuvalmiusapu on rajoitettu pankkisektoriin, toimenpide on valikoiva. Koska valtion takaama maksuvalmiusapu myös antaa pankille mahdollisuuden jatkaa toimintaansa markkinoilla ja välttää maksukyvyttömyys ja markkinoilta poistuminen, se vääristää kilpailua. Koska pankki toimii muissa jäsenvaltioissa ja koska muiden jäsenvaltioiden rahoituslaitokset toimivat tai ovat mahdollisesti kiinnostuneita toimimaan Kreikassa, pankille myönnetty etu vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(168) Valtion takaama maksuvalmiusapu (toimenpide L2) on valtiontukea. Valtion takaaman maksuvalmiusavun määrä on vaihdellut ajan mittaan. Joulukuun 31 päivänä 2012 se oli noin 23,6 miljardia euroa.

7.1.3 **Tuen olemassa olo Kreikan rahoitusvakausrahastosta myönnetyissä toimenpiteissä (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4)**

7.1.3.1 *Ensimmäinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B1)*

(169) Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksen 5.1 kohdassa komissio on jo päätellyt, että ensimmäinen väliaikaisrahoitus on valtiontukea. Tukena saadun pääoman määrä oli 1,9 miljardia euroa.

7.1.3.2 *Toinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B2)*

(170) Toimenpide B2 toteutettiin Kreikan rahoitusvakausrahaston varoilla, joten se sisältää valtion varojen käyttöä, kuten Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 47 kappaleessa selitettiin.

(171) Edun olemassaolon osalta voidaan todeta, että toimenpide B2 nosti pankin vakavaraisuussuhteen tasolle, joka mahdollisti sen toiminnan jatkumisen markkinoilla ja eurojärjestelmän rahoituksen saannin. Lisäksi toimenpiteen B2 korvaus muodostui ERVV:n velkakirjoille tältä ajalta kertyneestä korosta ja lisäksi 1 prosentin maksusta. Koska tämä korvaus on selvästi pienempi kuin vastaavien markkinoilla olevien pääomainstrumenttien tuottama vastike, pankki ei varmasti olisi pystynyt hankkimaan tällaista pääomamäärää näillä ehdoilla markkinoilta. Tästä syystä toimenpide B2 antoi pankille valtion varoin rahoitetun edun. Koska toimenpide myönnettiin vain pankille, se oli luonteeltaan valikoiva.

([88]) Ks. alaviitteet 1 ja 2.

(172) Toimenpiteen B2 seurauksena pankin asema vahvistui, sillä sille annettiin pääomavaatimusten jatkuvan noudattamisen edellyttämät rahoitusvarat, mikä johti kilpailun vääristymiseen. Koska pankki toimii aktiivisesti Euroopan unionin muilla pankkimarkkinoilla ja koska muiden jäsenvaltioiden rahoituslaitokset toimivat Kreikassa toimenpide B2 vaikuttaa todennäköisesti myös jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(173) Komissio katsoo, että toimenpide B2 on valtiontukea. Kansalliset viranomaiset ilmoittivat sen valtiontukena. Tukena saadun pääoman määrä oli 1 042 miljoonaa euroa.

7.1.3.3 *Sitoumuskirje (toimenpide B3)*

(174) Toimenpiteellä B3 Kreikan rahoitusvakausrahasto sitoutui myöntämään lisäpääoman, joka tarvittiin pankin pääomapohjan vahvistamiseen siihen määrään, jota Kreikan keskuspankki vaati vuoden 2012 stressitestin puitteissa. Rahoitusvakausrahasto saa varansa valtiolta. Tästä syystä komissio päättelee, että kirjeellä sidotaan valtion varoja. Olosuhteet, joissa Kreikan rahoitusvakausrahasto voi myöntää tukea rahoituslaitoksille, on määritelty ja rajattu tarkasti lainsäädännössä. Näin ollen kyseisten valtion varojen käyttö on katsottava valtion toimenpiteeksi. Kreikan rahoitusvakausrahasto sitoutui myöntämään jopa 1 629 miljoonaa euroa lisäpääomaa.

(175) Sitoumuskirje antoi pankille edun, koska se vakuutti tallettajat siitä, että pankki pystyisi hankkimaan koko sen pääomamäärän, joka sen oli hankittava, toisin sanoen että Kreikan rahoitusvakausrahasto myöntäisi pääoman, jos pankki ei onnistuisi hankkimaan sitä markkinoilta. Sitoumus myös helpotti yksityisen pääoman hankintaa markkinoilta, koska sijoittajat vakuuttuivat siitä, että jos pankki ei saisi hankittua osaa pääomasta markkinoilta, Kreikan rahoitusvakausrahasto myöntäisi sen. Mikään yksityinen sijoittaja ei olisi suostunut sitoutumaan sijoitukseen, ennen kuin pääomapohjan vahvistamisen ehdot olisivat olleet tiedossa, ja tuona ajankohtana pankki oli suljettu pois pääomamarkkinoilta. Tällainen etu on valikoivaa, koska sitä ei myönnetty kaikille Kreikassa toimiville pankeille.

(176) Koska pankki toimii aktiivisesti Euroopan unionin muilla pankkimarkkinoilla ja koska muiden jäsenvaltioiden rahoituslaitokset toimivat Kreikassa toimenpide B3 vaikuttaa todennäköisesti myös jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(177) Näin ollen toimenpide B3 on tukea ja Kreikan viranomaiset ilmoittivat sen valtiontukena 27 päivänä joulukuuta 2012.

7.1.3.4 *Kreikan rahoitusvakausrahaston osallistuminen kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen (toimenpide B4)*

(178) Kreikan rahoitusvakausrahaston osallistumisella kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen (toimenpide B4) ensimmäinen ja toinen väliaikaisrahoitus (toimenpiteet B1 ja B2) sekä sitoumuskirjeen osittainen täytäntöönpano (toimenpide B3) muunnettiin pysyväksi 4 021 miljoonan euron pääomakorotukseksi, joka toteutettiin kantaosakkeilla. Se, että koko pääomasummaa, johon sitouduttiin toimenpiteellä B3, ei tosiasiassa jouduttu sijoittamaan, johtuu siitä, että yksityisiltä sijoittajilta hankittiin 550 miljoonan euroa pääomaa. Koska toimenpide B4 on jo myönnetyn tuen muuntaminen, siihen yhä sisältyy valtion varojen käyttöä, mutta se ei lisää tuen nimellismäärää. Se kuitenkin lisää pankille koituvaa etua (ja siten kilpailun vääristymistä), koska se on pysyvä eikä väliaikainen pääomapohjan vahvistaminen, kuten toimenpiteet B1 ja B2. Verrattuna toimenpiteeseen B3, joka on vain sitoumus eikä varsinainen pääomakorotus, toimenpiteellä B4 lisättiin pankin vakavaraisuutta ja se antoi siten suuremman edun.

(179) Komissio huomauttaa, että tällaista tukea ei myönnetty kaikille Kreikassa toimiville pankeille. Näin ollen pankille myönnetty etu on valikoiva. Kilpailun vääristymisen ja kauppaan kohdistuvien vaikutusten osalta komissio huomauttaa esimerkiksi, että tuen avulla pankki saattoi jatkaa toimintaansa muissa jäsenvaltioissa. Pankin asettaminen selvitystilaan olisi johtanut sen ulkomaantoimintojen päättymiseen joko niiden selvitystilaan asettamisen tai niiden myynnin kautta. Tästä syytä toimenpide vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Toimenpide on valtiontukea.

7.1.3.5 *Päätelmä toimenpiteistä B1, B2, B3 ja B4*

(180) Toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 ovat perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Toimenpiteisiin B1, B2, B3 ja B4 sisältyvän valtiontuen määrä on 4 571 miljoonaa euroa. Kuten kohdassa 7.1.3.4 todettiin, vain osa summasta, johon sitouduttiin joulukuussa 2012 (toimenpide B3), muunnettiin todelliseksi pääomasijoitukseksi (toimenpide B4). Todellisuudessa maksetun valtiontuen määrä oli siten vain 4 021 miljoonaa euroa.

(181) Rakenneuudistustiedonannon 31 kohdassa todetaan, että tuen absoluuttisen määrän lisäksi komission on otettava huomioon tuki "*suhteessa pankin riskipainotettuihin omaisuuseriin*". Toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 myönnettiin yhden vuoden aikana, huhtikuusta 2012 toukokuuhun 2013. Tänä ajanjaksona pankin riskipainotettujen omaisuuserien määrä muuttui ja nousi Emporiki Bankin ostamisen jälkeen. Siksi herää kysymys, missä määrin riskipainotettuja omaisuuseriä pitäisi käyttää ja erityisesti pitäisikö valtiontukea arvioida ajanjakson alussa ja lopussa olemassa olevien riskipainotettujen omaisuuserien perusteella. Toimenpiteillä B1, B2, B3 ja B4 pyritään kattamaan Kreikan keskuspankin maaliskuussa 2012 (vuoden 2012 stressitesti) havaitsema pääomatarve. Toisin sanoen näiden toimenpiteiden kattamat pääomatarpeet olivat olemassa jo maaliskuussa 2012. Tästä syystä komissio katsoo, että toimenpiteisiin B1, B2, B3 ja B4 sisältyvää tukimäärää olisi verrattava pankin riskipainotettujen omaisuuserien 31 päivänä maaliskuuta 2012 vallinneeseen tasoon. Sen, että pankki osti Emporiki Bankin kauan maaliskuun 2012 jälkeen, ei pitäisi johtaa siihen, että tuen osuus riskipainotetuista omaisuuseristä pienenisi. Tuki ei siis ole vähemmän vääristävää siksi, että pankin tekemä yritysosto suurentaa sen riskipainotettuja omaisuuseriä. On myös syytä muistaa, että Kreikan keskuspankki ei maaliskuun 2012 jälkeen ja kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen asti ottanut huomioon ostoja, joita Kreikan pankit tekivät mukauttaakseen pääomatarpeitaan ylös- tai alaspäin. Tämä tekijä on lisäosoitus siitä, että toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 olivat pankin lähialueeseen liittyviä tukitoimenpiteitä sellaisena kuin se oli olemassa 31 päivänä maaliskuuta 2012.

(182) Ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen sekä sitoumuskirjeen yhteenlaskettu määrä oli 4 571 miljoonaa euroa. Tämä määrä vastaa 10,3:a prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä 31 päivänä maaliskuuta 2012 ([89]).

(183) Koska pankki onnistui houkuttelemaan yksityistä pääomaa, Kreikan rahoitusvakausrahaston pankkiin sijoittama todellinen summa oli vain 4 021 miljoonaa euroa, mikä oli 9,1 prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä 31 päivänä maaliskuuta 2012.

7.1.4 **Päätelmä valtiontuen olemassaolosta ja tuen kokonaismäärästä**

(184) Toimenpiteet a, B1, B2, B3 ja B4 ovat perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Viite	Toimenpide	Toimenpidetyyppi	Tuen määrä	Pääomankorotustuki / Riskipainotetut omaisuuserät
A	Etuoikeutetut osakkeet	Pääomatuki	940 miljoonaa euroa	2 %
B1 B2 B3 B4	Ensimmäinen väliaikaisrahoitus Toinen väliaikaisrahoitus Sitoumuskirje Kreikan rahoitusvakausrahaston osallistuminen kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen	Pääomatuki	4 571 miljoonaa euroa (Kreikan rahoitusvakausrahaston maksamat: 4 021 miljoonaa euroa)	10,3 % (Kreikan rahoitusvakausrahaston maksamat: 9,1 %)
Pankille myönnetty pääomatuki yhteensä			**5 511 miljoonaa euroa** (Kreikan rahoitusvakausrahaston maksamat: 4 961 miljoonaa euroa)	12,3 % (Kreikan rahoitusvakausrahaston maksamat: 11,1 %)

Viite	Toimenpide	Toimenpidetyyppi	Tuen nimellismäärä
L1	Maksuvalmiustuki	Takaus Joukkovelkakirjojen lainaus	Takaukset: 14 miljardia euroa 30. marraskuuta 2011 Joukkovelkakirjojen lainaus: 1,6 miljardia euroa 30. syyskuuta 2011
L2	Valtion takaama maksuvalmiusapu	Rahoitus ja takaus	23,6 miljardia euroa 31. joulukuuta 2012
Pankille myönnetty maksuvalmiusapu yhteensä			39,2 miljardia euroa

7.2 TUEN SOVELTUVUUDEN ARVIOINNIN OIKEUSPERUSTA

(185) Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaan komissio voi katsoa tuen soveltuvan sisämarkkinoille, jos se on tarkoitettu "jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen".

([89]) Pankin riskipainotetut omaisuuserät olivat 31 päivänä maaliskuuta 2012 arvoltaan 44,2 miljoonaa euroa.

(186) Komissio on myöntänyt, että maailmanlaajuinen finanssikriisi voi aiheuttaa vakavan häiriön jäsenvaltion taloudessa ja että pankkien tukitoimenpiteillä voidaan poistaa tällainen häiriö. Tämä on vahvistettu vuoden 2008 pankkitiedonannossa, pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa ja rakenneuudistustiedonannossa. Komissio katsoo, että edellytykset valtiontuen hyväksymiselle SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla täyttyvät edelleen, koska rahoitusmarkkinoilla on ilmennyt uusia paineita. Komissio vahvisti tämän näkemyksen hyväksymällä vuonna 2011 voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon ([90]) ja vuoden 2013 pankkitiedonannon.

(187) Kreikan talouden osalta komissio on Kreikan pankkien tukiohjelman hyväksymistä ja jatkamista koskevissa päätöksissään ja Kreikan yksittäisille pankeille myöntämien valtiontukitoimenpiteiden hyväksymisissään ([91]) myöntänyt, että Kreikan taloudessa on vakavan häiriön uhka ja että pankeille annettava valtiontuki soveltuu tämän häiriön poistamiseen. Näin ollen toimenpiteiden arvioinnin oikeusperustana olisi käytettävä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohtaa.

(188) Finanssikriisin aikana komissio on kehittänyt soveltuvuutta koskevia ehtoja erityyppisille tukitoimenpiteille. Tukitoimenpiteiden arviointiperiaatteet vahvistettiin ensimmäisen kerran vuoden 2008 pankkitiedonannossa.

(189) Vuoden 2008 pankkitiedonannon 15 kohdan mukaan tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla vain, jos se täyttää yhdenmukaisuutta koskevat yleiset ehdot:

a) Asianmukaisuus: Tukitoimenpiteiden on oltava oikein kohdennettuja, jotta niillä voidaan päästä tavoitteeseen ja poistaa taloudessa oleva vakava häiriö. Tämä ei ole mahdollista, jos tukitoimenpide ei sovellu häiriön poistamiseen.

b) Tarpeellisuus: Tukitoimenpiteen on määrän ja muodon perusteella oltava toimenpiteen tavoitteen saavuttamisen kannalta tarpeellinen. Siksi tuen määrän on oltava tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava pienin välttämätön määrä ja sen muodon on oltava sopivin häiriön poistamisen kannalta.

c) Oikeasuhteisuus: Toimenpiteen positiivisten vaikutusten on oltava oikeassa suhteessa kilpailun vääristymiseen nähden, jotta tavoitteen saavuttamisen kannalta tarpeelliset kielteiset vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäisiä.

(190) Pääomapohjan vahvistamistoimenpiteitä koskevia ohjeita on pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa ja vuonna 2011 annetussa voimassaolon jatkamista koskevassa tiedonannossa.

(191) Rakenneuudistustiedonannossa määritellään komission rakenneuudistussuunnitelmien arvioinnissa noudattama lähestymistapa erityisesti elinkelpoisuuden palauttamisen tarpeen, tuensaajan asianmukaisen maksuosuuden varmistamisen sekä kilpailun vääristymisen rajoittamisen osalta.

(192) Tätä kehystä täydennettiin vuoden 2013 pankkitiedonannolla, jota sovelletaan 31 päivän heinäkuuta 2013 jälkeen ilmoitettuihin tukitoimenpiteisiin.

7.2.1 **Pankille myönnetyn maksuvalmiustuen soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta (toimenpide L1)**

(193) Pankin jo saama maksuvalmiustuki on hyväksytty lopullisesti peräkkäisillä päätöksillä, joilla hyväksyttiin Kreikan pankkien tukiohjelman toimenpiteet ja sen muutokset ja jatkamiset ([92]). Tulevaisuudessa pankille mahdollisesti myönnettävä maksuvalmiustuki on myönnettävä ohjelmasta, jonka komissio on asianmukaisesti hyväksynyt. Komission on hyväksyttävä tällaisen tuen ehdot, ennen kuin sitä myönnetään, ja siksi sitä ei tarvitse arvioida lähemmin tässä päätöksessä.

7.2.2 **Etuoikeutettujen osakkeiden soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta (toimenpide A)**

(194) Vuonna 2009 etuoikeutettujen osakkeiden muodossa myönnetty pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide A) myönnettiin pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä, joka hyväksyttiin vuonna 2008 osana vuoden 2008 pankkitiedonannon mukaista Kreikan pankkien tukiohjelmaa. Tästä syystä sitä ei tarvitse arvioida uudelleen vuoden 2008 pankkitiedonannon perusteella, vaan pelkkä rakenneuudistustiedonannon mukainen arviointi riittää.

([90]) Komission 1 päivänä tammikuuta 2012 antama tiedonanto – Valtiontukisääntöjen soveltaminen maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin, jäljempänä ’2011 voimassaolon jatkamista koskeva tiedonanto’ (EUVL C 356, 6.12.2011, s. 7).
([91]) Ks. alaviite 6.
([92]) Ks. alaviite 6.

7.2.3 **Valtion takaaman maksuvalmiusavun soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta (toimenpide L2)**

(195) Valtion takaaman maksuvalmiusavun (toimenpide L2) soveltuvuutta olisi ensin arvioitava vuoden 2008 pankkitiedonannon ja vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon perusteella. Valtion takaama maksuvalmiusapu, joka on myönnetty 1 päivänä elokuuta 2013 jälkeen, kuuluu vuoden 2013 pankkitiedonannon soveltamisalaan.

7.2.4 **Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamien pääomapohjan vahvistamisten soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4)**

(196) Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamien pääomapohjan vahvistamisten (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4) soveltuvuutta erityisesti korvauksen osalta, olisi ensin arvioitava vuoden 2008 pankkitiedonannon, pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon ja vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon perusteella. Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä komissio suhtautui epäillen toimenpiteen B1 yhdenmukaisuuteen näiden tiedonantojen kanssa. Koska nämä toimenpiteet toteutettiin ennen 31 päivää heinäkuuta 2013, ne eivät kuulu vuoden 2013 pankkitiedonannon soveltamisalaan. Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamien pääomapohjan vahvistamisten (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4) soveltuvuutta olisi arvioitava myös rakenneuudistustiedonannon perusteella.

7.3 TOIMENPITEEN L2 YHTEENSOPIVUUS VUODEN 2008 PANKKITIEDONANNON, VUONNA 2011 ANNETUN VOIMASSAOLON JATKAMISTA KOSKEVAN TIEDONANNON JA VUODEN 2013 PANKKITIEDONANNON KANSSA

(197) Jotta tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla, sen on täytettävä yhdenmukaisuutta koskevat yleiset ehdot, jotka ovat asianmukaisuus, tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus.

(198) Koska Kreikan pankit oli suljettu tukkurahoitusmarkkinoiden ulkopuolelle ja niistä tuli täysin riippuvaisia keskuspankin rahoituksesta, kuten johdanto-osan 26 kappaleessa todettiin, ja koska pankki ei voinut lainata riittävästi varoja tavanomaisten rahoitusoperaatioiden avulla, pankki tarvitsi valtion takaamaa maksuvalmiusapua hankkiakseen riittävän likviditeetin ja välttääkseen siten maksukyvyttömyyden. Komissio katsoo, että toimenpide L2 on asianmukainen mekanismi sen vakavan häiriön poistamiseksi, jonka pankin maksukyvyttömyys olisi aiheuttanut.

(199) Koska valtion takaama maksuvalmiusapu aiheuttaa pankille suhteellisen korkeat rahoituskustannukset, pankilla on riittävä kannustin välttää turvautumista tähän rahoituslähteeseen toimintojensa kehittämiseksi. Pankin oli maksettava korkoa, joka oli […] korkopistettä korkeampi kuin eurojärjestelmän tavanomaisista rahoitusoperaatioista maksettava korko. Lisäksi pankin oli maksettava […] korkopisteen suuruinen takausmaksu valtiolle. Tämän tuloksena valtion takaaman maksuvalmiusavun kokonaiskustannukset pankille ovat paljon korkeammat kuin EKP:n rahoituksen normaalit kustannukset. Erityisesti edellisen ja jälkimmäisen välinen ero on suurempi kuin vuonna 2011 annetussa voimassaolon jatkamista koskevassa tiedonannossa vaaditun takausmaksun taso. Näin ollen valtion perimää kokonaiskorvausta voidaan pitää riittävänä. Kreikan keskuspankki ja EKP tarkastelevat säännöllisesti valtion takaaman maksuvalmiusavun määrää pankin todellisten tarpeiden perusteella. Ne seuraavat tarkasti sen käyttöä ja varmistavat, että se rajataan välttämättömään. Tästä syystä toimenpiteellä L2 ei anneta pankille ylimääräistä likviditeettiä, jota voitaisiin käyttää kilpailua vääristävien toimien rahoittamiseen. Sen määrä on rajattu välttämättömään.

(200) Tällaisella valtion takaaman maksuvalmiusavun käytön tiukalla valvonnalla ja sen välttämättömään rajaamisen säännöllisellä todentamisella varmistetaan myös, että kyseinen likviditeetti on oikeasuhteista eikä aiheuta kohtuutonta kilpailun vääristymistä. Komissio huomauttaa myös, että Kreikka on sitoutunut siihen, että pankki toteuttaa rakenneuudistustoimenpiteitä, joilla vähennetään sen riippuvuutta keskuspankin rahoituksesta, ja että pankki noudattaa käyttäytymiseen liittyviä rajoituksia, joita analysoidaan 7.6 kohdassa. Nämä tekijät varmistavat, että maksuvalmiustuen käyttö loppuu mahdollisimman pian ja että tällainen tuki on suhteellista.

(201) Näin ollen toimenpide L2 on vuoden 2008 pankkitiedonannon ja vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon mukainen. Koska vuoden 2013 pankkitiedonannossa ei asetettu takauksia koskevia lisävaatimuksia, toimenpide L2 on myös vuoden 2013 pankkitiedonannon mukainen.

7.4 TOIMENPITEIDEN B1, B2, B3 JA B4 YHTEENSOPIVUUS VUODEN 2008 PANKKITIEDONANNON, PÄÄOMAPOHJAN VAHVISTAMISTA KOSKEVAN TIEDONANNON JA VUONNA 2011 ANNETUN VOIMASSAOLON JATKAMISTA KOSKEVAN TIEDONANNON KANSSA

(202) Kuten johdanto-osan 189 kappaleessa todettiin, vuoden 2008 pankkitiedonannon 15 kohdan mukaan tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla vain, jos se täyttää yhdenmukaisuutta koskevat yleiset ehdot ([93]): asianmukaisuus, tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus.

([93]) Ks. komission päätös asiassa NN 51/2008, Tanskan pankkien takausjärjestelmä, johdanto-osan 41 kappale (EUVL C 273, 28.10.2008, s. 2).

(203) Pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa ja vuonna 2011 annetussa voimassaolon jatkamista koskevassa tiedonannossa käsitellään tarkemmin valtion pääomasijoituksia varten vaadittavaa korvaustasoa.

7.4.1 **Toimenpiteiden asianmukaisuus**

(204) Komissio katsoo, että Kreikan rahoitusvakausrahaston pääomapohjan vahvistamistoimenpiteet (B1, B2, B3 ja B4) ovat asianmukaisia, koska niiden avulla pankki pystyy täyttämään vakavaraisuusvaatimukset. Ilman Kreikan rahoitusvakausrahaston pääomapohjan vahvistamisia pankki ei olisi kyennyt harjoittamaan toimintaansa eivätkä EKP:n rahoitusoperaatiot olisi olleet enää sen käytettävissä.

(205) Komissio huomauttikin Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä, että pankki on sekä lainanannon että talletusten suhteen yksi Kreikan suurimmista pankeista. Tästä syystä pankki on Kreikan kannalta systeemisesti merkittävä pankki. Näin ollen pankin maksukyvyttömyys olisi aiheuttanut Kreikan taloudessa vakavan häiriön. Silloisissa olosuhteissa Kreikan rahoituslaitosten oli vaikeaa saada rahoitusta. Rahoituksen puute rajoitti niiden kykyä antaa lainoja Kreikan taloudelle. Tässä toimintaympäristössä pankin maksukyvyttömyys olisi pahentanut talouden häiriötä. Lisäksi toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 johtuivat lähinnä yksityissektorin osallistumisohjelmasta, joka oli hyvin poikkeuksellinen ja ennakoimaton tapahtuma, eivätkä pankin huonosta johtamisesta tai liiallisesta riskinotosta. Näin ollen toimenpiteillä vastataan lähinnä yksityissektorin osallistumisohjelman tuloksiin ja ylläpidetään rahoitusvakautta Kreikassa.

(206) Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä komissio ilmaisi epäilyksensä siitä, oliko kaikki mahdolliset toimenpiteet toteutettu välittömästi sen välttämiseksi, että pankki tarvitsee uudelleen tukea tulevaisuudessa. Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 121–122 kappaleessa todettiin, Kreikka sitoutui toteuttamaan joukon pankin hallinto- ja ohjausjärjestelmään ja kaupallisiin toimintoihin liittyviä toimia. Kuten johdanto-osan 99 ja 106 kappaleessa kuvailtiin, pankki on myös järjestänyt toimintonsa perusteellisesti uudelleen ja toteuttanut jo monia kustannusten karsimisia. Näin ollen komission epäilykset on hälvennetty.

(207) Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä komissio ilmaisi epäilyksensä myös siitä, oliko olemassa riittävät suojakeinot siltä varalta, että pankki joutuisi valtion määräysvaltaan, tai siltä varalta, että määräysvalta säilyisi yksityisillä osakkeenomistajilla, mutta suurin omistusosuus olisi valtiolla. Tämän päätöksen johdanto-osan 121 ja 122 kappaleessa kuvailluilla sitoumuksilla varmistetaan, että pankin luotto-operaatioita hoidetaan kaupallisin perustein ja että päivittäinen liiketoiminta suojataan valtion puuttumista vastaan. Kreikan rahoitusvakausrahaston ja pankin välillä sovittu niiden suhdetta koskeva kehys varmistaa myös, että valtion edut suurimpana osakkeenomistajana suojataan pankin johdon liiallista riskinottoa vastaan.

(208) Näin ollen toimenpiteillä B1, B2, B3 ja B4 varmistetaan Kreikan rahoitusvakauden säilyttäminen. Merkittäviä toimia toteutetaan tulevien tappioiden minimoimiseksi ja sen varmistamiseksi, että epäasianmukainen hallinnointi ei vaaranna pankin toimintoja. Tällä perusteella komissio katsoo, että toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 ovat asianmukaisia.

7.4.2 **Tarpeellisuus – tuen rajaaminen välttämättömään**

(209) Vuoden 2008 pankkitiedonannon mukaan tukitoimenpiteen on määrän ja muodon perusteella oltava sen tavoitteen saavuttamisen kannalta tarpeellinen. Tämä merkitsee sitä, että pääomasijoituksen määrän on oltava tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava pienin välttämätön määrä.

(210) Kreikan pankki laski pääomatuen määrän stressitestin puitteissa varmistaakseen, että rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus pysyi tietyn tason yläpuolella vuosina 2012–2014, kuten taulukossa 3 esitettiin. Tästä syystä se ei anna pankille ylimääräistä pääomaa. Kuten johdanto-osan 206 kappaleessa selitettiin, on toteutettu toimia, joilla vähennetään riskiä siitä, että pankki tarvitsisi lisätukea tulevaisuudessa.

(211) Ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen (toimenpiteet B1 ja B2) korvauksen osalta komissio muistuttaa, että ne myönnettiin toukokuussa 2012 ja joulukuussa 2012 ja maksettiin luontoissuorituksina ERVV:n velkakirjoina. Kreikan rahoitusvakausrahasto on saanut korvauksena ERVV:n velkakirjojen suorituspäivämäärästä kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen päivämäärään asti ERVV:n velkakirjoille kertyneen koron sekä 1 prosentin suuruisen

maksun ([94]). Kuten Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä korostettiin, tämä korvaus on pienempi kuin pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa määritelty 7–9 prosentin vaihteluväli. Matalan korvauksen ajanjakso oli kuitenkin rajattu yhteen vuoteen toimenpiteen B1 ja viiteen kuukauteen toimenpiteen B2 osalta (eli siihen asti, että väliaikaisrahoitus muunnettiin kantaosakkein toteutetuksi tavalliseksi pääomapohjan vahvistamiseksi eli toimenpiteeksi B4). Vaikka ensimmäinen ja toinen väliaikaisrahoitus eivät laukaisseet olemassa olevien osakkaiden omistamien osakkeiden arvon laimentumista, kevään 2013 pääomapohjan vahvistaminen, joka muodostui ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen muuntamisesta, laimensi vahvasti näiden osakkaiden aiemmin omistamien osakkeiden arvoa, koska niiden omistusosuus pankin pääomasta putosi 4,9 prosenttiin. Näin ensimmäisen väliaikaisrahoituksen päivämäärästä lähtien vallinnut epänormaali tilanne saatiin päättymään. Näin ollen Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä esitetyt epäilyt on hälvennetty.

(212) Kun lisäksi otetaan huomioon pankin vaikeuksien epätyypillinen lähde, jossa tappiot johtuivat lähinnä valtion hyväksi tehdystä velan mitätöinnistä (yksityissektorin osallistumisohjelma ja velan takaisinosto, joka antoi valtiolle huomattavan edun eli velan vähennyksen) ja pitkittyneen taantuman seurauksista pankin kotimaan taloudessa, komissio voi hyväksyä tällaisen väliaikaisen poikkeuksen pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa asetetuista vakiokorvausta koskevista vaatimuksista ([95]).

(213) Toimenpide B3 oli sitoumus pääoman myöntämisestä. Tämä sitoumus annettiin joulukuussa 2012 ja pantiin täytäntöön tosiasiallisena pääomasijoituksena touko-kesäkuussa 2013, vain viisi kuukautta myöhemmin. Tästä syystä ja johdanto-osan 212 kappaleessa esitetyistä syistä on hyväksyttävää, että tästä sitoumuksesta ei maksettu korvausta.

(214) Toimenpiteen B4 osalta voidaan todeta, että vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon 8 kohdan mukaisesti pääomasijoitukset olisi merkittävä riittävästi alennetulla osakkeen hinnalla, jossa on otettu huomioon laimentumisvaikutus, jotta voidaan kohtuudella varmistaa, että valtio saa riittävän tuoton. Vaikka tässä pääomapohjan vahvistamisessa ei käytetty laimentumisvaikutukseen mukautettua merkittävästi alennettua osakkeen hintaa, oli tosiasiallisesti mahdotonta saada aikaan merkittävää alennusta merkintäoikeuksien jälkeisestä teoreettisesta hinnasta ([96]). Ennen kevään 2013 pääoman vahvistamista pankki oli saanut markkinoilta pääomaa vain muutama sata miljoonaa euroa. Tällaisessa tilanteessa herää kysymys, olisiko olemassa olevat osakkeenomistajat pitänyt ”pyyhkiä täysin kartalta”. Komissio huomauttaa, että liikkeeseenlaskuhinta asetettiin 50 prosenttiin keskimääräisestä markkinahinnasta liikkeeseenlaskuhinnan määrittämistä edeltäneiden 50 päivän aikana. Komissio huomauttaa myös, että olemassa olevien osakkaiden omistamien osakkeiden arvo on laimentunut valtavasti, koska pääomapohjan vahvistamisen jälkeen niiden omistusosuus pankin osakkeista oli vain 4,9 prosenttia. Näin ollen markkinahinnan lisäalennuksella olisi ollut vain pieni vaikutus Kreikan rahoitusvakausrahaston korvaukseen. Kun otetaan huomioon johdanto-osan 212 kappaleessa selitetty Kreikan pankkien erityistilanne sekä se, että tuen tarve johtuu valtion hyväksi tehdystä velan mitätöinnistä, komissio katsoo, että valtion merkitsemien osakkeiden liikkeeseenlaskuhinta on riittävän alhainen.

(215) Kreikan rahoitusvakausrahasto laski liikkeeseen myös warrantteja ja luovutti yhden warrantin jokaisesta kevään 2013 pääoman vahvistamiseen osallistuvan yksityisen sijoittajan merkitsemästä uudesta osakkeesta. Kreikan rahoitusvakausrahasto luovutti nämä warrantit vastikkeetta. Kuten johdanto-osan 93 kappaleessa selitetään, kukin warrantti sisältää oikeuden ostaa 7,40 osaketta Kreikan rahoitusvakausrahastolta tietyin väliajoin ja toteutushinnoin. Lunastushinta on sama kuin Kreikan rahoitusvakausrahaston merkintähinta lisättynä vuotuisella ja kumulatiivisella marginaalilla (4 prosenttia ensimmäisenä vuotena, 5 prosenttia toisena vuotena, 6 prosenttia kolmantena vuotena, 7 prosenttia neljäntenä vuotena ja sitten 8 prosenttia vuotuistettuna kuutena viimeisenä kuukautena). Kreikan rahoitusvakausrahaston sen omistamista osakkeista saama korvaus on tosiasiallisesti rajattu näille tasoille. Tämä korvaus on pienempi kuin pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa määritelty 7–9 prosentin vaihteluväli. Koska nämä warrantit olivat pankin ennen kevään 2013 pääomapohjan vahvistamista käynnistämän uusannin ja suunnatun osakeannin kannalta ratkaisevia tekijöitä, komissio katsoo, että niiden ansiosta pankin tukisummaa pystyttiin pienentämään 550 miljoonalla eurolla. Koska pankin vakavaraisuussuhde oli ennen pääomapohjan vahvistamista alhainen ja tuona aikana vallitsi suuri epävarmuus, silloin käytettävissä olleet simulaatiot osoittivatkin, että ilman warrantteja sijoittajat eivät saisi riittävää tuottoa eivätkä osallistuisi. Koska Kreikan rahoitusvakausrahasto saisi hyvin pienen positiivisen korvauksen, jos warrantit käytettäisiin, ja koska talous- ja finanssipolitiikasta tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan yhtenä tavoitteena oli houkutella yksityisiä sijoittajia eräiden pankkien säilyttämiseksi yksityisessä hallinnassa ja sellaisten tilanteiden välttämiseksi, joissa koko pankkisektori olisi Kreikan rahoitusvakausrahaston määräysvallassa, komissio voi johdanto-osan 205 ja 212 kappaleessa esitettyjen syiden perusteella hyväksyä, että pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon vakiokorvausvaatimuksista

([94]) Ks. johdanto-osan 83 kappale: kertyneet korot lasketaan Kreikan rahoitusvakausrahaston maksamaksi lisämaksuosuudeksi ja vähennettiin siksi siitä maksusta, joka Kreikan rahoitusvakausrahaston oli suoritettava pankille kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen maksamiseksi.

([95]) Ks. myös 7.5.1 kohta.

([96]) Merkintäoikeuksien jälkeinen teoreettinen hinta (TERP) on yleisesti hyväksytty markkinamenetelmä pääomakorotuksen laimentumisvaikutuksen määrälliseksi mittaamiseksi.

tehdään tällainen poikkeus. Tämä hyväksyminen perustuu myös siihen, että Kreikan rahoitusvakausrahastoa koskevassa laissa, sellaisena kuin se on muutettuna maaliskuussa 2014, ei säädetä warranttien muuttamisesta silloin, kun osakepääomaa korotetaan ilman merkintäetuoikeuksia, ja että uusannissa vain merkintäoikeuksien toteutushintaa voidaan muuttaa ja se voidaan tehdä vain jälkikäteen ja enintään Kreikan rahoitusvakausrahaston merkintäoikeuksien myynnistä saatujen tuottojen määrään. Koska Kreikka on antanut sitoumuksensa siitä, että se hakee komissiolta hyväksynnän ennen Kreikan rahoitusvakausrahaston liikkeeseen laskemien warranttien takaisinostoa, komissio voi lisäksi varmistaa, että tulevat takaisinostot eivät enää pienennä Kreikan rahoitusvakausrahasto korvausta ja suurenna warranttien haltijoiden korvausta.

(216) Komissio muistuttaa, että koska Kreikan rahoitusvakausrahaston osakkeet ovat äänioikeudettomia, tukitarve ei johdu pelkästään liiallisesta riskinotosta. Lisäksi talous- ja finanssipolitiikasta tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan tavoitteena oli säilyttää eräät pankit yksityisessä hallinnassa. Suhteisiin sovellettava kehys ja äänioikeuksien automaattinen palauttaminen silloin, jos rakenneuudistussuunnitelmaa ei toteuteta, suojaavat myös yksityisten hallinnoijien liialliselta riskinotolta tulevaisuudessa. Yksityissektorin osallistuminen ja joulukuun 2012 takaisinosto ovat eräänlainen korvaus valtiolle, koska sen velka pankille pieneni useilla miljardeilla euroilla. Kaikista näistä syistä komissio voi hyväksyä, että Kreikan rahoitusvakausrahasto saa äänioikeudettomia osakkeita. Komission päätelmän mukaan toimenpide B4 oli siten tarpeellinen.

Näin ollen toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 ovat sekä määränsä että muotonsa perusteella tarpeellisia pelastamistukena.

7.4.3 **Oikeasuhteisuus – toimenpiteet kielteisten heijastusvaikutusten rajoittamiseksi**

(217) Komissio toteaa, että pankki on saanut hyvin suuren määrän valtiontukea. Tästä syystä tilanne voi aiheuttaa vakavaa kilpailun vääristymistä. Kreikka on kuitenkin sitoutunut toteuttamaan joukon toimenpiteitä, joilla pyritään vähentämään kielteisiä heijastusvaikutuksia. Näiden sitoumusten mukaan pankin toimintoja hoidetaan edelleen kaupalliselta pohjalta, kuten johdanto-osan 121 ja 122 kappaleessa selitetään. Kreikka on myös sitoutunut kieltämään yritysostot sekä myymään useita toimintoja, kuten johdanto-osan 123 ja 124 kappaleessa kuvataan. Kilpailun vääristymisen rajoittamista arvioidaan lähemmin 7.6 kohdassa.

(218) Pankkiin on myös nimitetty toimitsijamies valvomaan hallinto- ja ohjausjärjestelmään ja kaupallisiin toimintoihin liittyvien sitoumusten asianmukaista täytäntöönpanoa. Näin vältetään haitalliset muutokset pankin kaupallisissa käytännöissä ja vähennetään siten mahdollisia kielteisiä heijastusvaikutuksia.

(219) Komissiolle toimitettiin 12 päivänä kesäkuuta 2014 uusi kattava rakenneuudistussuunnitelma. Tätä rakenneuudistussuunnitelmaa arvioidaan 7.6 kohdassa.

(220) Lisäksi Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä esitetyt epäilyt on hälvennetty. Toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 ovat vuoden 2008 pankkitiedonannon 15 kohdan valossa oikeasuhteisia.

7.4.4 **Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamien pääomapohjan vahvistamisten yhteensopivuus vuoden 2008 pankkitiedonannon, pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon ja vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon kanssa**

(221) Tämän vuoksi on tultu siihen lopputulokseen, että Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamat pääomapohjan vahvistamiset (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4) ovat vuoden 2008 pankkitiedonannon 15 kohdan, pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon sekä vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon valossa asianmukaisia, tarpeellisia ja oikeasuhteisia.

7.5 YRITYSOSTOJEN YHDENMUKAISUUS RAKENNEUUDISTUSTIEDONANNON KANSSA

(222) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdassa selitetään, että tukea saaneiden pankkien suorittamia yritysostoja ei voida rahoittaa valtiontuella, ellei se ole yrityksen elinkelpoisuuden säilyttämisen kannalta ratkaisevan tärkeää. Lisäksi rakenneuudistustiedonannon 40 ja 41 kohdassa todetaan, että pankkien ei pitäisi käyttää valtiontukea kilpailevien liikeyritysten ostamiseen, ellei osto ole osa rahoitusjärjestelmän vakauden palauttamisen tai tehokkaan kilpailun varmistamisen vuoksi välttämätöntä vakauttamisprosessia. Lisäksi ostot voivat vaarantaa elinkelpoisuuden palauttamisen tai vaikeuttaa sitä. Tästä syystä komission on arvioitava, voidaanko pankin tekemien yritysostojen katsoa olevan rakenneuudistustiedonannon mukaisia.

7.5.1 **Emporiki Bankin oston yhdenmukaisuus rakenneuudistustiedonannon kanssa**

7.5.1.1 *Emporiki Bankin oston vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen*

(223) Toiminnan kannattavuuden osalta Emporiki Bankin osto edistää pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamista, koska kahden samoilla maantieteellisillä markkinoilla toimivan pankin sulautuminen antaa pankille mahdollisuuden luoda merkittävää synergiaa esimerkiksi henkilöstön vähentämisen, konttorien sulkemisen ja yleiskustannusten karsimisen muodossa. Pankki ostaa asiakkaat ja talletukset ja vähentää samalla merkittävästi jakelukustannuksia. Päätoimipaikan toimintojen rationalisoinnin lisäksi se sulkee huomattavan määrän yhteisökokonaisuuden konttoreita.

(224) Likviditeettiaseman osalta ostolla on myönteinen vaikutus pankkiin. Ostetun yhteisökokonaisuuden lainojen suhde talletuksiin oli noin 115 prosenttia, mikä on huomattavasti pienempi kuin pankin hyvin korkea lainojen suhde talletuksiin ([97]). Siksi se parantaa huomattavasti pankin lainojen ja talletusten välistä suhdetta.

(225) Staattisesta näkökulmasta transaktio vaikuttaa myönteisesti myös pankin vakavaraisuuteen, koska pankki ostaa yhden euron vastikkeella pankin, joka on pääomaltaan erittäin vahva. Maaliskuun 31 päivänä 2012 yhteisökokonaisuuden pro forma -arvon mukainen vakavaraisuussuhde oli 11,8 prosenttia, kun taas pankin vakavaraisuussuhde oli vain 8,8 prosenttia. Vastaavasti yhteisökokonaisuuden pro forma -arvon mukainen rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus oli 11,1 prosenttia, kun pankin rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus oli 7,9 prosenttia. Emporiki Bankin suuri pääoma suojelee tulevilta tappioilta, jotka voisivat toteutua stressitestissä, kuten taulukossa 3 esitetään. Pankin vakavaraisuussuhteen suurenemisen staattisessa tarkastelussa yliarvioitiin myönteinen vaikutus sen pääomatilanteeseen pitkällä aikavälillä. Tästä syystä osto vaikuttaa myönteisesti pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen.

7.5.1.2 *Oston vaikutus pankin tarvitseman tuen määrään*

(226) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää muiden yritysten ostoon, vaan ainoastaan sellaisten rakenneuudistuskustannusten kattamiseen, jotka ovat välttämättömiä pankin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Vaikka tässä tapauksessa osto on vaikuttanut myönteisesti pankin elinkelpoisuuteen, se ei ole sen elinkelpoisuuden kannalta ratkaisevan tärkeää rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan merkityksessä.

(227) Pankki maksoi Emporiki Bankista vain yhden euron vastikkeen. Näin ollen ostohintaa ei rahoitettu valtiontuella. Se tosiseikka tarkoittaa myös sitä, että ostohinnan maksaminen ei aiheuttanut pankille pääomatarvetta. Lisäksi Emporiki Bankin pääoma oli riittävä (tarkoittaa taulukossa 3 kuvatun vuoden 2012 stressitestin vaatimusten mukaista tasoa). Osto ei siten todennäköisesti luo pankille mitään pääomatarvetta tulevaisuudessa.

(228) Näin ollen voidaan todeta, että epätyypillisten ehtojen vuoksi (kokonaan pääomitetun pankin osto yhdellä eurolla stressitestin vaatimusten täyttämiseksi) Emporiki Bankin poikkeuksellinen ostaminen ei ole tuen minimointivaatimuksen vastaista.

7.5.1.3 *Ostojen kilpailua vääristävä vaikutus*

(229) Rakenneuudistustiedonannon 39 ja 40 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää tukea saamattomien yritysten vahingoksi eikä varsinkaan kilpailevien yritysten ostoon. Rakenneuudistustiedonannon 41 kohdassa todetaan myös, että ostoihin voidaan antaa valtuudet, jos ne ovat osa vakauttamisprosessia, joka on rahoitusjärjestelmän vakauden palauttamisen tai tehokkaan kilpailun varmistamisen vuoksi välttämätön. Tällaisissa olosuhteissa ostoprosessin olisi oltava oikeudenmukainen ja ostolla olisi varmistettava tehokas kilpailu kyseisillä markkinoilla.

(230) Kreikan keskuspankki ei ulkopuolisen konsultin vuoden 2012 alussa tekemän elinkelpoisuuden kartoituksen perusteella katsonut Emporiki Bankin olevan elinkelpoinen yksinään. Se aiheutti suuria tappioita Crédit Agricolelle, joka halusi siksi myydä sen. Jos myyminen ei olisi ollut mahdollista, Crédit Agricole olisi voinut harkita, miten sen olisi voinut antaa tehdä konkurssi. Transaktiota voidaan siten pitää osana rakenneuudistustiedonannon 41 kohdassa kuvatun kaltaista rahoitusvakauden palauttamiseksi välttämätöntä vakauttamisprosessia.

([97]) Ks. taulukko 5.

(231) Mikään tukea saamaton tarjoaja ei toimittanut käypää tarjousta Emporiki Bankin ostamiseksi, ja myyntimenettely oli avoin ja syrjimätön. Näin ollen pankki ei syrjäyttänyt mitään tukea saamatonta tarjoajaa. Koska Kreikan kilpailuviranomainen hyväksyi oston, myyntimenettelyn lopputulos ei vaaranna tehokasta kilpailua Kreikassa.

(232) Pankin tuentarve ei johdu myöskään huonosta johtamisesta tai epäasianmukaisesta riskinotosta. Kuten johdanto-osan 227 kappaleessa todetaan, tämän oston (Kreikan keskuspankin stressitestin läpäisemiseen vaaditun tason saavuttavan pääomatason omaavan pankin ostaminen yhdellä eurolla) rahoittamiseen ei käytetty valtiontukea.

(233) Näiden tekijöiden perusteella voidaan päätellä, että Emporiki Bankin osto on rakenneuudistustiedonannon 4 osan mukainen.

7.5.1.4 *Päätelmä Emporiki Bankin ostosta*

(234) Kreikan pankkien ainutkertaisen tilanteen ja Emporiki Bankin oston erityispiirteiden valossa voidaan päätellä, että osto on rakenneuudistustiedonannossa asetettujen vaatimusten mukainen.

7.5.2 **Kolmen osuuspankin tiettyjen varojen ja velkojen oston yhdenmukaisuus rakenneuudistustiedonannon kanssa**

7.5.2.1 *Ostojen vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen*

(235) Kolmen osuuspankin tiettyjen varojen ja vastuiden ostaminen parantaa pankin elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä.

(236) Tarkemmin sanottuna kolmen osuuspankin talletusten sisällyttäminen pankin taseeseen paransi sen maksuvalmiusprofiilia. Alpha Bank SA lainojen nettosuhde talletuksiin pieneni noin 1,5 prosentilla, ja Alpha Bank SA:n riippuvuus eurojärjestelmästä väheni.

(237) Lisäksi osto tarjosi pankille mahdollisuuden parantaa tuottojaan laajentamalla sen asiakaspohjaa useilla maantieteellisillä alueilla. Pankille ei siirtynyt kalliiksi käyvää infrastruktuuria tai konttoriverkostoa. Pankille ei myöskään siirtynyt lainoja. Näin ollen sen riskit tai vakavaraisuusvaatimukset eivät kasvaneet.

7.5.2.2 *Oston vaikutus pankin tarvitseman tuen määrään*

(238) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää muiden yritysten ostoon, vaan ainoastaan sellaisten rakenneuudistuskustannusten kattamiseen, jotka ovat välttämättömiä pankin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Vaikka tässä tapauksessa osto on vaikuttanut myönteisesti pankin elinkelpoisuuteen, se ei ole sen elinkelpoisuuden kannalta ratkaisevan tärkeää rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan merkityksessä.

(239) Pankin kaikkien kolmen osuuspankin siirrettyjen varojen ja velkojen ostamisesta maksama vastike määriteltiin 2,1 prosentiksi siirrettyjen talletusten arvosta. Se oli yhteensä noin 9 miljoonaa euroa, mikä vastaa 0,01:tä prosenttia pankin taseen loppusummasta ostoajankohtana. Tämän vastikkeen voidaan näin ollen katsoa olevan hyvin pieni. Lisäksi pankki oli jo hankkinut 550 miljoonaa euroa yksityistä pääomaa kevään 2013 pääomapohjan vahvistuksen aikana.

(240) Komissio toteaa, että kolmen osuuspankin siirrettyjen varojen ja velkojen (pääasiassa talletusten) ostohinta oli niin alhainen, että se ei estänyt tuen rajoittamista mahdollisimman pieneksi.

7.5.2.3 *Ostojen kilpailua vääristävä vaikutus*

(241) Kuten johdanto-osan 229 kappaleessa todetaan, rakenneuudistustiedonannon 39 ja 40 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää tukea saamattomien yritysten vahingoksi eikä varsinkaan kilpailevien yritysten ostoon muuten kuin erityisissä olosuhteissa.

(242) Kreikan keskuspankki katsoi, että kolme osuuspankkia eivät ole elinkelpoisia ja että kriisinratkaisutoimenpiteiden hyväksyminen on välttämätöntä rahoitusjärjestelmän vakauden säilyttämiseksi. Ostoja voidaan siten pitää osana rakenneuudistustiedonannon 41 kohdassa kuvatun kaltaista rahoitusvakauden palauttamiseksi välttämätöntä vakauttamisprosessia.

(243) Lisäksi mikään tukea saamaton tarjoaja ei toimittanut käypää tarjousta kolmen osuuspankin varojen ja velkojen ostamisesta, ja ainoan muun tarjouksen teki pankki, joka oli saanut jopa enemmän tukea. Ostettujen varojen ja velkojen määrä oli myös pieni eikä muuttanut markkinarakennetta ([98]).

(244) Näin ollen komissio katsoo, että nämä poikkeukselliset olosuhteet oikeuttavat valtuuttamaan ostot rakenneuudistuksen 41 kohdan mukaisesti.

7.5.2.4 *Päätelmä kolmen osuuspankin tiettyjen varojen ja velkojen ostosta*

(245) Pankin kolmen osuuspankin tiettyjen varojen ja velkojen ostojen erityispiirteiden valossa voidaan päätellä, että nämä ostot ovat rakenneuudistustiedonannossa asetettujen vaatimusten mukaisia.

7.5.3 **Citibank Greecen oston yhdenmukaisuus rakenneuudistustiedonannon kanssa**

7.5.3.1 *Oston vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen*

(246) Citibank Greecen, Diners mukaan lukien, ostaminen parantaa pankin elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä. Pankki osti erittäin hyvin rahoitetun lainapankin. Lisäksi nettolainakanta on paljon pienempi kuin ostetut talletukset.

(247) Kreikan keskuspankin talletusten yhdistäminen pankin taseeseen parantaa pankin rahoitusprofiilia keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä lisäten samanaikaisesti pankin kannattavuutta.

(248) Oston ansiosta pankilla on myös paremmat mahdollisuudet ja valmiudet hankkia talletuksia ja sen liiketoimintamallista tulee näin tasapainoinen ja kestävä.

(249) Lopuksi odotetut huomattavat synergiat – keskitetyt toiminnot, IT-palvelut ja käyttökustannukset – lisäävät pankin elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä.

(250) Tästä syystä osto vaikuttaa myönteisesti pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen.

7.5.3.2 *Oston vaikutus pankin tarvitseman tuen määrään*

(251) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää muiden yritysten ostoon, vaan ainoastaan sellaisten rakenneuudistuskustannusten kattamiseen, jotka ovat välttämättömiä pankin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Vaikka tässä tapauksessa osto on vaikuttanut myönteisesti pankin elinkelpoisuuteen, se ei ole sen elinkelpoisuuden kannalta ratkaisevan tärkeää rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan merkityksessä.

(252) Pankki maksoi Citibank Greecestä ja Dinersista vain 2 miljoonan euron vastikkeen ([99]).

(253) Ostettu salkku sisältää suuren määrän lainoja, jotka on kirjattu kokonaan tappioksi. Tämän uuden lainasalkun arvonmääritys voisikin kompensoida rajallista pääomatarvetta, joka johtuu niiden yhdistämisestä pankin taseeseen.

(254) Lisäksi pankki on hankkinut 1,2 miljardia euroa yksityistä pääomaa osakekohtaisella hinnalla, joka on korkeampi kuin se hinta, jolla Kreikan rahoitusvakausrahasto merkitsi osakkeita kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä.

(255) Kun olosuhteet olivat niin erityiset, ei voida väittää, että osto olisi rahoitettu valtiontuella. Osto ei lisää tuen tarvetta eikä pienennä olemassa olevan tuen vastiketta.

7.5.3.3 *Oston kilpailua vääristävä vaikutus*

(256) Kuten johdanto-osan 241 kappaleessa todetaan, valtiontukea ei pitäisi käyttää tukea saamattomien yritysten vahingoksi eikä varsinkaan kilpailevien yritysten ostamiseen.

([98]) Western Macedonia Bankin ja Evia Bankin siirrettyjen varojen ja vastuiden ostosta ei ilmoitettu Kreikan kilpailuviranomaiselle, koska kummankin osuuspankin siirretyn osa liikevaihto ei ylittänyt lain 3959/2011 6 §:n 1 momentin ja saman lain 10 §:n 3 momentin a kohdan mukaista 15 miljoonan euron rajaa.

([99]) Vastike laskettiin olettaen, että liiketoimen allekirjoittamisen ja päättämisen välinen talletusten ulosvirtaus on 30 prosenttia. Vastiketta muutetaan jälkikäteen sen mukaan, mikä on todellinen ulosvirtaus ennen liiketoimen päättämistä.

(257) Kreikan keskuspankin maksama ostohinta oli erittäin pieni, ja pankki sai suuren määrän yksityistä pääomaa korkealla osakekohtaisella hinnalla. Siksi ei voida katsoa, että tukea olisi käytetty kyseisen oston rahoittamiseen.

(258) Koska mikään tukea saamaton tarjoaja ei toimittanut tarjousta pankin hankkimien toimintojen ostamisesta, ei myöskään ole syrjäytetty mitään tukea saamattomia sijoittajia.

(259) Näin ollen voidaan todeta, että johdanto-osan 257 ja 258 kappaleen osatekijät huomioiden rakenneuudistustiedonannon 39 ja 40 kohdan kielto ei koske ostoa. Lisäksi komissio muistuttaa, että pankin tuentarve ei johdu huonosta hallinnosta tai epätarkoituksenmukaisesta riskinotosta.

7.5.3.4 *Päätelmä Citibank Greecen ostosta*

(260) Pankin ainutkertaisen tilanteen ([100]) ja Citibank Greecen oston erityispiirteiden valossa voidaan päätellä, että osto on rakenneuudistustiedonannossa asetettujen vaatimusten mukainen.

7.6 TOIMENPITEIDEN A, B1, B2, B3, B4 JA C YHDENMUKAISUUS RAKENNEUUDISTUSTIEDONANNON KANSSA

7.6.1 **Vaikeuksien lähteet ja vaikutukset rakenneuudistustiedonantoon perustuvaan arviointiin**

(261) Kuten 2.1.1 ja 2.1.2 kohdassa todettiin, pankin vaikeudet johtuvat lähinnä Kreikan valtionvelkakriisistä ja Kreikan ja Etelä-Euroopan syvästä taantumasta. Ensin mainitun tekijän osalta voidaan todeta, että Kreikan hallitus suljettiin rahoitusmarkkinoiden ulkopuolelle ja joutui neuvottelemaan kotimaisten ja kansainvälisten velkojiensa kanssa sopimuksen, yksityissektorin osallistumisohjelman, joka johti valtioon kohdistuvien vaatimusten aliarvostukseen 53,3 prosentilla. Lisäksi 31,5 prosenttia vaatimuksista vaihdettiin uusiin Kreikan valtion joukkovelkakirjoihin, joiden korot olivat alempia ja erääntymisajat pidempiä. Valtio osti joulukuussa 2012 nämä uudet Kreikan valtion joukkovelkakirjat takaisin Kreikan pankeilta hinnalla, joka oli 30,2–40,1 prosenttia niiden nimellisarvosta ja konkretisoi siten lisätappion Kreikan pankeille. Yksityissektorin osallistumisohjelman pankin pääomatilanteeseen ja velan takaisinostoon aiheuttaman vaikutuksen lisäksi pankki myös kärsi vuoden 2010 ja vuoden 2012 puolivälin välillä valtavasta talletusten ulosvirtauksesta, joka johtui riskistä, että Kreikka saattaisi joutua jättämään euroalueen kestämättömän julkisen velan ja taloudellisen taantuman seurauksena.

(262) Toimenpiteiden B1, B2, B3 ja B4 määrä on 4 571 miljoonaa euroa, mikä on suurin piirtein sama kuin yksityissektorin osallistumisohjelman seurauksena kirjattujen tappioiden määrä (4 786 miljoonaa euroa). Tällaisessa tapauksessa, jos vaikeudet eivät ensisijaisesti johdu liiallisesta riskinotosta, komissio keventää vaatimuksiaan vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon 14 kohdan mukaisesti.

(263) Suurin osa pääomatarpeesta johtuu rahoituslaitoksen normaalista altistumisesta sen kotivaltion valtionvelkariskille. Tähän seikkaan viitattiin myös Alpha Bankia koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 58 ja 69 kappaleessa. Komissio katsoo myös, että pankki altistui Kreikan valtionvelkariskille vähemmän kuin muut suuret kreikkalaiset pankit, joten ei voida katsoa, että sille olisi kertynyt liiallisia valtionvelkariskejä. Näin ollen pankin tarve puuttua moraalikatokysymyksiin rakenneuudistussuunnitelmassaan on pienempi kuin muiden tukea saaneiden rahoituslaitosten, joille oli kertynyt liiallisia riskejä. Koska tukitoimenpiteiden kilpailua vääristävä vaikutus on vähäisempi, kilpailun vääristymistä rajoittavia toimenpiteitä olisi vastaavasti lievennettävä. Koska yksityissektorin osallistumisohjelma ja velan takaisinosto muodostavat velan mitätöinnin valtion hyväksi, valtion saama korvaus pankkien pääomapohjan vahvistamisesta voi olla pienempi.

(264) Koska Kreikan talous on supistunut noin 25 prosenttia vuodesta 2008 ja pankki on ostanut Emporiki Bankin, joka on sitä vähemmän elinkelpoinen, pankin on kuitenkin mukautettava organisaatiotaan, kustannusrakennettaan ja kaupallista verkostoaan tähän uuteen toimintaympäristöön kannattavuuden palauttamiseksi. Vaikka moraalikatoa ei ole, pankin on tästä syystä järjestettävä uudelleen toimintansa Kreikassa varmistaakseen pitkän aikaväli elinkelpoisuutensa.

([100]) Ks. myös 7.5.1 ja 7.5.2 kohta.

(265) Toinen tärkeä pankin tappioiden lähde on sen Kreikan kotitalouksille ja yrityksille antamien luottojen aiheuttamat tappiot. Komissio katsoo, että nämä tappiot johtuvat lähinnä BKT:n poikkeuksellisen jyrkästä ja pitkäaikaisesta noin 25 prosentin taantumasta viiden vuoden kuluessa eivätkä pankin riskialttiista lainauskäytännöistä. Tämän seurauksena näiden tappioiden kattamiseksi myönnetty tuki ei aiheuta moraalikatoa, kuten tapahtuu, jos tuella suojellaan pankkia aikaisemman riskialttiin toiminnan seurauksilta. Tästä syystä tuki vääristää kilpailua vähemmän ([101]).

(266) Osa pankin pääomatarpeista ja luottotappioista tulee kuitenkin eräistä kansainvälisistä tytäryhtiöistä. Esimerkiksi vuonna 2012 Kyproksen, Romanian, Serbian, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja Bulgarian toiminnot tuottivat tappiota, kun taas Albanian toiminnot olivat juuri ja juuri kannattavia. Vuonna 2012 pankin pääomatarpeiden määrittämiseksi tehdyt stressitestit osoittivat, että ulkomaisten velkojen luottotappioennusteet olivat perusskenaariossa 921 miljoonaa euroa ja epäedullisessa skenaariossa 1 201 miljoonaa euroa. Ulkomaiset omaisuuserät heikensivät myös maksukykyä, koska konsernin sisäinen rahoitus oli useita miljardeja euroa.

(267) Koska pankki omisti yksityissektorin osallistumisohjelman aikana yhtenä neljästä suurimmasta kreikkalaisesta pankista vähiten Kreikan valtion joukkovelkakirjoja ja koska yksityissektorin osallistumisohjelman aiheuttama tappio oli suurempi kuin toimenpiteistä B, B2, B3 ja B4 saatu tuki, voidaan päätellä, että suurinta osaa tappioista ja tuentarpeesta koskee vuonna annetun 2011 voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon 14 kohta, jonka mukaan komissio voi keventää vaatimuksiaan. Osa tukitarpeesta on peräisin Kreikkaan myönnettyjen lainojen luottotappioista, jotka johtuvat poikkeuksellisen syvästä ja pitkästä lamasta eivätkä riskiluotoista. Tällainen tuki ei aiheuta moraalikatoa ja vääristää siksi kilpailua vähemmän.

(268) Lisäksi pieni osa tukitarpeesta johtuu pankin omasta riskinotosta sen ulkomaisten tytäryhtiöiden osalta.

7.6.2 **Elinkelpoisuus**

(269) Rakenneuudistussuunnitelmalla on varmistettava, että rahoituslaitos pystyy palauttamaan pitkän aikavälin elinkelpoisuutensa rakenneuudistusvaiheen loppuun mennessä (rakenneuudistustiedonannon 2 osa). Käsillä olevassa tapauksessa rakenneuudistusvaiheeksi määritellään tämän päätöksen hyväksymispäivämäärän ja 31 päivän joulukuuta 2018 välinen ajanjakso.

(270) Rakenneuudistustiedonannon 9–11 kohdan mukaisesti Kreikka toimitti kattavan ja yksityiskohtaisen rakenneuudistussuunnitelma, jossa annetaan täydelliset tiedot pankin liiketoimintamallista. Suunnitelmassa myös yksilöidään pankin vaikeuksien syyt sekä sen kaikkien elinkelpoisuutta koskevien ongelmien ratkaisemiseksi toteutetut toimenpiteet. Rakenneuudistussuunnitelmassa kuvaillaan erityisesti valittu strategia pankin toiminnan tehokkuuden säilyttämiseksi ja järjestämättömien lainojen suuren määrän torjumiseksi, sen haavoittuva maksuvalmius ja pääomatilanne sekä sen ulkomaiset yritykset, jotka ovat viime vuosina turvautuneet rahoituksensa ja pääomansa osalta emoyhtiöönsä.

7.6.2.1 *Kreikassa harjoitettava pankkitoiminta*

(271) Maksuvalmiuden ja pankin eurojärjestelmän rahoituksesta riippuvuuden osalta rakenneuudistussuunnitelmassa ennustetaan taseen vähäistä kasvua Kreikassa, kun taas talletuskannan odotetaan kasvavan jälleen. Jo vähentynyt riippuvuus valtion takaamasta maksuvalmiusavusta vähenee edelleen, mikä myös auttaa pankkia vähentämään rahoituskustannuksiaan.

(272) Johdanto-osan 118 kappaleessa mainitulla lainojen ja talletusten suhdetta koskevalla sitoumuksella varmistetaan, että pankin taserakenne saadaan kestäväksi rakenneuudistusvaiheen loppuun mennessä. Arvopaperien ja muiden ydintoiminnan ulkopuolisten toimintojen myynti vahvistaa myös pankin kassatilannetta. Pankin edelleen heikon kassatilanteen vuoksi komissio voi hyväksyä Kreikan viranomaisten pyynnön saada myöntää pankille likviditeettiä Kreikan pankkien tukiohjelman takaustoimenpiteestä ja valtion joukkovelkakirjalainatoimenpiteestä sekä valtion takaamasta maksuvalmiusavusta.

(273) Rahoituskustannustensa pienentämiseksi Kreikka on myös antanut sitoumuksen siitä, että pankki jatkaa talletuksista maksamiensa korkojen alentamista Kreikassa, kuten johdanto-osan 118 kappaleessa kuvailtiin. Tällainen talletuskustannusten pienentäminen on keskeinen tekijä, jotta voidaan parantaa pankin kannattavuutta ennen varauksia.

([101]) Ks. rakenneuudistustiedonannon 28 kohta sekä komission päätöksen 2011/823/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, toimenpiteestä C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 ja N 19/10), jonka on toteuttanut Alankomaiden valtio ABN AMRO Group NV:n (perustettu Fortis Bank Nederlandin ja ABN AMRO N:n fuusiossa) hyväksi, johdanto-osan 320 kohta (EUVL L 333, 15.12.2011, s. 1).

(274) Kriisin alusta lähtien pankki on alkanut rationalisoida kaupallista verkostoaan Kreikassa vähentämällä konttorien ja työntekijöiden määrää ([102]). Vuoteen 2017 mennessä pankin kokonaiskustannukset vähenevät vielä […] prosenttia vuoteen 2013 verrattuna. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Kreikka on sitoutunut siihen, että pankki vähentää konttoreitaan […] konttoriin ja henkilöstöänsä […] työntekijään Kreikassa 31 päivänä joulukuuta 2017, niin että enimmäiskustannukset ([103]) ovat Kreikassa yhteensä […] miljoonaa euroa. Odotettavissa oleva kulu/tuotto -tuotto-suhde laskee alle […] prosenttiin rakenneuudistusvaiheen lopussa. Komissio katsoo, että rakenneuudistussuunnitelmalla säilytetään pankin tehokkuus uudessa markkinaympäristössä.

(275) Toinen keskeinen ala on järjestämättömien lainojen hoito, sillä ne muodostivat 32,4 prosenttia lainasalkusta 31 päivänä joulukuuta 2013 ([104]). Pankki aikoo tehostaa luottopolitiikkaansa (luottorajat, vakuudet) ja keskittyä ydintoimintaan tappioidensa minimoimiseksi. Kreikka on myös sitoutunut siihen, että pankki noudattaa tiukkoja vaatimuksia luottopolitiikkansa osalta hallitakseen riskejään ja maksimoidakseen pankille syntyvän lisäarvon luottoprosessin jokaisessa vaiheessa, kuten johdanto-osan 122 kappaleessa kuvattiin.

7.6.2.2 *Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä*

(276) Toinen huomion kohde on pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä ottaen huomioon sen, että vaikka Kreikan rahoitusvakausrahasto omistaa 69,9 prosenttia ([105]) pankin osakkeista vuoden 2014 osakepääoman korottamisen jälkeen, sillä on rajoitettu äänivalta. Lisäksi eräät yksityiset sijoittajat, joilla on määräysvalta pankissa, omistavat myös warrantteja ja saisivat siten täyden hyödyn, jos osakkeen hinta nousisi paljon rakenneuudistusvaiheen aikana. Koska tämä tilanne voisi aiheuttaa moraalikatoa, pankki ja Kreikan rahoitusvakausrahasto sopivat vuonna 2013 erityisestä suhteisiin sovellettavasta kehyksestä. Sopimuksella suojataan pankin päivittäinen liiketoiminta sen suurimpien osakkaiden kaikenlaiselta puuttumiselta ja varmistetaan samalla, että Kreikan rahoitusvakausrahasto voi valvoa rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpanoa ja estää pankin johdon liiallisen riskinoton asianmukaisilla kuulemismenettelyillä. Pankki on myös sitoutunut seuraamaan tarkasti altistumistaan pankin kanssa etuyhteydessä olevien lainanottajien riskille. Komissio panee tyytyväisenä merkille, että Kreikan rahoitusvakausrahasto saa täydet äänioikeutensa takaisin, jos pankki ei pane rakenneuudistussuunnitelmaansa täytäntöön.

7.6.2.3 *Kansainväliset toiminnot*

(277) Jotkin pankin kansainvälisistä toiminnoista ovat menneisyydessä imeneet pankin pääomaa, likviditeettiä ja kannattavuutta, kuten johdanto-osan 266 kappaleessa on selitetty.

(278) Rakenneuudistussuunnitelmassa ennakoidaan myös, että pankki kohdentaa toimintonsa uudelleen kotimarkkinoihinsa. Pankki on jo myynyt kannattamattoman ukrainalaisen tytäryhtiönsä. Se on myös aloittanut muiden tytäryhtiöiden rationalisoinnin, luotonmyöntöprosessin vahvistamisen ja tytäryhtiöiden rahoitusvajeen supistamisen. Se suunnittelee jäljelle jääneiden tytäryhtiöidensä verkoston rationalisointia edelleen, kuten johdanto-osan 109 kappaleessa kuvattiin.

(279) Ulkomaisten varojen kokonaismäärä pienenee vielä vähintään […] prosenttia 31 päivään joulukuuta 2017 mennessä (verrattuna 31 päivään joulukuuta 2012).

(280) Kansainvälisten toimintojen yleinen kannattavuus palautetaan […] lähtien.

(281) Tästä syystä komissio uskoo, että pankki on tuolloin riittävästi uudistanut näiden ulkomaisten yritysten rakennetta ja pienentänyt niiden kokoa välttääkseen altistumisen lisäpääoman tarpeelle ja maksuvalmiusvajeille tulevaisuudessa. Johdanto-osan 119 kappaleessa kuvatulla sitoumuksella olla sijoittamatta suuria pääomamääriä pankin kansainvälisiin tytäryhtiöihin varmistetaan myös, että ulkomaiset tytäryhtiöt eivät muodosta uhkaa pääomalle tai maksuvalmiudelle.

7.6.2.4 *Päätelmä elinkelpoisuudesta*

(282) Edellä 2.4 kohdassa kuvattu perusskenaario osoittaa, että rakenneuudistusvaiheen lopussa pankki pystyy tuottamaan voittoa, jonka avulla se voi kattaa kaikki kustannuksensa ja tarjota riittävän pääoman tuoton sen riskiprofiili huomioon ottaen. Samanaikaisesti pankin pääomatilanteen ennustetaan pysyvän tyydyttävällä tasolla.

([102]) Ks. johdanto-osan 99 kappale.
([103]) Mukaan lukien maksut talletus- ja investointitakausrahastoon ("TEKE").
([104]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelman liitteenä olevat taloudelliset ennusteet, kesäkuu 2014, luvut koskevat Alpha Bank SA:ta.
([105]) Ks. Kreikan rahoitusvakausrahaston *Annual Financial Report for the year ended 31 December 2013*, s. 68, saatavilla verkko-osoitteessa: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2013_en.pdf

(283) Komissio panee merkille Kreikan viranomaisten toimittamassa rakenneuudistussuunnitelmassa kuvaillun epäedullisen skenaarion. Tämä epäedullinen skenaario perustuu joukkoon Kreikan rahoitusvakausrahaston kanssa sovittuja oletuksia. Siinä otetaan huomioon pidempi ja syvempi taantuma sekä vakavampi kiinteistöhintojen deflaatio ([106]). Rakenneuudistussuunnitelma osoittaa, että pankki kykenee kestämään kohtuullisen määrän stressiä ja että pankki on epäedullisemmassa skenaariossa edelleen kannattava ja hyvin pääomitettu rakenneuudistusvaiheen lopussa.

(284) Vuonna 2014 hankittu 1,2 miljardin euron lisäpääoma riittää kattamaan vuoden 2013 stressitestin perusskenaarion rakenneuudistusvaiheessa ja etuoikeutettujen osakkeiden takaisin maksamisen, minkä pankki toteutti huhtikuussa 2014 ([107]). Pankki toimittaa Kreikan keskuspankille myös varapääomasuunnitelman, joka sisältää toimenpiteitä, jotka toteutetaan, mikäli taloudellinen toimintaympäristö heikkenee edelleen. Komissio muistuttaa, että perusskenaarion mukaisten pääomatarpeiden arvioinnissa Kreikan keskuspankki otti jo huomioon useita mukautuksia, jotka johtivat arvioitujen pääomatarpeiden kasvuun verrattuna pankin omassa perusskenaariossa arvioituihin pääomatarpeisiin. Siksi komissio katsoo, että Kreikan keskuspankin arvioimat perusskenaarion mukaiset pääomatarpeet aiheuttavat tietyn stressitason. Voidakseen päätellä pankin olevan elinkelpoinen komissio ei edellytä, että pankilla on etukäteen riittävästi pääomaa Kreikan keskuspankin arvioimien stressiskenaarion pääomatarpeiden kattamiseksi, koska tähän arvioituun tasoon sisältyy paljon stressitekijöitä ja maaliskuun 2014 pääoman hankinta osoittaa, että pankki on päässyt takaisin pääomamarkkinoille.

(285) Lisäksi on myönteistä, että pankki ei tee lisäsijoituksia sijoituskelvottomiin arvopapereihin, mikä auttaa sitä säilyttämään pääoma- ja maksuvalmiustilanteensa.

(286) Tämän vuoksi komissio toteaa, että pankki on toteuttanut riittävästi toimenpiteitä elinkelpoisuutensa säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä.

7.6.3 **Oma osallistuminen ja vastuunjako**

(287) Kuten rakenneuudistustiedonannossa todetaan, pankkien ja niiden sidosryhmien on osallistuttava rakenneuudistuksen kustannuksiin niin pitkälti kuin mahdollista sen varmistamiseksi, että tuki rajataan välttämättömään. Näin ollen pankkien olisi käytettävä omia varojaan rakenneuudistuksen rahoittamiseksi esimerkiksi myymällä omaisuuseriä, ja sidosryhmien olisi katettava pankin tappiot mahdollisuuksien mukaan.

7.6.3.1 *Pankin oma osallistuminen: liiketoimintojen luovuttamiset ja kustannusten karsiminen*

(288) Pankki on jo luopunut joistakin pienistä ulkomaisista yrityksistä (Ukraina) ja purkanut osan salkustaan vakavaraisuutensa ja maksuvalmiutensa parantamiseksi. Pankki on esimerkiksi purkanut ulkomaisia omaisuuseriään 1,9 miljardin euron edestä vuosina 2009–2013 ([108]).

(289) Rakenneuudistussuunnitelma edellyttää, että myös Kaakkois-Euroopassa myydään omaisuuseriä, kuten johdanto-osan 107 kappaleessa kuvattiin. Ottaen huomioon jo toteutetut purkamiset ja luovuttamiset pankki on näiden sitoumusten täytäntöönpanon jälkeen vähentänyt merkittävästi maantieteellistä läsnäoloaan Kaakkois-Euroopassa. Pankin kansainvälisten omaisuuserien pienentäminen vähentää myös huomattavasti sitä riskiä, että tukea tarvitaan tulevaisuudessa. Näin ollen se auttaa pienentämään tuen määrän minimiin.

(290) Pankki myi vakuutustoimintonsa vuonna 2007. Siksi sillä ei ole niillä markkinoilla merkittävää toimintaa, joka voitaisiin myydä varojen lisäämiseksi.

(291) Rajoittaakseen pääomatarvettaan pankki ei käytä pääomaa ulkomaisten tytäryhtiöidensä tukemiseen tai kasvattamiseen, kuten johdanto-osan 119 kappaleessa kuvattiin. Pankki ei myöskään Kreikan tekemien sitoumusten mukaan tee uusia yritysostoja.

(292) Pankki on myös aloittanut kauaskantoisen kustannustenkarsintaohjelman, kuten 2.4.2 kohdassa todettiin. Sen kustannukset vähenevät edelleen vuoteen 2017 asti. Sen henkilöstöä vähennetään ja palkkoja alennetaan. Kreikka on myös sitoutunut rajoittamaan pankin johtajien palkitsemista, […].

([106]) Rakenneuudistussuunnitelmassa ilmoitetut taloudelliset ennusteet poikkeavat Kreikan keskuspankin stressitestin tuloksista, sillä jälkimmäinen ei perustunut samoihin oletuksiin ja siinä otettiin huomioon muita Kreikan keskuspankin tekemiä mukautuksia.
([107]) http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/deltio_typou_170414EN.pdf
([108]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 107.

7.6.3.2 *Perinteisten osakkeenomistajien osallistuminen vastuunjakoon ja markkinoilta hankittu uusi pääoma*

(293) Pankin perinteisten osakkeenomistajien osakkeiden arvo heikkeni ensin vuonna 2009 toteutetun uusannin ([109]) ja sitten uudelleen Kreikan rahoitusvakausrahaston pääoman vahvistamisen (toimenpide B4) sekä yksityisen pääoman hankinnan yhteydessä vuonna 2013 ja maaliskuussa 2014. Esimerkiksi pankin osakkeenomistajien hallussa oleva osuus, joka sisälsi tuolloin vuonna 2009 rahaa sijoittaneiden osuuden, pieneni 100 prosentista ennen kevään 2013 pääoman vahvistamista vain 4,9 prosenttiin pääoman vahvistuksen jälkeen. Pankki ei myöskään ole maksanut käteisosinkoja vuoden 2008 jälkeen. Perinteisten osakkeenomistajien vastuunjaon lisäksi pankki on sen jälkeen, kun kriisi alkoi vuonna 2008, hankkinut huomattavan määrän yksityistä pääomaa: 986 miljoonaa euroa vuonna 2009, 550 miljoonaa euroa vuonna 2013 ja 1 200 miljoonaa euroa vuonna 2014.

7.6.3.3 *Huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojien vastuunjako*

(294) Pankin huonommassa etuoikeusasemassa olevat velkojat ovat osallistuneet pankin rakenneuudistuskustannuksiin. Pankki toteutti useita velkojen hallintatoimia pääoman tuottamiseksi. Vaihdettujen velkojen kokonaismäärä oli 828 miljoonaa euroa ja pääomavoitto 436 miljoonaa euroa, kuten johdanto-osan 114 kappaleessa kuvattiin.

(295) Yhä voimassa olevia instrumentteja koskee johdanto-osan 124 kappaleessa mainittu kuponkikorkokielto. Näin ollen komissio katsoo, että pankin yksityisten hybridisijoittajien asianmukainen vastuunjako on varmistettu ja näin rakenneuudistustiedonannon tätä koskevat vaatimukset on täytetty.

7.6.3.4 *Päätelmä omasta osallistumisesta ja vastuunjaosta*

(296) Verrattuna valtiolta saatuun yhteenlaskettuun pääomapohjan vahvistamiseen, oma osallistuminen ja vastuunjako erityisesti omaisuuserien myynnin ja lainakannan pienentämisen muodossa on paljon vähäisempää, kuin mitä komissio tavallisesti pitäisi riittävänä. Lainakannan pienentäminen koskee vain ulkomaisia toimintoja ([110]), joiden osuus pankista on pieni ([111]), eikä rakenneuudistuksessa ole tarkoitus pienentää laina- ja talletuskantoja Kreikassa. Ottaen kuitenkin huomioon 7.6.1 kohdassa käsitellyt tekijät ja erityisesti sen, että Alpha Bank on suurista kreikkalaisista pankeista saanut vähiten tukea ja sen saamaa tukea koskee kaikilta osin vuonna annetun 2011 voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon 14 kohta, jonka mukaan komissio voi hyväksyä pienemmän oman rahoitusosuuden ja vastuunjaon, voidaan katsoa, että rakenneuudistussuunnitelmalla varmistetaan riittävä oma rahoitusosuus ja riittävät vastuunjakotoimenpiteet.

7.6.4 **Toimenpiteet kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi**

(297) Rakenneuudistustiedonannossa edellytetään, että rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotetaan toimenpiteitä kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi ja pankkialan kilpailukyvyn varmistamiseksi. Lisäksi näillä toimenpiteillä olisi myös puututtava moraalikatoon liittyviin kysymyksiin ja varmistettava, että valtiontukea ei käytetä kilpailun vastaisen toiminnan rahoittamiseen.

(298) Rakenneuudistustiedonannon 31 kohdassa todetaan, että arvioidessaan tuen määrää ja siitä aiheutuvaa kilpailun vääristymistä komission on otettava huomioon sekä myönnetyn valtiontuen absoluuttinen että suhteellinen määrä samoin kuin vastuunjakoaste ja rahoituslaitoksen asema markkinoilla rakenneuudistuksen jälkeen. Tässä suhteessa komissio muistuttaa, että pankki on saanut valtiolta pääomatukea määrän, joka vastaa 12:ta prosenttia sen riskipainotetuista omaisuuseristä ([112]). Lisäksi pankki on saanut maksuvalmiustakauksia, joiden määrä oli 14 miljardia euroa 30 päivänä marraskuuta 2011, ja valtion joukkovelkakirjalainoja, joiden määrä oli 1,6 miljardia euroa 30 päivänä syyskuuta 2011, jotka vastasivat yhteensä 25:ttä prosenttia pankin taseesta tuona päivämääränä. Lisäksi pankki sai valtion takaamaa maksuvalmiusapua. Toimenpiteet mahdollisen kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi ovat siis perusteltuja, kun otetaan huomioon tämä tuen suuri määrä. Lisäksi pankin markkinaosuus Kreikassa on suuri, sillä sen markkinaosuus lainoista oli 15 prosenttia ja talletuksista 13 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 2012. Emporiki Bankin sekä paljon pienemmässä määrin kolmen osuuspankin ja Citibankin Kreikan toimintojen ostaminen kasvattivat pankin markkinaosuutta. Emporiki Bankin ostamisen jälkeen pankin markkinaosuus Kreikassa oli

([109]) Ks. johdanto-osan 116 kappale.

([110]) Kuten sitoumuksissa (ks. liitteen 2 luvun 7 kohta) ilmoitetaan, tämä voidaan toteuttaa pienentämällä pankin omistukseen jätettyjen ulkomaisten yritysten taseita ja/tai myymällä ulkomaisia yrityksiä.

([111]) Ehdotetun oman rahoitusosuuden suuruutta on verrattava pankin kokoon ennen Emporiki Bankin, kolmen osuuspankin talletusten ja Citibank Greecen ostamista 7.1.3.5 kohdassa esitetyistä syistä.

([112]) Kun otetaan huomioon vain tosiasiallisesti maksettu tuki, joka on edullisinta ja siksi eniten kilpailua vääristävää, tuen määrä on pienennetty 11 prosenttiin pankin riskipainotetuista omaisuuseristä.

30 päivänä kesäkuuta 2013 talletuksista 21 prosenttia, asuntolainoista 23 prosenttia, kuluttajaluotoista 20 prosenttia ja yrityslainoista 21 prosenttia ([113]). Citibankin Kreikan toimintojen ostamisen jälkeen pankin markkinaosuus talletuksista kasvoi alle 1 prosenttia.

(299) Komissio ottaa huomioon, että pankin vaikeudet johtuivat lähinnä ulkoisista häiriöistä, kuten Kreikan valtionvelkakriisistä ja pitkästä taantumasta, joka on häirinnyt Kreikan taloutta vuodesta 2008, kuten Alphaa koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 69 kappaleessa jo huomautettiin. Tarve puuttua moraalikatokysymyksiin on vähentynyt, koska pankki ei ottanut liiallisia riskejä. Kuten tämän päätöksen 7.6.1 kohdassa esitettiin, tukitoimenpiteiden vääristävä vaikutus ja siten myös kilpailun vääristymistä rajoittavien toimenpiteiden tarve on näiden tekijöiden valossa pienempi. Näiden syiden perusteella komissio voi poikkeuksellisesti hyväksyä, että huolimatta tuen suuresta määrästä ja suuresta markkinaosuudesta rakenneuudistussuunnitelmassa ei kaavailla mitään taseen pienentämistä tai Kreikan lainojen vähentämistä.

(300) Komissio huomauttaa kuitenkin, että valtion toteuttamat pääomapohjan vahvistamiset antoivat pankille mahdollisuuden jatkaa pankkitoimintaansa ulkomaanmarkkinoilla.

(301) Tässä suhteessa komissio panee merkille, että jo toteutetun purkamisen ja rakenneuudistuksen lisäksi pankki jatkaa ulkomaisten omaisuuseriensä purkamista ja rakenneuudistusta 30 päivään kesäkuuta 2018 mennessä ([114]) ja sitoutuu olemaan käyttämättä tukea näiden toimintojen kasvun rahoittamiseen. Tukea ei näin ollen käytetä kilpailun vääristämiseen ulkomaanmarkkinoilla.

(302) Kreikka on myös sitoutunut yritysostokieltoon, jolla varmistetaan, että pankki ei käytä myönnettyä valtiontukea uusien yritysten ostamiseen. Tämän kiellon avulla varmistetaan, että tukea käytetään ainoastaan tukemaan Kreikassa harjoitettavan pankkitoiminnan elinkelpoisuuden palauttamista eikä esimerkiksi kasvuun ulkomaanmarkkinoilla.

(303) Sitoumuksella laskea kreikkalaisista talletuksista maksettavaa korkoa sen kestämättömän korkealta tasolta varmistetaan myös, että tukea ei käytetä rahoittamaan kestämättömiä talletustenhankintastrategioita, jotka vääristävät kilpailua Kreikan markkinoilla. Vastaavasti sitoumuksella soveltaa uusien lainojen hinnoittelun osalta tiukkoja suuntaviivoja, jotka perustuvat asianmukaiseen luottoriskin arviointiin, estetään pankkia vääristämästä kilpailua Kreikan markkinoilla asiakkaille myönnettävien lainojen sopimattomilla hinnoittelustrategioilla.

(304) Kun otetaan huomioon 7.6.1 kohdassa kuvattu erityistilanne ja rakenneuudistussuunnitelman sisältämät toimenpiteet, komissio katsoo, että suojakeinot kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi ovat riittävät.

7.7 SEURANTA

(305) Rakenneuudistustiedonannon 5 osan mukaan tarvitaan säännöllisesti annettavia kertomuksia, jotta komissio voi tarkistaa, että rakenneuudistussuunnitelmaa toteutetaan moitteettomasti. Kuten Kreikan antamissa sitoumuksissa todetaan ([115]), Kreikka varmistaa, että toimitsijamies, jonka pankki on jo nimittänyt ja jonka nimityksen komissio on hyväksynyt, seuraa Kreikan antamia sitoumuksia Kreikassa ja ulkomailla harjoitettavan toiminnan rakenneuudistuksesta sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ja kaupallisista toiminnoista rakenneuudistusvaiheen loppuun eli 31 päivään joulukuuta 2018 asti. Näin ollen voidaan todeta, että rakenneuudistussuunnitelman toteuttamista seurataan asianmukaisesti.

8. **PÄÄTELMÄ**

(306) Loppupäätelmänä on, että Kreikka on pannut tukitoimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 täytäntöön perustamissopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, koska ne pantiin täytäntöön ennen, kuin komissio oli hyväksynyt ne muodollisesti. Komissio katsoo kuitenkin, että rakenneuudistussuunnitelma yhdessä liitteessä esitettyjen sitoumusten kanssa varmistaa pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen, on vastuunjaon ja oman osallistumisen osalta riittävä ja asianmukainen ja oikeasuhteinen tasapainottamaan tässä päätöksessä tarkasteltujen tukitoimenpiteiden kilpailua vääristävät vaikutukset. Rakenneuudistussuunnitelma ja toimitetut sitoumukset täyttävät rakenneuudistustiedonannon kriteerit, ja siksi tukitoimenpiteiden voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille,

([113]) Alpha Bankin rakenneuudistussuunnitelma, kesäkuu 2014, s. 36.
([114]) Ks. liitteen II luku.
([115]) Ks. johdanto-osan 129 kappale.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Seuraavat Kreikan toteuttamat toimenpiteet ovat perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea:

a) Kreikan keskuspankin Alpha Bank SA:lle myöntämä ja Kreikan valtion takaama maksuvalmiusapu (toimenpide L2);

b) Kreikan rahoitusvakausrahaston Alpha Bank SA:lle joulukuussa 2012 myöntämä 1 042 miljoonan euron suuruinen toinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B2);

c) Kreikan rahoitusvakausrahaston Alpha Bank SA:lle 21 päivänä joulukuuta 2012 myöntämä 1 629 miljoonan euron suuruinen sitoumuskirje (toimenpide B3);

d) Kreikan rahoitusvakausrahaston Alpha Bank SA:lle keväällä 2013 myöntämä 4 021 miljoonan euron suuruinen pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide B4).

2. Kreikan rahoitusvakausrahaston Alpha Bank SA:lle Cooperative Bank of Dodecanesen, Evia Cooperative Bankin ja Cooperative Bank of Western Macedonian tiettyjen varojen ja velkojen siirtämisen yhteydessä joulukuussa 2013 myöntämä yhteensä 427 miljoonan euron suuruinen kokonaisrahoitusvajeen rahoitus ei ole perustamissopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

3. Kesäkuun 12 päivänä 2014 toimitetun Alpha Bank -konsernia (Alpha Bank ja kaikki sen tytäryhtiöt ja konttorit) koskevan rakenneuudistussuunnitelman sekä Kreikan samana päivänä toimittamien huomautusten valossa seuraava valtiontuki soveltuu sisämarkkinoille:

a) Kreikan toukokuussa 2009 pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä Alpha Bank SA:lle myöntämä 940 miljoonan euron suuruinen pääomasijoitus (toimenpide A);

b) Kreikan keskuspankin Alpha Bank SA:lle heinäkuusta 2011 lähtien myöntämä ja Kreikan takaama maksuvalmiusapu, jonka määrä oli 23,6 miljardia euroa 31 päivänä joulukuuta 2012 (toimenpide L2);

c) Kreikan rahoitusvakausrahaston Alpha Bank SA:lle toukokuussa 2012 myöntämä 1 900 miljoonan euron suuruinen ensimmäinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B1);

d) Kreikan rahoitusvakausrahaston Alpha Bank SA:lle joulukuussa 2012 myöntämä 1 042 miljoonan euron suuruinen toinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B2);

e) Kreikan rahoitusvakausrahaston Alpha Bank SA:lle 21 päivänä joulukuuta 2012 myöntämä 1 629 miljoonan euron suuruinen sitoumuskirje (toimenpide B3);

f) Kreikan rahoitusvakausrahaston Alpha Bank SA:lle toukokuussa 2013 myöntämä 4 021 miljoonan euron suuruinen pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide B4);

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.

Tehty Brysselissä 9 päivänä heinäkuuta 2014.

Komission puolesta
Joaquín ALMUNIA
Varapuheenjohtaja

LIITE

ALPHA BANK – HELLEENIEN TASAVALLAN SITOUMUKSET

Helleenien tasavalta varmistaa, että Alpha Bank, jäljempänä '**pankki**', toteuttaa kesäkuussa 2014 toimitettua rakenneuudistussuunnitelmaa. Rakenneuudistussuunnitelma perustuu Euroopan komission, jäljempänä 'komissio', lisäyksessä I esitettyihin makrotaloudellisiin oletuksiin sekä sääntelyyn liittyviin oletuksiin.

Helleenien tasavalta antaa täten seuraavat sitoumukset, jäljempänä 'sitoumukset', jotka ovat kiinteä osa rakenneuudistussuunnitelmaa. Sitoumukset sisältävät rakenneuudistussuunnitelmaan liittyvät sitoumukset, jäljempänä 'rakenneuudistussitoumukset', sekä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää ja kaupallisia toimintoja koskevat sitoumukset.

Sitoumukset tulevat voimaan rakenneuudistussuunnitelman hyväksymistä koskevan komission päätöksen, jäljempänä 'päätös', hyväksymispäivänä.

Rakenneuudistusjakso päättyy 31 päivänä joulukuuta 2018. Sitoumuksia sovelletaan koko rakenneuudistusjakson ajan, ellei yksittäisessä sitoumuksessa toisin ilmoiteta.

Teksti on tulkittava päätöksen valossa unionin lainsäädännön yleisessä kehyksessä ja viitaten neuvoston asetukseen (EY) N:o 659/1999 ([1]).

I LUKU. MÄÄRITELMÄT

Näissä sitoumuksissa käytetyillä termeillä on seuraavat merkitykset:

(1) **Pankki:** Alpha Bank SA ja kaikki sen tytäryhtiöt. Siihen sisältyy näin ollen koko Alpha Bank -konserni ja kaikki sen sekä kreikkalaiset että muut tytäryhtiöt ja konttorit, sekä pankkialalla että sen ulkopuolella toimivat.

(2) **Pääomaa tuottava tarjous pankkialalla:** tarjous, joka johtaa pankin lakisääteisen vakavaraisuussuhteen paranemiseen ottaen huomioon kaikki merkitykselliset tekijät, erityisesti transaktiosta kirjattu voitto/tappio ja myynnistä seuraava riskipainotettujen omaisuuserien väheneminen (tarvittaessa korjattuna jäljelle jäävistä rahoitusyhteyksistä johtuva riskipainotettujen omaisuuserien lisäys).

(3) **Myynnin toteutumispäivä:** päivämäärä, jona myytävän liiketoiminnon laillinen omistusoikeus siirtyy ostajalle.

(4) **Myytävä liiketoiminto:** kaikki liiketoiminnot ja omaisuuserät, jotka pankki sitoutuu myymään.

(5) **Voimaantulo:** päätöksen hyväksymispäivämäärä.

(6) **Rakenneuudistusjakson loppu:** 31 päivä joulukuuta 2018.

(7) **Ulkomaiset omaisuuserät tai Kreikan ulkopuoliset omaisuuserät:** omaisuuserät, jotka liittyvät Kreikan ulkopuolisten asiakkaiden toimintoihin, riippumatta siitä, missä maassa omaisuuserät on kirjattu. Esimerkiksi Luxemburgissa kirjatut, mutta Kreikassa toimivien asiakkaiden toimintoihin liittyvät omaisuuserät eivät sisälly tähän määritelmään. Sitä vastoin Luxemburgissa tai Kreikassa kirjatut, mutta muissa Kaakkois-Euroopan valtioissa toimivien asiakkaiden toimintoihin liittyvät omaisuuserät katsotaan ulkomaisiksi omaisuuseriksi ja sisältyvät tähän määritelmään.

(8) **Ulkomaiset liiketoiminnot:** pankin pankkialalla ja sen ulkopuolella toimivat tytäryhtiöt ja konttorit.

(9) **Ulkomaiset tytäryhtiöt:** kaikki pankin pankkialalla ja sen ulkopuolella toimivat tytäryhtiöt Kreikan ulkopuolella.

(10) **Kreikassa harjoitettava pankkitoiminta:** pankin Kreikassa sijaitsevat pankkitoiminnot riippumatta siitä, missä omaisuuserät on kirjattu.

(11) **Kreikan ulkopuolella harjoitettava pankkitoiminta:** pankin Kreikan ulkopuolella sijaitsevat pankkitoiminnot riippumatta siitä, missä omaisuuserät on kirjattu.

(12) **Kreikkalaiset tytäryhtiöt:** kaikki pankin pankkialalla ja sen ulkopuolella toimivat tytäryhtiöt Kreikassa.

(13) **Valvonnasta vastaava toimitsijamies:** yksi tai useampi pankista riippumaton komission hyväksymä ja pankin nimittämä luonnollinen tai oikeushenkilö; toimitsijamiehen tehtävänä on valvoa, että pankki noudattaa sitoumuksia.

([1]) Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

(14) **Ostaja:** yksi tai useampi luonnollinen tai oikeushenkilö, joka ostaa koko myytävän liiketoiminnon tai osan siitä.

(15) **Myynti:** pankin omistaman omistusosuuden 100-prosenttinen myynti, ellei yksittäisessä sitoumuksessa toisin ilmoiteta.

Sitoumuksissa näiden termien yksikkömuoto käsittää myös monikon (ja päinvastoin), ellei sitoumuksissa toisin ilmoiteta.

II LUKU. RAKENNEUUDISTUSSITOUMUKSET

(1) **Konttorien määrä Kreikassa:** Konttorien määrä Kreikassa on enintään […] 31 päivänä joulukuuta 2017.

(2) **Työntekijöiden määrä Kreikassa:** Kokoaikaisten työntekijöiden määrä Kreikassa (Kreikassa harjoitettavat pankki- ja muut toiminnot) on enintään […] 31 päivänä joulukuuta 2017.

(3) **Kokonaiskustannukset Kreikassa:** Kokonaiskustannukset Kreikassa (Kreikassa harjoitettavat pankki- ja muut toiminnot) ovat enintään […] miljoonaa euroa 31 päivänä joulukuuta 2017.

(4) **Talletusten kustannukset Kreikassa:** Palauttaakseen kannattavuutensa ennen varauksia Kreikan markkinoilla pankki vähentää rahoituskustannuksia vähentämällä Kreikassa tehtyjen talletusten kustannuksia (mukaan lukien säästötalletukset, avistatalletukset ja määräaikaistalletukset sekä muut asiakkaille tarjottavat vastaavat tuotteet, joiden kustannuksista pankki vastaa) […].

(5) **Nettolainojen ja talletusten suhde Kreikassa:** Kreikassa harjoitettavan pankkitoiminnan osalta nettolainojen ja talletusten suhde on enintään 119 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 2017. […]

(6) **Tuki ulkomaisille tytäryhtiöille:** Kumulatiivisesti voimaantulosta 30 päivään kesäkuuta 2018 pankki ei myönnä millekään ulkomaiselle tytäryhtiölle lisäpääomaa tai huonommassa etuoikeusasemassa olevaa pääomaa enemmän kuin i) […] prosenttia kyseisen tytäryhtiön riskipainotetuista omaisuuseristä 31 päivänä joulukuuta 2012 tai ii) […] miljoonaa euroa, sen mukaan, kumpi määrä on suurempi. Jos pankki aikoo sijoittaa pääomaa tai huonommassa etuoikeusasemassa olevaa velkaa ulkomaiseen tytäryhtiöön määritettyä kynnysarvoa enemmän, sen on pyydettävä Kreikan viranomaisia hakemaan komission päätöstä rakenneuudistussuunnitelman muuttamisesta.

[…]:

a. […].

b. […].

c. […].

d. […].

e. […].

f. […].

(…)

(7) **Kreikan ulkopuolisten omaisuuserien purkaminen 30 päivään kesäkuuta 2018 mennessä:** Ulkomaisten omaisuuserien yhteenlaskettua salkkua pienennetään enintään […] miljardiin euroon 30 päivään kesäkuuta 2018 mennessä (ulkomaisten omaisuuserien yläraja).

(7.1) […]

(7.2) […]

(8) **Julkisesti noteerattujen arvopapereiden myynti:** […] luopuu seuraavassa eritellystä julkisesti noteerattujen arvopapereiden salkusta, kun taas […] luopuu noteeraamattomien arvopapereiden salkusta: tämä salkku sisältää kaikki yli […] miljoonan euron pääomasijoitukset sekä kaikki sijoitukset toissijaisiin velkakirjoihin ja hybridijoukkovelkakirjoihin. Tämä sitoumus ei koske […] osakkeita ([…] miljoonaa euroa). Jos pankki on […] mennessä etsinyt ydintoimintoihin kuulumattomille tytär- ja osakkuusyhtiöille ([…]) aktiivisesti mahdollisia ostajia eikä mitään pääomaneutraaleja tai pääomaa tuottavia liiketoimia voida toteuttaa, näistä osuuksista luopumisen määräaikaa siirretään […] asti.

(9) **Yksityisen osakesalkun koko:** Yksityistä osakesalkkua pienennetään […] miljoonaan euroon 31 päivään joulukuuta 2017 mennessä.

(10) Kaikkien myyntien osalta Helleenien tasavalta sitoutuu seuraavaan:

a. Ostaja on pankista riippumaton, eikä sillä ole yhteyttä pankkiin.

b. Ostaja ei saa myytävän liiketoiminnon ostamiseksi suoraa tai välillistä rahoitusta pankilta. Tämä ei koske kiinteistön myymistä, jolloin pankki voi tarjota ostajalle rahoitusta, jos uusi luotto on varovaisten luotonantokäytänteiden mukaista. Tarkistettaessa yhdenmukaisuutta muiden kuin kreikkalaisten omaisuuserien purkamista koskevan sitoumuksen kanssa otetaan huomioon uudet luotot, jotka kuuluvat muiden kuin kreikkalaisten omaisuuserien määritelmän piiriin.

c. Pankki ei saa 5 vuoden ajan myynnin toteutumisen jälkeen hankkia suoraa tai välillistä vaikutusvaltaa koko myytävään yritykseen tai osaan siitä ilman komission ennakolta antamaa hyväksyntää.

(11) **Investointipolitiikka:** Kesäkuun 30 päivään 2017 asti pankki ei osta sijoituskelvottomia arvopapereita.

Sitoumus ei koske seuraavia arvopapereita (ulkopuolelle jäävät arvopaperit):

i. […]

ii. […];

iii. […];

iv. […];

v. […];

vi. […].

(12) **Palkkakatto:** […] asti pankki ei maksa kenellekään työntekijälle tai johtajalle vuotuista kokonaispalkkaa (palkka, eläkemaksu, bonus), joka on suurempi kuin […]. Jos Kreikan rahoitusvakausrahasto tekee pääomasijoituksen, palkkakattoa arvioidaan uudelleen 1 päivänä elokuuta 2013 annetun pankkitiedonannon mukaisesti.

III LUKU. HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄÄ JA KAUPALLISIA TOIMINTOJA KOSKEVAT SITOUMUKSET – VOIMASSAOLON JATKAMINEN JA MUUTOKSET

(1) Pankki jatkaa Helleenien tasavallan 20 päivänä marraskuuta 2012 toimittamien hallinto- ja ohjausjärjestelmää ja kaupallisia toimintoja koskevien sitoumusten sekä sitoumusten III luvussa tehtyjen myöhempien muutosten täytäntöönpanoa 30 päivään kesäkuuta 2018.

(2) Mikäli jotain yksittäistä sitoumusta ei sovelleta pankin tasolla, pankki ei saa käyttää kyseisen yksittäisen sitoumuksen soveltamisalaan kuulumattomia tytäryhtiöitä tai toimintoja kyseisen sitoumuksen kiertämiseen.

A jakso. Tehokkaan ja asianmukaisen sisäisen organisaation perustaminen

(3) Pankki, sen ulkomaiset tytäryhtiöt pois lukien, noudattaa kaikkina aikoina hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetun lain 3016/2002 ja osakeyhtiöistä annetun lain 2190/1920 kaikkia säännöksiä ja etenkin yhtiökokouksen ja hallituksen kaltaisiin yrityselimiin liittyviä säännöksiä taatakseen selvän tehtävänjaon ja avoimuuden. Yhtiö- tai osakaskokouksen valtuudet rajoitetaan osakeyhtiöitä koskevan lainsäädännön mukaisiin yhtiökokouksen tehtäviin erityisesti tiedonsaantioikeuksien osalta. Asiattoman vaikuttamisen liikkeenjohtoon mahdollistavat laajemmat valtuudet, jotka ulottuvat edellä mainittuja valtuuksia pidemmälle, kumotaan. Vastuu päivittäisestä operatiivisesta liikkeenjohdosta on yksiselitteisesti pankin toimivalla johdolla.

(4) Pankki, sen ulkomaiset tytäryhtiöt pois lukien, noudattaa kaikkina aikoina Kreikan rahoitusvakausrahaston suhteisiin sovellettavaa kehystä.

(5) Pankki noudattaa Kreikan keskuspankin pääjohtajan päätöstä 2577/9.3.2006, sellaisena kuin se on voimassa, ylläpitääkseen erillisten yksikköjen ja konsernin tasolla tehokasta organisaatiorakennetta ja asianmukaista sisäisen valvonnan järjestelmää, joka sisältää kolme keskeistä pilaria, sisäisen tarkastuksen, riskinhallinnan ja valvontatoiminnot, sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevia parhaita kansainvälisiä käytänteitä.

(6) Pankilla on oltava tehokas sisäinen organisaatiorakenne, jotta varmistetaan, että sisäisestä tarkastuksesta ja riskinhallinnasta vastaavat osastot ovat täysin riippumattomia kaupallisista verkoista ja raportoivat suoraan hallitukselle. Tarkastuskomitea ja riskikomitea – jotka perustetaan hallitukseen – arvioivat kaikkia näiden osastojen esiin tuomia kysymyksiä. Asianmukaisessa sisäisen tarkastuksen perussäännössä ja riskinhallinnan perussäännössä täsmennetään näiden osastojen roolit, tehtävät ja resurssit. Näiden perussääntöjen on oltava kansainvälisten standardien mukaisia ja varmistettava osastojen täydellinen riippumattomuus. Luottopolitiikalla annetaan ohjeita ja määräyksiä lainojen myöntämisestä, lainojen hinnoittelu ja uudelleenjärjestely mukaan lukien.

(7) Pankki julkaisee toimivaltaisille viranomaisille luettelon osakkeenomistajista, jotka omistavat vähintään 1 prosentin kantaosakkeista.

B jakso. Kaupalliset menettelyt ja riskien seuranta

Yleiset periaatteet

(8) Luottopolitiikassa täsmennetään, että kaikkia asiakkaita on kohdeltava tasapuolisesti muilla kuin luottoriskiin ja maksukykyyn liittyvillä syrjimättömillä menettelyillä. Luottopolitiikassa määritellään kynnysarvot, jotka ylittävä lainananto on hyväksyttävä korkeammalla johdon tasolla. Samanlaisia kynnysarvoja määritellään lainojen uudelleenjärjestelyä ja vaateiden ja riita-asioiden käsittelyä varten. Luottopolitiikalla keskitetään kansallisen tason päätöksenteko valikoituihin keskuksiin ja määrätään selvistä takeista, joilla varmistetaan sen määräysten johdonmukainen täytäntöönpano kaikessa Kreikassa harjoitettavassa pankkitoiminnassa.

(9) Kaiken Kreikassa harjoitettavien pankkitoimintojen osalta pankki sisällyttää luottopolitiikan säännöt täysimääräisesti niiden lainojen myöntämis- ja rahoitusvirtaan ja maksujärjestelmiin.

Erityiset määräykset

(10) Sitoumusten II luvun 11–18 kohdissa luetellut erityisiä määräyksiä sovelletaan Kreikassa harjoitettaviin pankkitoimintoihin, ellei nimenomaisesti toisin ole mainittu.

(11) Luottopolitiikassa on edellytettävä, että lainojen ja asuntolainojen hinnoittelun on noudatettava tiukkoja suuntaviivoja. Näihin suuntaviivoihin on sisällyttävä velvollisuus noudattaa tiukasti korkojen vaihteluvälejä koskevia vakiotaulukoita sen mukaan, millaisia lainan erääntymisaika, asiakkaan arvioitu luottoriskin, toimitettujen vakuuksien odotettavissa oleva takaisinperittävyys (mukaan lukien mahdollisen likvidaation aikataulu), yleinen suhde pankkiin (talletusten määrä ja vakaus, maksurakenne ja muut ristikkäismyyntitoiminnot) ja pankin rahoituskustannukset ovat. Luodaan erityisiä lainattujen varojen luokkia (esimerkiksi markkinaehtoinen laina, asuntolaina tai vakuudellinen/vakuudeton laina), ja niiden hinnoittelukehys taulukoidaan asianmukaiseen luottopolitiikan taulukkoon, jota luottokomitea päivittää säännöllisesti. Mahdolliset poikkeukset on hyväksyttävä asianmukaisesti luottokomiteassa tai alemmalla tasolla, jos tämä sallitaan luottopolitiikassa. Räätälöidyissä transaktioissa, kuten syndikaattilainoissa tai hankerahoituksessa, on noudatettava samoja periaatteita ja otettava asianmukaisesti huomioon, että ne eivät ehkä sovi vakiomuotoisiin luottopolitiikan taulukoihin. Tämän hinnoittelupolitiikan rikkomiset on ilmoitettava toimitsijamiehelle.

(12) Riskinhallintaosasto vastaa luottoriskin arvioinnista ja vakuuden arvostuksesta. Arvioidessaan lainan laatua riskinhallintaosasto toimii riippumattomasti, ja se antaa kirjallisen lausunnon varmistaakseen, että arvioinnissa käytettyjä perusteita sovelletaan johdonmukaisesti kaikkina aikoina ja kaikkiin asiakkaisiin pankin luottopolitiikan mukaisesti.

(13) Yksityishenkilöille ja oikeushenkilöille myönnettävien lainojen suhteen pankki soveltaa kaikkien Kreikassa harjoitettavien pankkitoimintojen osalta parhaiden kansainvälisten käytäntöjen perusteella tiukkoja yksittäisiä ja yhteenlaskettuja rajoja, jotka koskevat suurinta sallittua yhdelle luottoriskille myönnettävää lainamäärää (edellyttäen, että se on ylipäätään sallittua Kreikan ja EU:n lainsäädännön nojalla). Näissä rajoissa on otettava huomioon lainan erääntymisaika sekä toimitetun vakuuden laatu, ja niitä on verrattava keskeisiin vertailuarvoihin, muun muassa pääomaan.

(14) Lainojen myöntäminen ([1]) siihen tarkoitukseen, että lainanottajat voivat ostaa pankin ja muiden pankkien ([2]) osakkeita tai hybridi-instrumentteja, on kielletty, oli lainanottaja ([3]) kuka tahansa. Tästä määräystä sovelletaan ja sen noudattamista seurataan pankin tasolla.

(15) Kaikki samaan etuyhteyteen kuulumattomien lainanottajien lainapyynnöt, jotka ovat suurempia kuin [[…] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä] tai lainat, joihin liittyvä altistuminen yhdelle ryhmälle (joka määritellään yhden luottoriskin muodostavana pankin kanssa etuyhteydessä olevien lainanottajien ryhmänä) on yli [[…] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä], on ilmoitettava toimitsijamiehelle, joka voi, mikäli ehtoja ei ilmeisesti ole asetettu puhtaasti liiketaloudellisin perustein tai mikäli toimitsijamiehelle ei ole toimitettu riittäviä tietoja, lykätä luottosopimuksen tai lainan myöntämistä […] työpäivällä. Hätätapauksissa tämä aika voidaan lyhentää […] työpäivään, mikäli toimitsijamiehelle on toimitettu riittävät tiedot. Tämän lykkäyksen avulla toimitsijamies voi ilmoittaa tapauksen komissiolle ja Kreikan rahoitusvakausrahastolle, ennen kuin pankki tekee lopullisen päätöksen.

(16) Luottopolitiikassa annetaan selviä ohjeita lainojen uudelleenjärjestämisestä. Siinä määritellään selvästi, mitkä lainat voivat tulla kyseeseen ja missä olosuhteissa, ja esitetään ehdot, joita voidaan tarjota uudelleenjärjestelykelpoisille asiakkaille. Pankki varmistaa kaikkien Kreikassa harjoitettavien pankkitoimintojen osalta, että kaikilla uudelleenjärjestelyillä pyritään lisäämään pankin tulevia takaisinperimisiä ja turvaamaan siten pankin etu. Uudelleenjärjestelytoimi ei missään tapauksessa saa vaarantaa pankin tulevaa kannattavuutta. Tätä varten pankin riskinhallintaosaston tehtävänä on kehittää ja ottaa käyttöön asianmukaisten rakenneuudistuksen tehokkuutta koskevia raportointimekanismeja, tehdä perusteellisia analyyseja sisäisistä ja/tai ulkoisista parhaista käytänteistä, raportoida havaintonsa vähintään neljännesvuosittain luottokomitealle ja hallituksen riskikomitealle, ehdottaa toteuttamiskelpoisia parannuksia asiaan liittyviin menettelyihin ja käytäntöihin sekä raportoida niiden täytäntöönpanosta luottokomitealle ja hallituksen riskikomitealle.

(17) Pankki ottaa kaikkien Kreikassa harjoitettavien pankkitoimintojen osalta käyttöön vaateita ja riita-asioita koskevan politiikan, jolla pyritään maksimoimaan takaisinperintä ja estämään syrjintä tai suosiva kohtelu riita-asioiden hallinnoinnissa. Pankki varmistaa, että kaikki tarvittavat toimenpiteet toteutetaan pankin takaisinperinnän maksimoimiseksi ja sen rahoitustilanteen suojelemiseksi pitkällä aikavälillä. Tämän politiikan täytäntöönpanon rikkomisista on ilmoitettava toimitsijamiehelle.

(18) Pankki seuraa luottoriskiä kehittyneiden varoitusten ja raporttien avulla, joiden ansiosta riskinhallintaosasto voi: i) tunnistaa lainojen arvonalentumisen ja maksukyvyttömyyden varhaiset merkit; ii) arvioida lainasalkun takaisinperittävyyttä (muun muassa vaihtoehtoisia takaisinmaksulähteitä, kuten yhteisvelallisia ja takaajia, sekä toimitettua vakuutta tai saatavilla olevaa, mutta toimittamatonta vakuutta); iii) arvioida pankin yleinen altistuminen yksittäisen asiakkaan tai tietyn salkun riskille, ja iv) ehdottaa tarvittaessa korjaavia ja parannustoimia hallitukselle. Nämä tiedot asetetaan toimitsijamiehen saataville.

Pankkiin etuyhteydessä olevia lainanottajia koskevat määräykset

(19) Kaikkia pankkiin etuyhteydessä olevia lainanottajia koskevia määräyksiä sovelletaan pankin tasolla.

(20) Luottopolitiikassa omistetaan erityinen jakso säännöille, joilla säännellään suhteita pankkiin etuyhteydessä oleviin lainanottajiin. Pankkiin etuyhteydessä olevia lainanottajia ovat muun muassa työntekijät, osakkeenomistajat ja johtajat ja näiden puolisot, lapset ja sukulaiset sekä keskeisten työntekijöiden (eli luottopolitiikkaa koskevaan päätöksentekoon osallistuvien työntekijöiden), osakkeenomistajien tai johtajien tai näiden puolisoiden, lasten tai sukulaisten suoraan tai välillisesti hallitsemat oikeushenkilöt. Myös julkiset elimet tai valtion hallinnassa olevat organisaatiot, julkiset osakeyhtiöt tai valtion virastot katsotaan pankkiin etuyhteydessä oleviksi lainanottajiksi. Myös poliittisia puolueita kohdellaan luottopolitiikassa pankkiin etuyhteydessä olevina lainanottajina. Erityistä huomiota on kiinnitettävä päätöksiin, jotka koskevat nykyisille tai entisille työntekijöille, johtajille ja osakkeenomistajille ja näiden sukulaisille myönnettyjen lainojen uudelleenjärjestelyjä ja alaskirjauksia sekä asianmukaisuuden, arvostuksen, pidätysoikeuksien kirjauksen ja lainan vakuuden ulosmittauksen osalta noudatettavia toimintalinjoja. Pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien määritelmää on täsmennetty lähemmin erillisessä asiakirjassa.

(21) Riskinhallintaosasto vastaa kaikkien sellaisten pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajaryhmien kartoittamisesta, jotka muodostavat yhden luottoriskin, seuratakseen asianmukaisesti luottoriskin keskittymistä.

([1]) Tässä sitoumuksessa termiä 'lainat' on tulkittava laajasti kaikenlaiseksi rahoitukseksi, kuten luottojärjestelyksi ja takaukseksi.
([2]) Selvennyksen vuoksi todettakoon, että 'muilla pankeilla' tarkoitetaan mitä tahansa pankkia tai rahoituslaitosta maailmassa.
([3]) Selvennyksen vuoksi todettakoon, että sitoumus koskee kaikkia lainanottajia, pankin yksityisasiakkaat mukaan lukien.

(22) Yksityishenkilöille ja oikeushenkilöille myönnettävien lainojen suhteen pankki soveltaa parhaiden kansainvälisten käytäntöjen perusteella tiukkoja yksittäisiä ja yhteenlaskettuja rajoja, jotka koskevat suurinta sallittua pankkiin etuyhteydessä oleviin lainanottajiin liittyvälle yhdelle luottoriskille myönnettävää lainamäärää (edellyttäen, että se on ylipäätään sallittua Kreikan ja EU:n lainsäädännön nojalla).

(23) Pankki seuraa erikseen altistumistaan pankkiin yhteydessä olevien lainanottajien riskille, julkissektorin yhteisöt ja poliittiset puolueet mukaan lukien. Uusien pankkiin etuyhteydessä oleville lainanottajille myönnettävien lainojen tuotanto ([1]) (vuotuinen prosenttiosuus vuoden Y–1 lainakannasta ([2])) ei saa olla suurempi kuin uusien lainojen kokonaistuotanto Kreikassa (vuotuinen prosenttiosuus vuoden Y–1 lainakannasta). Sitoumusta on noudatettava kunkin pankkiin etuyhteydessä olevan lainanottajan (työntekijät, osakkeenomistajat, johtajat, julkisyhteisöt, poliittiset puolueet) osalta erikseen. Pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien luottoluokitus sekä hinnoitteluehdot ja heille mahdollisesti tarjottava uudelleenjärjestely eivät saa olla edullisempia kuin samanlaisille lainanottajille, jotka eivät ole etuyhteydessä pankkiin, tarjottavat ehdot, jotta taataan yhdenvertaiset toimintaedellytykset Kreikan taloudessa. Tämä velvoite ei koske olemassa olevia työntekijöiden eduksi perustettuja yleisiä ohjelmia, joilla näille tarjotaan tuettuja lainoja. Pankki raportoi kuukausittain tämän riskille altistumisen kehityksestä, uuden lainatuotannon määrästä ja luottokomiteassa käsiteltävistä viimeaikaisista lainapyynnöistä, jotka ovat suurempia kuin [[…] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä].

(24) Työntekijöihin/johtajiin/osakkeenomistajiin sovellettavien lainanantoperusteiden on oltava yhtä tiukkoja kuin muihin lainanottajiin, jotka eivät ole etuyhteydessä pankkiin, sovellettavien perusteiden. Jos yhden työntekijän/johtajan/osakkeenomistajan kokonaisluottoriski on vakuudellisten lainojen osalta suurempi kuin […] kiinteää palkkaa vastaava määrä ja vakuudettomien lainojen osalta suurempi kuin […] kiinteää palkkaa vastaava määrä, riskistä on ilmoitettava viipymättä toimitsijamiehelle, joka voi puuttua asiaan ja lykätä lainan myöntämistä sitoumusten III luvun 25 kohdassa kuvatun menettelyn nojalla.

(25) Kaikki pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien lainapyynnöt, jotka ovat suurempia kuin [[…] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä] tai lainat, joihin liittyvä altistuminen yhdelle ryhmälle (joka määritellään yhden luottoriskin muodostavana pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien ryhmänä) on yli [[…] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä], on ilmoitettava toimitsijamiehelle, joka voi, mikäli ehtoja ei ilmeisesti ole asetettu puhtaasti liiketaloudellisin perustein tai mikäli toimitsijamiehelle ei ole toimitettu riittäviä tietoja, lykätä luottosopimuksen tai lainan myöntämistä […] työpäivällä. Hätätapauksissa tämä aika voidaan lyhentää […] työpäivään, mikäli toimitsijamiehelle on toimitettu riittävät tiedot. Tämän lykkäyksen avulla toimitsijamies voi ilmoittaa tapauksen komissiolle ja Kreikan rahoitusvakausrahastolle, ennen kuin pankki tekee lopullisen päätöksen.

(26) Sellaisten lainojen uudelleenjärjestelyssä, joihin liittyy pankkiin etuyhteydessä olevia lainanottajia, on noudatettava samoja vaatimuksia kuin muiden lainanottajien osalta. Lisäksi ongelmallisten omaisuuserien käsittelyä varten perusteita puitteita ja toimintalinjoja arvioidaan ja parannetaan tarvittaessa. Tästä huolimatta edellytetään, että pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien järjestämättömistä lainoista raportoidaan erikseen vähintään lainattujen varojen luokan ja etuyhteydessä olevan lainanottajan tyypin mukaan eriteltyinä.

C jakso: Muut rajoitukset

(27) **Osingonjakokielto, kuponkikorkokielto, takaisinostokielto ja osto-oikeuksien hyödyntämiskielto:** Ellei komissio erikseen myönnä poikkeusta, Helleenien tasavalta sitoutuu seuraavaan:

a) Pankki ei maksa kuponkikorkoja hybridipääomainstrumenteista (eikä muista instrumenteista, joiden osalta kuponkikoron maksaminen on harkinnanvaraista) eikä osinkoa omien varojen instrumenteista tai toissijaisista velkainstrumenteista, ellei sillä lain mukaan ole velvollisuutta siihen. Pankki ei saa purkaa rahastojaan asettaakseen itsensä tällaiseen asemaan. Mikäli tässä sitoumuksessa tarkoitetun laillisen velvoitteen olemassaolosta on epäilyksiä, pankki toimittaa ehdotetun kuponkikoron tai osingon maksun komissiolle hyväksyttäväksi.

b) Pankki ei osta takaisin omia osakkeitaan eikä hyödynnä osto-oikeuttaan tällaisten omien varojen instrumenttien ja toissijaisten velkainstrumenttien osalta.

c) Pankki ei osta takaisin hybridipääomainstrumentteja.

([1]) Selvyyden vuoksi todettakoon, että uusi lainatuotanto kattaa myös lainojen pidentämisen ja olemassa olevien lainojen uudelleenjärjestelyn.

([2]) Selvyyden vuoksi todettakoon, että ”vuotuinen prosenttiosuus vuoden Y–1 lainakannasta” tarkoittaa uutta lainatuotantoa prosenttiosuutena edellisen vuoden lopussa vallinneesta lainakannasta. Riskipainotettujen omaisuuserien määrä on kyseinen määrä vuoden lopussa.

(28) **Yritysostokielto:** Helleenien tasavalta sitoutuu siihen, että pankki ei hanki omistusosuuksia mistään yhtiöstä sen paremmin omaisuuserien kuin osakkeiden vaihtona. Yritysostokieltoa sovelletaan sekä yhtiöihin, joilla on yrityksen oikeudellinen asema, että omaisuuserien paketteihin, jotka muodostavat yhtiön [1].

a) **Komission ennakkohyväksyntää edellyttävä poikkeus:** Kiellosta huolimatta pankki voi komission hyväksynnän saatuaan ja tarvittaessa Kreikan rahoitusvakausrahasto ehdotuksesta hankkia liiketoimintoja ja yrityksiä, jos se on poikkeuksellisissa olosuhteissa välttämätöntä rahoitusvakauden palauttamiseksi tai tehokkaan kilpailun varmistamiseksi.

b) **Poikkeus, joka ei edellytä komission ennakkohyväksyntää:** Pankki voi hankkia omistusosuuksia yhtiöistä edellyttäen, että

1) pankin maksama hankinnan ostohinta on alle […] prosenttia pankin sitoumusten [2] voimaantulopäivän taseesta [3]; ja

2) pankin kaikista hankinnoista maksama kumulatiivinen hinta sitoumusten voimaantulosta rakenneuudistusjakson loppuun on alle […] prosenttia pankin sitoumusten voimaantulopäivän taseesta.

c) **Toiminnot, jotka eivät kuulu yritysostokiellon piiriin:** Yritysostokieltoa ei sovelleta hankintoihin, jotka ovat osa tavanomaista pankkitoimintaa sellaisten omistusosuuksien hallinnan osalta, jotka koskevat heikentyviä yrityksiä, kuten nykyisen velan muuntamista pääomainstrumenteiksi.

(29) **Mainostamiskielto:** Helleenien tasavalta sitoutuu siihen, että pidättäytyy mainonnasta, jossa viitataan valtiontukeen ja käyttämästä aggressiivisia kaupallisia strategioita, joita ei käytettäisi ilman Helleenien tasavallan tukea.

IV LUKU. VALVONNASTA VASTAAVA TOIMITSIJAMIES

(1) Helleenien tasavalta sitoutuu siihen, että pankki muuttaa komission hyväksymän ja pankin 16 päivänä tammikuuta 2013 nimittämän toimitsijamiehen toimeksiantoa ja jatkaa sitä rakenneuudistusjakson loppuun asti. Pankki myös laajentaa tätä toimeksiantoa niin, että se kattaa i) rakenneuudistussuunnitelman ja ii) kaikkien tässä luettelossa esitettyjen sitoumusten seurannan.

(2) Neljä viikkoa sitoumusten voimaantulon jälkeen Helleenien tasavalta toimittaa komissiolle muutetun toimeksiannon täysimääräiset ehdot, joihin sisältyvät kaikki määräykset, joiden avulla toimitsijamies voi hoitaa näiden sitoumusten mukaiset velvollisuutensa.

(3) Toimitsijamiestä koskevia lisämääräyksiä annetaan erillisessä asiakirjassa.

Pääsihteeri

Christina PAPAKONSTANTINOU

---

[1] Selvyyden vuoksi todettakoon, että pankin pääomasijoituksista/riskipääomasta vastaava liiketoiminto ei kuulu tämän sitoumuksen soveltamisalaan. Niiden suhteen pankki esittää komissiolle virallisen pyynnön, johon sisältyy kyseisen yksikön liiketoimintasuunnitelma.

[2] Selvyyden vuoksi todettakoon, että jos komission hyväksyntä yritysostokiellon poistamiselle on saatu sitoumusten III luvun 28 kohdan a alakohdan mukaisesti, pankin sitoumusten voimaantulopäivän tase lasketaan siten, että se sisältää myös hankittujen yksikköjen omaisuuserät tai hankitut omaisuuserät hankintapäivämääränä.

[3] Selvyyden vuoksi todettakoon, että tässä sitoumuksessa tarkoitettu tase on yhtä kuin pankin kokonaisvarat.

Lisäys

Kreikan kotimaantoimintoja koskevat makrotaloudelliset ennusteet

%:n vuotuinen kasvu (ellei muuta mainita)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Kumulatiivinen kasvuvauhti 2013–2017
Reaalinen BKT	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Lainojen nimelliskasvu Kreikassa	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
BKT-deflaattori	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Kiinteistöjen hinnat	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Kotitalouksien käytettävissä oleva nimellistulo	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Yksityissektorin talletukset	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Työttömyys (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
EKP:n rahoitusoperaatioiden korko (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Järjestämättömien lainojen muodostumishuippu			Vuoden 2014 jälkipuolisko				
3 kuukauden Euribor (%)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Pääsy pääomamarkkinoille – repot		KYLLÄ – Ei ylärajaa					
Pääsy pääomamarkkinoille – vakuudellinen/etuoikeutettu vakuudeton		KYLLÄ – enintään 500 miljoonaa euroa	KYLLÄ – enintään 1 miljardi euroa	KYLLÄ – Ei ylärajaa			